

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker de av regeringen föreslagna anslagen för budgetåret 2002 inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Likaså tillstyrks övriga här aktuella förslag till riksdagsbeslut som regeringen framlägger under detta utgiftsområde.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen skall avslå motionsyrkanden om näringspolitikens inriktning. Utskottet redogör för sin syn på näringspolitikens inriktning, vilken överensstämmer med den som redovisas i budgetpropositionen och som har föregåtts av överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. I en reservation (m, kd, c, fp) presenteras dessa partiers gemensamma uppfattning i frågan.

Motioner med förslag om andra anslagsbelopp än vad regeringen föreslagit avstyrks av utskottet. Företrädarna i utskottet för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet deltar inte i beslutet om anslag. De erinrar i särskilda yttranden om de budgetförslag som framlagts av respektive parti.

Regeringens skrivelse (2000/01:143) med redogörelse för regelförenklingsarbetet behandlas också i betänkandet. Utskottet avstyrker därvid ett stort antal motioner. Utskottet anser att frågan om regelförenkling för småföretagen är mycket viktig från tillväxtpunkt och framhåller att regelförenklingsarbetet ständigt måste inta en framskjuten roll inom näringspolitiken. Vidare utgår utskottet från att regeringen skall fortsätta arbetet med att minska och förenkla företagens uppgiftslämnande, så att påtagliga resultat för småföretagen kan uppnås. I en reservation (m, kd, c, fp) efterlyses åtgärder av regeringen beträffande regelförenklingsarbetet i syfte att skynda på och effektivisera detta arbete.

Utskottet behandlar slutligen en fråga rörande Patent- och registreringsverket (PRV) som avser kravet att PRV skall kungöra vad som införs i aktiebolagsregistret i Post- och Inrikes Tidningar. Enligt utskottets mening är detta publiceringskrav ineffektivt och kostnadskrävande. Utskottet föreslår därför att riksdagen genom ett tillkännagivande skall anmoda regeringen att skyndsamt finna en lösning så att kravet kan slopas.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	6
Redogörelse för ärendet.....	8
Ärendet och dess beredning.....	8
Utskottets överväganden	9
Inledning.....	9
Målen för och inriktningen av näringspolitiken.....	10
Propositionen.....	10
Näringspolitik	10
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	18
Konsumentpolitik	21
Revisionens iakttagelser	22
Motionerna	22
Utskottets ställningstagande	27
Inledning.....	27
Målen för och inriktningen av näringspolitiken.....	27
Bedömning av regeringens resultatredovisning.....	29
Regelförenkling m.m.	29
Skrivelse 2000/01:143	29
Inledning.....	29
Praktiska erfarenheter och resultat.....	30
Mål och medel för det fortsatta regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag	32
Slutsatser inför det fortsatta arbetet	34
Propositionen.....	35
Motionerna	36
Vissa kompletterande uppgifter.....	44
Utskottets ställningstagande	48
Statlig finansiering till civil flygindustri.....	50
Propositionen.....	50
Motionen	51
Vissa kompletterande uppgifter.....	51
Utskottets ställningstagande	52
Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv.....	52
Näringspolitik.....	53
Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (26:1).....	53
Propositionen.....	53
Motionerna	53
Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (26:2).....	53
Propositionen.....	53
Motionen.....	54

Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader (38:1)	54
Propositionen.....	54
Motionerna	54
Näringslivsutveckling (38:2).....	55
Propositionen.....	55
Motionerna	55
Vissa kompletterande uppgifter.....	56
Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	
(38:3).....	57
Propositionen.....	57
Motionen	58
Turistfrämjande (38:4)	58
Propositionen.....	58
Motionerna	58
Sveriges geologiska undersökning: Geologisk	
undersökningsverksamhet m.m. (38:5).....	59
Propositionen.....	59
Motionen	59
Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	
(38:6).....	59
Propositionen.....	59
Motionen	60
Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av	
oljelagringsanläggningar m.m. (38:7)	60
Propositionen.....	60
Patent- och registreringsverket	60
Propositionen.....	60
Patentbesvärsrätten (38:8).....	61
Propositionen.....	61
Motionen	61
Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss	
verksamhet (likvidatorer) (38:9).....	61
Propositionen.....	61
Upprätthållande av nationell metrologi m.m. (38:10)	61
Propositionen.....	61
Motionen	62
Elsäkerhetsverket (38:11).....	62
Propositionen.....	62
Motionen	62
Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik	
(38:12).....	63
Propositionen.....	63
Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader (38:13).....	63
Propositionen.....	63
Motionen	63

Rymdverksamhet (38:14)	63
Propositionen	63
Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien (38:15).....	64
Propositionen	64
Konkurrensverket (38:16).....	64
Propositionen	64
Motionerna	65
Vissa kompletterande uppgifter	65
Konkurrensforskning (38:17)	66
Propositionen	66
Motionerna	66
Täckande av förluster vid viss garantigivning m.m. (38:18)	66
Propositionen	66
Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen (38:19).....	66
Propositionen	66
Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m. (38:20)	67
Propositionen	67
Motionerna	67
Avgifter till vissa internationella organisationer (38:21)	67
Propositionen	67
Revisorsnämnden.....	68
Propositionen	68
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	68
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll:	
Myndighetsverksamhet (39:1)	68
Propositionen	68
Motionen.....	69
Kommerskollegium (39:2).....	69
Propositionen	69
Motionen.....	69
Exportfrämjande verksamhet (39:3)	69
Propositionen	69
Motionerna	70
AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning (39:4)	70
Propositionen	70
Motionen.....	71
Investeringsfrämjande (39:5).....	71
Propositionen	71
Motionen.....	71
Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (39:6)	71
Propositionen	71
Motionerna	72

Vissa kompletterande uppgifter.....	72
Avgifter till internationella handelsorganisationer (39:7).....	73
Propositionen.....	73
Exportkreditnämnden	73
Propositionen.....	73
Konsumentpolitik.....	74
Marknadsdomstolen (40:1).....	74
Propositionen.....	74
Motionen	74
Konsumentverket	74
Propositionen.....	74
Motionerna	75
Vissa kompletterande uppgifter.....	75
Allmänna reklamationsnämnden (40:3)	75
Propositionen.....	75
Motionen	76
Fastighetsmäklarnämnden (40:4)	76
Propositionen.....	76
Motionen	76
Åtgärder på konsumentområdet (40:5).....	76
Propositionen.....	76
Motionerna	77
Bidrag till miljömärkning av produkter (40:6).....	77
Propositionen.....	77
Utskottets ställningstagande.....	78
Patent- och registreringsverket.....	79
Bakgrund.....	80
Utskottets ställningstagande.....	81
Reservationer	82
1. Målen för och inriktningen av näringspolitiken (m, kd, c, fp).....	82
2. Regelförenkling m.m. (m, kd, c, fp).....	84
Särskilda yttranden.....	88
1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (m).....	88
2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (kd).....	90
3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (c)	92
4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (fp).....	93
5. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (mp).....	94
Bilagor	
1. Förteckning över behandlade förslag	95
2. Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2002 inom utgiftsområde 24 Näringsliv	103

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Målen för och inriktningen av näringspolitiken

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Sk288 yrkande 1, 2001/02:N23 yrkande 6, 2001/02:N25 yrkande 4, 2001/02:N206, 2001/02:N207, 2001/02:N211 yrkandena 1–3, 5, 7 och 8, 2001/02:N315 yrkande 1, 2001/02:N323 yrkande 1, 2001/02:N343, 2001/02:N368 yrkande 1, 2001/02:N369 yrkande 4 och 2001/02:N373 yrkande 1.

Reservation 1 (m, kd, c, fp)

2. Bedömning av regeringens resultatredovisning

Riksdagen godkänner vad utskottet anför.

3. Regelförenkling m.m.

Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2000/01:143 till handlingarna och avslår motionerna 2001/02:Sk288 yrkande 2, 2001/02:Kr227 yrkande 4, 2001/02:N1, 2001/02:N23 yrkande 15, 2001/02:N202, 2001/02:N211 yrkande 4, 2001/02:N222 yrkande 1, 2001/02:N228, 2001/02:N263 yrkandena 5 och 6, 2001/02:N267 yrkandena 4–9 och 12–15, 2001/02:N315 yrkande 3, 2001/02:N323 yrkandena 2 och 6, 2001/02:N327, 2001/02:N365 yrkande 5, 2001/02:N368 yrkandena 3 och 5, 2001/02:N369 yrkande 6, 2001/02:N370 yrkande 5 och 2001/02:N373 yrkande 2.

Reservation 2 (m, kd, c, fp)

4. Statlig finansiering till civil flygindustri

Riksdagen bemyndigar regeringen att uppdra åt Riksgäldskontoret att träffa avtal om delfinansiering till Saab AB och Volvo Aero Corporation för deltagande i två aktuella europeiska civila flygindustriprojekt inom en ram av högst 960 000 000 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 24 punkt 1 och avslår motion 2001/02:N214.

5. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

a) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2002, i fråga om ramanslaget 38:14 Rymdverksamhet, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 1 600 000 000 kr efter år 2002. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 24 punkt 2.

b) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2002, i fråga om ramanslaget 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling, ingå ekonomiska förpliktelser om bidrag som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 1 900 000 000 kr under budgetåren 2003–2007. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 24 punkt 3.

- c) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2002 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 200 000 000 000 kr för exportkreditgarantier. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 24 punkt 4.
- d) Riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2002 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 10 000 000 000 kr för investeringsgarantier. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 24 punkt 5.
- e) Riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2002 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 24 punkt 6.
- f) Riksdagen godkänner att regeringen fr.o.m. år 2002 tar ut en fullt riskavspeglande garantiavgift för statens garantiåtagande till AB Svensk Exportkredit. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 24 punkt 7.
- g) Riksdagen anvisar för budgetåret 2002 anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt regeringens förslag i bilaga 2. Därmed bifaller riksdagen proposition 2001/02:1 utgiftsområde 24 punkt 8.
- h) Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Fi294 yrkande 20 i denna del, 2001/02:MJ219 yrkande 9, 2001/02:MJ518 yrkande 8, 2001/02:N237, 2001/02:N267 yrkande 32, 2001/02:N305, 2001/02:N331, 2001/02:N340, 2001/02:N350 yrkandena 10–15, 2001/02:N361, 2001/02:N370 yrkande 17 och 2001/02:Bo324 yrkande 2.

6. Patent- och registreringsverket

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anfört.

Stockholm den 22 november 2001

På näringsutskottets vägnar

Per Westerberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Westerberg (m)*, Barbro Andersson Öhrn (s), Sylvia Lindgren (s), Göran Hägglund (kd)*, Karin Falkmer (m)*, Nils-Göran Holmqvist (s), Ola Karlsson (m)*, Marie Granlund (s), Karl Gustav Abramsson (s), Gunilla Wahlén (v), Ola Sundell (m)*, Ingegerd Saarinen (mp), Åke Sandström (c)*, Eva Flyborg (fp)*, Anne Ludvigsson (s), Lennart Värmbö (v) och Mikael Oscarsson (kd)*.

* Har avstått från att delta i beslutet under punkt 5.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2001/02:1 (budgetpropositionen) såvitt gäller utgiftsområde 24 Näringsliv,

dels skrivelse 2000/01:143 med redogörelse för regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag,

dels 1 motion med anledning av skrivelsen,

dels 2 motioner med anledning av proposition 2001/02:4 om en politik för tillväxt och livskraft i hela landet,

dels 31 motioner från allmänna motionstiden.

Utskottets överväganden

Inledning

Riksdagen har nyligen fattat beslut om ramarna för de olika utgiftsområdena för år 2002 och en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för åren 2003 och 2004 och därvid ställt sig bakom de ramar för utgiftsområde 24 Näringsliv som angivits i budgetpropositionen (prop. 2001/02:1, bet. 2001/02:FiU1). I reservationer (m; kd; c; fp) förordades avvikelser från dessa ramar. Av följande tabell framgår regeringens och de olika partiernas förslag. Ramen för utgiftsområde 24 för år 2002 är ca 3,4 miljarder kronor.

TABELL UTGIFTSOMRÅDE 24 NÄRINGSLIV

År	Ram	Avvikelser från ramen (miljoner kronor)			
		m	kd	c	fp
2002	3 410	- 351	- 376	- 481	- 259
2003	3 408	- 289	- 312	- 269	- 209
2004	3 280	- 99	- 122	+ 66	- 9

Efter ett inledande avsnitt om mål och resultat och ett avsnitt om regelförenkling, m.m. redovisas i det följande regeringens förslag avseende de olika verksamheter som ingår i utgiftsområde 24 och motsvarande förslag i aktuella motioner. De förslag som lagts fram i motionerna (m; kd; c; fp) har dock som utgångspunkt en annan ram för utgiftsområdet än vad regeringen har föreslagit och vad riksdagen har ställt sig bakom. Beslut om anslag inom ett utgiftsområde skall, enligt budgetprocessens regler, fattas genom *ett* beslut. De olika anslagen skall alltså fastställas i ett och samma beslut.

Målen för och inriktningen av näringspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om näringspolitikens inriktning. Utskottet redogör för sin syn på näringspolitikens inriktning, vilken överensstämmer med den som redovisas i budgetpropositionen och som har föregåtts av överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. *Jämför reservation 1 (m, kd, c, fp).*

Propositionen

Näringspolitik

Politikområdet Näringspolitik omfattar följande sex delområden: kapitalförsörjning; information, rådgivning och kompetensutveckling; regler, tillstånd och tillsyn; forskning och utveckling; statistik, uppföljning och utvärdering; regional näringspolitik.

Målet för politikområdet Näringspolitik är att främja en hållbar ekonomisk tillväxt och en ökad sysselsättning genom fler och växande företag, anför regeringen. Tyngdpunkten i näringspolitiken är att skapa ett gott företagsklimat och därmed förbättra villkoren för företagande, så att den samlade kunskapen, kapitalet och övriga tillgångar utnyttjas på bästa sätt. För att stimulera till ett ökat företagande och få redan existerande företag att växa krävs insatser inom flera områden. De viktigaste är sunda konkurrensvillkor, minskad regelbörda, god tillgång till kapital, information och rådgivning samt bra myndighetsservice. Sverige har internationellt sett en låg andel företagare, konstaterar regeringen. Därför är det viktigt att främja positiva attityder till entreprenörskap och företagande i alla dess former. Regeringen anser att grunden för entreprenörskap läggs i unga år, varför insatser för att främja ungt företagande långsiktigt är mycket viktiga. Inga grupper skall missgynnas av gällande regelverk och alla grupper i samhället, inte minst kvinnor, ungdomar och personer med invandrabakgrund, skall omfattas av statens insatser. För att skapa ett gott företagsklimat krävs, förutom en effektiv näringspolitik, ett nära samarbete med andra politikområden som exempelvis arbetsmarknads-, arbetslivs-, skatte-, utbildnings-, forsknings-, regional-, jämställdhets- och integrationsområdena, sägs det.

En effektiv näringspolitik bygger på tydliga nationella mål och program, säger regeringen. Genomförandet av politiken bör emellertid i de flesta fall ske på regional eller lokal nivå, varvid de regionala tillväxtavtalen har en viktig roll. Forskning och utveckling är en tillväxtfaktor av strategisk betydelse för näringslivet, anför regeringen och framhåller betydelsen av ett väl fungerande samarbete och en effektiv kompetensöverföring mellan forskningsinstitut, företag, universitet och högskolor. Utvecklingen av antalet nya företag har visat en positiv trend under den senaste tioårsperioden. Under perioden 1993–2000 har nyföretagandet nästan fördubblats och antalet kon-

kurser sjunkit med 64 %. En internationell jämförelsestudie som Näringsdepartementet genomförde våren 2001 visar dock att Sverige har en låg andel företagare jämfört med övriga OECD-länder. Den låga andelen är särskilt tydlig bland kvinnor. Andelen kvinnor som startar företag har emellertid ökat sedan början av 1990-talet.

Statliga insatser behövs för att utveckla en ökad anda av entreprenörskap, öka nyföretagandet och gynna utvecklingen av livskraftiga företag, anser regeringen. Skatter och kapitalförsörjningsfrågor är centrala frågor inom näringslivsområdet, inte minst för de små företagen. Regeringens ambition är att arbetet med dessa frågor skall intensifieras. Effektiva konkurrensregler möjliggör för små och nya företag att etablera sig på marknaden och främjar därigenom tillväxten. Regeringen understryker att det är angeläget att vidareutveckla konkurrensreglerna.

I propositionen redovisas – under rubriken Resultatbedömning – analyser och slutsatser för de sex delområdena inom politikområdet näringspolitik. Utgångspunkterna för regeringens fortsatta överväganden när det gäller *kapitalförsörjning* är att statens roll tydligt skall motiveras och skall komplettera marknaden. Arbetet med omstrukturering och förändring av offentliga aktörer inom området företagsutveckling fortskrider. Den påbörjade integrationen av Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) och ALMI Företagspartner AB (ALMI) skall fullföljas under år 2002. NUTEK har fått i uppdrag att, tillsammans med ALMI, lämna förslag om samverkan mellan verket och Stiftelsen Innovationscentrum (SIC) respektive Stiftelsen Industrifonden, vilket har resulterat i överenskommelser om det fortsatta samarbetet. Samarbetet med Industrifonden gäller främst hantering och finansiering av lån till teknikbase-erade projekt i tidiga skeden och finansiering till företag i tidig tillväxtfas. Ytterligare överläggningar kommer att ske avseende finansiellt samarbete med aktörer i anslutning till universitet och högskolor. NUTEK/ALMI har tillsammans med SIC kommit överens om att samordna resurserna finansiellt och administrativt inom innovations- och affärsutvecklingsområdena. Bland annat skall SIC:s och NUTEK/ALMI:s centrala organisation fr.o.m. år 2002 öka samverkan för att nå en full integration senast år 2004. De nuvarande insatserna för innovationsfrämjande fullföljs fram t.o.m. år 2004, då SIC:s verksamhet upphör. En långsiktig strategi och ett långsiktigt program för innovationsfrämjande arbete skall utarbetas under år 2001. Regeringen konstaterar att de nämnda överenskommelserna ligger i linje med regeringens intentioner och bildar en god grund för ett ökat samarbete och effektivare resursutnyttjande när det gäller statens agerande avseende små och medelstora företags kapitalförsörjning. Institutet för tillväxtpolitiska studier skall inom kapitalförsörjningsområdet dels utvärdera ALMI:s kapitalförsörjningsinsatser, dels studera alternativa lösningar i andra länder.

För delområdet *information, rådgivning och kompetensutveckling* sägs i propositionen rörande området företagsutveckling att företagare har behov av lättillgänglig och begriplig information. Regeringen gör bedömningen att NUTEK:s informationsinsatser och ALMI:s rådgivning kompletterar mark-

naden och skapar förutsättningar för den enskilde företagaren att utveckla sitt företag. Detta arbete bör fortsätta. Regeringen anser att insatser som främjar entreprenörskap, i synnerhet ungt företagande, skall prioriteras och att insatser inom specifika områden som industriell design och tekniköverföring skall bedrivas. Vidare ser regeringen behov av att öka stödet till invandrare och kvinnor som vill starta företag. Regeringen anser att det är viktigt att stärka kunskapsbildningen om den kooperativa företagsformen. Regeringen överväger att utvidga uppdraget till lokala kooperativa utvecklingscentrum (LKU) till att, förutom att tillhandahålla gratis rådgivning och information om kooperativt företagande, även gälla stöd till företagande inom den sociala ekonomin.

Beträffande konkurrensområdet sägs i propositionen att det – för att få sund konkurrens – krävs dels goda förutsättningar för företagen att konkurrera, dels konsumenter som är aktiva, kritiska och välinformerade. Den information som Konkurrensverket och Konsumentverket tillhandahåller underlättar för konsumenterna att välja mellan olika alternativ. Konkurrensverket och Konsumentverket har av regeringen fått ett gemensamt uppdrag att kartlägga och analysera faktorer som hindrar eller försvårar för konsumenterna att byta leverantör av olika finansiella tjänster samt att föreslå åtgärder som ökar rörligheten hos konsumenterna. Uppdraget har nyligen redovisats.

I fråga om den geologiska undersökningsverksamheten sägs att behovsidentifierad och kvalitetssäkrad geologisk information är nödvändig för att tillgodose samhällets behov inom områdena miljö och hälsa, fysisk planering, hushållning och försörjning med naturresurser, jord- och skogsbruk samt totalförsvar. Många små och medelstora företag inom konsult- och entreprenadverksamheterna och prospektering använder Sveriges geologiska undersöknings basinformation för vidare bearbetning och tillämpning.

Turistnäringen är en utpräglad småföretagsbransch med stor betydelse för sysselsättningen i många regioner, konstaterar regeringen. Verksamheten hos Sveriges Rese- och Turistråd AB och Turistdelegationen kännetecknas av att effekterna av insatserna uppnås först på längre sikt. Utvecklingen av turismen påverkas inte bara av de statliga insatserna på området utan också av bl.a. väderlek, prisnivå och olika idrotts- och kultursatsningar. Turistdelegationen har genom sitt arbete med ett handlingsprogram för utveckling av svensk turism bidragit till att öka den samverkan som är nödvändig för turismens utveckling.

När det gäller teknisk informationsförsörjning säger regeringen att internationaliseringen och utvecklingen av informationssamhället innebär att behoven av terminologiskt arbete kan förväntas öka i framtiden. Utbudet av nätbaserade tjänster ökar och förändras i snabb takt. Den parlamentariska kommittén för det svenska språket har i uppdrag att lägga fram ett förslag till handlingsprogram för det svenska språket, med syfte dels att främja svenska språkets ställning, dels att alla i Sverige skall ges likvärdiga möjligheter att tillägna sig svenska språket. Terminologisentrum AB spelar härvid en viktig roll, framför allt när det gäller fackspråk. Det statliga stödet till Tekniska

Litteratursällskapet bidrar till att förstärka kompetensen hos den berörda yrkeskåren, som har avgörande betydelse för hanteringen av information inom näringsliv, universitet, högskolor, statliga myndigheter samt kommuner och landsting.

För delområdet *regler, tillstånd och tillsyn* sägs i propositionen beträffande förenkling av regelverk att granskningen av förslag till nya eller ändrade regler inom Regeringskansliet har resulterat i att ett antal förslag har omprövats eller modifierats för att bli bättre anpassade till små företags villkor. Regeringens bedömning är att stora framsteg har gjorts inom Regeringskansliet när det gäller redovisningen av nya reglers effekter för små företag. Ett flertal myndigheter efterlyser mer information, utbildning och vidareutveckling av metoderna för regelförenklingsarbete, och några myndigheter önskar ett närmare samarbete med SimpLexverksamheten inom Näringsdepartementet. SimpLex har under år 2001 påbörjat ett mer aktivt arbete med myndigheterna och kommer att besöka ett tiotal myndigheter för utbildning och erfarenhetsutbyte. Även för Regeringskansliet planeras utbildningar att hållas vid två tillfällen under hösten 2001. I arbetet med att ompröva befintliga regelverk fyller kommittéväsendet en central roll, säger regeringen och intensifierar sina insatser mot relevanta utredningar. Dessa kommer löpande att erbjudas en genomgång av handledningen för konsekvensanalyser, med ambition att särskilda konsekvensanalyser skall genomföras i större utsträckning och med högre kvalitet i de utredningar som berör små företags villkor. Erfarenheterna från granskningsarbetet av nya förslag kommer att vara värdefulla när befintliga regelverk omprövas. En ansevärd del av de regler som omger små företag härstammar från EG-lagstiftning. Det är av stor vikt att även denna lagstiftning föregås av konsekvensanalyser i tidiga skeden och att processer sker i samverkan med representanter för små företag. Sverige kommer att fortsätta att driva denna fråga inom EU, säger regeringen.

Beträffande konkurrensområdet gör regeringen bedömningen att tillämpningen av konkurrenslagen (1993:20) har inneburit att konkurrensbegränsande avtal och beteenden har kunnat motverkas och undanröjas inom olika sektorer. Detta har skett genom att Konkurrensverket i ett antal fall utnyttjat de sanktionsmöjligheter som konkurrenslagen medger, men också genom att företag i samband med verkets handläggning valt att ändra avtal och företagsförvärv så att konkurrensbegränsningar försvunnit eller så att de positiva effekterna av samverkan kommit att överväga. Konkurrenslagen trädde i kraft den 1 juli 1993. Konkurrensverket har således prövat om ärenden är förenliga med lagen under drygt åtta års tid. Detta har medfört att marknadens aktörer nu har större kunskap om konkurrenslagen, vilket har minskat deras behov att få prövat hos Konkurrensverket om ett avtal omfattas av lagen och om det är möjligt att få undantag för konkurrensbegränsande samarbete. Detta tillsammans med utökade resurser år 2001 har givit verket möjlighet att ta fler egna initiativ för att spåra, utreda och bevisa skadliga konkurrensbegränsningar. Regeringen ser mycket positivt på denna utveckling.

I fråga om patenträttsliga frågor säger regeringen att måluppfyllelsen vid Patent- och registreringsverkets (PRV) bolagsavdelning har förbättrats mellan åren 1999 och 2000 vad avser nyregistrering och ändringar. Problem kvarstår dock när det gäller handläggningstiderna för registrering av varumärken vid varumärkesavdelningen i Söderhamn och handläggningstiderna för mönster. En konsultöversyn av PRV har gjorts under år 2000 på Näringsdepartementets initiativ, och en rapport avlämnades i september 2000. I rapporten konstateras att orsakerna till PRV:s problem med långa handläggningstider och en ekonomi i obalans främst är IT-projektet Bolit samt flyttningen av varumärkesavdelningen till Söderhamn, men också att PRV som helhet inte fungerar tillfredsställande. Rapportens huvudförslag är att PRV skall delas i två myndigheter, ett "Bolags- eller Registreringsverk" med säte i Sundsvall och ett "Patentverk". Regeringen har nyligen tillsatt en särskild utredare, landshövding Gunnar Björk, med uppgift att göra en översyn av PRV:s organisation. Översynen skall inriktas på att kartlägga och analysera för- och nackdelar med att dela upp den nuvarande myndigheten i flera myndigheter eller ombilda myndigheten på annat sätt. I analysen skall beaktas hur motsvarande verksamheter är organiserade i andra länder inom EU. Översynen skall också beakta det pågående EU-arbetet rörande ett gemenskapspatent. Syftet med översynen är att stärka ledning och styrning av berörda verksamheter, effektivisera handläggningen av ärenden samt hålla kostnaderna för patent- och registreringsverksamheten nere. Om översynen leder till slutsatsen att nuvarande organisation bör ändras skall förslag lämnas om hur och när ändringen skall genomföras. Uppdraget skall redovisas senast den 1 juli 2002.

Varumärkeskommittén, som har haft i uppdrag att se över lagstiftningen inom varumärkesområdet, avlämnade våren 2001 sitt betänkande Ny varumärkeslag och ändringar i firmalagen (SOU 2001:74). Ett av förslagen är att sökanden får ett större ansvar vid granskningen, vilket i sin tur kommer att innebära en minskad granskningskyldighet för PRV. Betänkandet har remissbehandlats, och förslagen bereds nu i Regeringskansliet. Sommaren 2001 överlämnade Mönsterutredningen sitt betänkande Förslag till formskyddslag (SOU 2001:68) till regeringen. Utredningen föreslår bl.a. att en ny lag skall ersätta den nuvarande mönsterskyddslagen från år 1970. Betänkandet remissbehandlas under hösten 2001. Regeringen beslöt våren 1999 om direktiv för en utredning med uppgift att se över ordningen för prövning av mål som handläggs vid Patentbesvärsrätten (PBR) samt av patentmål vid Stockholms tingsrätt. Utredningen hade att ta ställning till om PBR:s verksamhet helt eller delvis kan föras över till Stockholms tingsrätt. Utredningen redovisade våren 2001 sina förslag i betänkandet Patentprocessen m.m. (SOU 2001:33). Betänkandet har remissbehandlats, och förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Handläggningstiden hos PBR för patentmålen minskade under år 2000 och var vid årets slut cirka ett år, vilket motsvarar det verksamhetsmål som uppställts i regleringsbrevet. Läget för de övriga målen, dvs. målen om varumärken, mönster, släktnamn och utgivningsbevis, är också tillfreds-

ställande och uppfyller mer än väl det uppsatta målet på ett års handläggningstid.

När det gäller Sveriges geologiska undersökning (SGU) konstaterar regeringen att handläggningstiderna hos Bergsstaten mer än väl uppfyller uppsatta mål. Tillsynsverksamheten genomförs effektivt och kontakterna med länsstyrelser och kommuner har ökat. Regeringen anser att verksamheten fungerar bra. Miljösäkring av oljelager sker planenligt och bedrivs professionellt. En unik kunskap om upphandling av stora miljösäkringsprojekt har byggts upp inom verksamheten. SGU har i uppdrag att hålla tre anläggningar i funktionsdugligt skick i första hand t.o.m. år 2004. Finansiering av merkostnaderna, jämfört med avveckling, sker inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret och den civila ekonomiska planeringsramen. En översyn av det s.k. malpåsearrangemanget är planerat till år 2003. Regeringen anser dock att en av anläggningarna inte längre behövs, mot bakgrund av den nya inriktningen för det civila försvaret. Regeringen avser därför att redan år 2001 överföra denna anläggning till kategorin avvecklingsobjekt.

Verksamheten med elsäkerhet bör, enligt regeringens bedömning, under det kommande budgetåret bedrivas enligt den allmänna inriktning som gäller för elsäkerhetsarbetet för budgetåret 2001. I anslutning till insatserna bör Elsäkerhetsverket följa den internationella utvecklingen samt främja svenskt deltagande i internationellt samarbete. Regeringen förutsätter att Elsäkerhetsverket noga följer utvecklingen vad gäller elolycksfall och elbränder för att bl.a. analysera de statliga insatserna och elsäkerhetsnivåns utveckling med särskild uppmärksamhet på elmaterielområdet.

Beträffande tillsynen av revisorer sägs att målen i allt väsentligt har uppfyllts i förhållande till de angivna verksamhetsmålen i regleringsbrevet. Genom sin verksamhet skall Revisorsnämnden upprätthålla förtroendet för revisorers verksamhet och auktorisationssystemet. Det är viktigt att nämnden uppmärksammar och ur systemet utesluter de revisorer som systematiskt arbetar grovt felaktigt eller av andra skäl är direkt olämpliga att utöva yrket. Vid Revisorsnämndens tillsyn av revisorer och revisionsbolag skall nämnden lägga stor vikt vid egna initiativ. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt den systematiska, uppsökande tillsynen.

För delområdet *forskning och utveckling* sägs beträffande rymdverksamheten att den långsiktiga verksamheten, enligt regeringens bedömning, bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Rymdföretagen bibehåller sina positioner som leverantörer av högteknologiska produkter till programmen inom den europeiska rymdorganisationen European Space Agency (ESA). De större rymdföretagen stärker också sin internationella konkurrenskraft, vilket visar sig genom att andelen öppen försäljning ökar. Rymdverksamheten bidrar positivt till näringslivsutvecklingen i Kiruna. För att få underlag för en bedömning om hur framtida satsningar skall ske bör olika verksamhetsområden utvärderas regelbundet, sägs det.

När det gäller behovsmotiverad FoU, industriellt utvecklingsarbete samt etablering och utveckling av företag sägs att de uppgifter som NUTEK och

senare Verket för innovationssystem (VINNOVA) har inom området teknisk forskning och utveckling har genomförts i enlighet med regeringens uppdrag. Myndigheternas satsningar bedöms ha stärkt det svenska innovationssystemet. Företagens engagemang i projekt och program har fortsatt att utvecklas positivt. De små och medelstora företagens deltagande i olika satsningar växer starkt.

Beträffande konkurrensområdet gör regeringen bedömningen att möjligheten för Konkurrensverket att lämna bidrag till olika forskningsprojekt på konkurrensområdet har lett till ett ökat intresse hos forskare och studenter för dessa frågeställningar. Via Rådet för konkurrensforskning har verket haft möjlighet att ta del av viktiga forskningsresultat inom konkurrensområdet. Vidare har uppdragsforskningen bidragit till kompetensutveckling inom verkets ansvarsområde.

När det gäller geovetenskaplig forskning sägs att SGU:s forsknings- och utvecklingsverksamhet är viktig för utveckling av metoder och för teknikspridning. Det geovetenskapliga forskningsanslaget skall fokuseras på för samhället viktiga geologiska problem och komplettera SGU:s egen forskning. Anslaget användning för stöd till yngre forskare bidrar till kompetensutveckling. Under år 2001 beslöt statsmakterna att anslaget under åren 2001–2003 skall tillföras ytterligare 4 miljoner kronor per år. De utökade medlen skall användas till att stödja forsknings- och utvecklingsprojekt i Norrbotten och Västerbotten för hållbar utveckling inom gruvnäringen och för kompetensutveckling med anknytning till geovetenskap, malmgeologi och bergteknik.

Det nationella metrologisystemet har stärkts genom bättre samordning, uppdatering av utrustning och ökade FoU-insatser, sägs det i propositionen. Metrologisk verksamhet är långsiktig och kräver en långsiktighet i investeringar, FoU och kunskapsspridning till industrin. Mätteknik är ett område som är generellt och har tillämpningar inom breda sektorer. Spridning av mätteknisk kunskap sker oftast i samband med kalibreringsuppdrag. Kunskaperna om mätteknik bör kunna förbättras hos främst små och medelstora företag och resultera i kvalitetsförbättringar, anser regeringen. Genom FoU-insatser förbättras och utvecklas mättekniken. Sveriges deltagande i internationellt FoU-samarbete bör öka liksom kunskapsspridning till små och medelstora företag om mätteknikens betydelse. På svenskt initiativ kommer Nordiska ministerrådet genom Nordtest att initiera ett ökat FoU-samarbete mellan de nordiska metrologiinstitutionen.

Under rubriken Experimentell teknik säger regeringen att den nya myndighetsorganisationen, som trädde i kraft den 1 januari 2001, bl.a. innebär ett tydligare fokus på innovationssystemens betydelse för ekonomins utveckling. Samverkan mellan akademi och näringsliv är avgörande i detta sammanhang, och aktörer med kapacitet att arbeta med både forskningsnära och marknadsnära frågeställningar har en viktig roll att fylla. Det svenska forskningssystemet kännetecknas av att huvuddelen av forskningen bedrivs inom högskolesektorn och storföretagen. För att tillämpa akademiska forskningsresultat i

näringslivet finns ett antal aktörer och initiativ, bl.a. inom ramen för högskolans s.k. tredje uppgift. Det finns också ett fortsatt starkt behov, inte minst för de små och medelstora företagen, av aktörer som besitter egna faktiska forskningsresurser i form av personal och anläggningar, anser regeringen och nämner Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP) som ett gott exempel.

Standarder är frivilliga dokument som haft stor betydelse för svenska industriella framgångar, säger regeringen. Av särskild betydelse för staten är att standarder givits rättslig verkan inom ramen för EG:s harmonisering av säkerhetslagstiftning för varor. Nya behov av standarder kan förutses, bl.a. för elektronisk handel och genom EG:s nya produktsäkerhetsdirektiv. En väl fungerande nationell standardiseringsorganisation är av väsentlig betydelse för möjligheterna att driva svenska önskemål, bl.a. på säkerhetsområdet. Den svenska standardiseringsorganisationen har under år 2001 genomgått en omfattande omorganisation. Den tidigare organisationen med SIS – Standardiseringsringen i Sverige och åtta av SIS auktoriserade standardiseringsorgan har ersatts av tre självständiga organ, som styrs av respektive intressenter. Staten och Svenskt Näringsliv har inrättat ett organ, Sveriges Standardiseringsråd (SSR), för den svenska standardiseringen. SSR har vissa övergripande funktioner inom svensk standardisering, bl.a. kanaliseras statsbidraget via SSR. Den nya organisationen bör bidra till möjligheterna att driva svenska önskemål, anför regeringen. Insatserna har hittills i huvudsak avsett medverkan i det europeiska arbetet, men ökade insatser i det övriga internationella arbetet bör övervägas. Den nuvarande ordningen för finansiering av svensk standardisering – att deltagande företag och myndigheter delar kostnaderna för de enskilda projekten – bör bibehållas, då den har visat sig vara ett effektivt sätt att göra nödvändiga prioriteringar. Ordningen har dock den nackdelen att konsument-, arbetstagar- och miljöorganisationer har svårigheter att medverka i arbetet. Regeringen avser därför att genom särskilda insatser underlätta dessa organisationers medverkan.

Ingenjörsvetenskapsakademiens (IVA) grundläggande verksamhet får statligt stöd genom ett särskilt anslag. Regeringens bedömning är att IVA:s verksamhet bidrar till att stärka och utveckla Sveriges industriella kompetens och konkurrenskraft.

Beträffande delområdet *statistik, uppföljning och utvärdering* sägs att verksamheten vid Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) är under uppbyggnad och därmed ännu inte kan utvärderas. Regeringen bedömer dock att arbetet fortskrider tillfredsställande och planenligt. ITPS har, tillsammans med tre andra aktörer, utarbetat ett förslag till hur den utlandsbaserade omvärldsbevakningen skall dimensioneras, organiseras och finansieras. Regeringen följer med intresse institutets fortsatta arbete i denna fråga. Vidare bereder regeringen för närvarande övriga frågor vad gäller framtida omfattning och organisation av den utlandsbaserade omvärldsbevakningen. I underlagsmaterialet till propositionerna rörande organisationsfrågor inom näringspolitiken (prop. 1999/2000:71) respektive ny organisation för forskningsfi-

nansiering (prop. 1999/2000:81) kartlades de offentligt finansierade aktörer som arbetar som s.k. teknikmäklare. Antalet aktörer inom teknik- och kunskapsöverföring är stort, och det behövs en samordning mellan dessa för att bättre möta näringslivets behov. Regeringen avser att ge ITPS i uppdrag att utvärdera och lämna förslag till hur arbetet med teknik- och kunskapsöverföring skall kunna bli effektivare.

Det sista delområdet inom politikområdet Näringspolitik är *regional näringspolitik*. Arbetsformen med regionala tillväxtavtal upplevs av en majoritet av berörda aktörer som mycket positiv, sägs det i propositionen. Samordningen av befintliga regionala resurser för tillväxt har ökat, nya arbetsformer och kontakter har etablerats, förtroendet och förståelsen för andra organisationers verksamheter och arbete har ökat och många län har lyckats koordinera medel från olika privata och offentliga verksamheter. Tillväxtavtalen har ökat medvetenheten om de regionala och lokala näringslivsmiljöernas betydelse för företagets konkurrenskraft, vilket har inneburit att betydelsen av nätverk och klusterpolitik har fått ökad uppmärksamhet. De regionala tillväxtavtalen är en relativt ny arbetsform som skall vidareutvecklas, säger regeringen.

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande består av följande verksamheter: utrikeshandel och handelspolitik, exportfrämjande, investeringsfrämjande samt näringslivsutveckling i Östersjöregionen.

Målet för politikområdet är en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU, ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen WTO, ökad svensk export och ökade utländska direktinvesteringar i Sverige. Politikområdets verksamhet syftar till att främja ökad frihandel och avveckla handelshinder i samklang med målet om en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling samt att öka den fria rörligheten på den inre marknaden, att öka exporten – främst från små och medelstora företag, att öka de utländska investeringarna i Sverige, att främja ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling i Östersjöregionen samt att stärka profileringen av Sverige i utlandet till stöd för svensk export och för att öka de utländska investeringarna i Sverige.

Sverige är en del i den internationella ekonomin och är för sitt välstånd och sin framtida utveckling beroende av ett omfattande ekonomiskt utbyte med omvärlden, sägs det. Verksamheten inom politikområdet bidrar aktivt till att uppfylla regeringens tillväxt- och sysselsättningsmål, såväl genom arbetet med att utveckla EU:s inre marknad och det allmänna handelspolitiska arbetet som genom direkta främjandeåtgärder, främst i form av export- och investeringsfrämjande. Sverige är en betydande handelsnation, även i ett globalt perspektiv, och har en ledande position inom många branscher, såväl nya som etablerade. Väl fungerande marknader och ett väl fungerande regelverk för världshandeln är av avgörande betydelse för den svenska ekonomin. Inte minst viktigt för Sverige är att EU:s inre marknad fungerar väl, att vårt land är attraktivt för utländska investeringar och att den ekonomiska utvecklingen i

vårt närområde är gynnsam. I den svenska utrikesförvaltningens uppgift ingår uppdraget att aktivt främja svenska intressen i utlandet, med särskild inriktning på varuhandel, tjänsteexport, utländska direktinvesteringar och Sverige-profilering till stöd för export- och investeringsfrämjande.

Regeringen redovisar i propositionen, under rubriken Resultatbedömning, analyser och slutsatser för de olika områdena inom politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. När det gäller den inre marknaden och handelspolitik har Sverige bidragit till utvecklingen av en bättre fungerande inre marknad inom EU och verkat för fortsatta handelsliberaliseringar, såväl regionalt som multilateralt. Sverige har som EU-ordförande lyft fram handelspolitikens möjligheter att bidra till ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling. I detta arbete har Kommerskollegium spelat en viktig roll. Kollegiets insatser gentemot allmänheten, bl.a. i form av informationskampanjer och informations-spridning via webbprojekt, har dessutom bidragit till att öka allmänhetens kunskap om de fördelar som en väl fungerande samhandel och inre marknad innebär. Regeringen anser således att kollegiet har uppfyllt sitt uppdrag att verka för en väl fungerande inre marknad och ett öppet och starkt multilateralt handelssystem och fortsatt liberalisering av handeln. Vad gäller funktionen utrikeshandel inom civilt försvar bedömer regeringen att det finns förutsättningar för funktionen att, vid ett förändrat omvärldsläge, kunna uppnå en god förmåga inom de tidsramar som finns angivna för förlängd anpassningsperiod för beredskapsåtgärder.

Den inre marknadens funktion beror till stor del på hur frågor om fri varu-rörlighet hanteras, däribland bedömning av överensstämmelse med ställda säkerhetskrav. Det svenska systemet, som administreras av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC), har rönt internationell respekt. Regeringen gör bedömningen att SWEDAC:s verksamhet även bidragit till en förbättrad marknadskontroll. Regeringen anser att SWEDAC fyller en viktig funktion för analysarbetet avseende kandidatländernas förutsättningar att ingå i EU:s inre marknad. Arbete med ett EG-direktiv om mätinstrument, som påbörjades under det svenska ordförandeskapet, berör ett flertal myndigheter och beräknas medföra kostnader för ökad marknadskontroll när det implementeras. Inom området statsstödd exportfinansiering har Sverige genom sitt arbete i EU och OECD bidragit till att minska handelssnedvridning mellan exporterande länder.

Beträffande delområdet export- och investeringsfrämjande redovisar regeringen att Exportrådet under år 2000 har genomfört åtgärder för att främja svensk export på ett mycket positivt sätt. Genom Exportrådets verksamhet har små och medelstora företag fått tillgång till kvalificerad exportinformation, kompetensutveckling och rådgivning av stor betydelse för företagens exportsträngningar. Programmen Marknadsplats Europa och Informationsteknik, som genomförts med statlig finansiering under åren 1999–2001, liksom det särskilda uppdraget Marknadsplats Östersjön som genomförs med finansiering från anslaget till näringslivsutveckling i Östersjöregionen (Östersjömiljard 2), är exempel på framgångsrika exportsatsningar, sägs det. Under år

2000 har det statliga exportfrämjandet genom Exportrådet varit föremål för utredning, varvid bl.a. verksamhetens inriktning och det statliga uppdraget har utvärderats. Utredaren redovisade hösten 2000 sitt slutbetänkande Expert på export (SOU 2000:102), i vilket konstaterades att exportfrämjandet är en viktig faktor för att tillvarata potentialen i den svenska ekonomin. Det finns därför goda samhällsekonomiska skäl för att exportfrämjande bör vara ett statligt åtagande, inte minst i ljuset av omvärldsförändringarna under senare år. Det konstaterades vidare att verksamhetens inriktning och Exportrådets arbetsmetoder i huvudsak är bra. Betänkandet har remissbehandlats, och beredning pågår inom Regeringskansliet.

Svenska företags projektexport har ökat inom flera multilaterala organ, bl.a. FN, Världsbanken och EU:s Tacisprogram, sägs det. Satsningarna på projektexportfrämjande har också inneburit ökad tonvikt på insatser av strategiskt värde, där det konkreta resultatet kommer att märkas först på längre sikt. Verksamheten med statsstödda exportkrediter har utgjort ett viktigt bidrag för att stärka svensk industris internationella konkurrenskraft. Regeringen anser att det är viktigt att svenska företag har tillgång till statsstödda exportkrediter för att uppnå konkurrensneutralitet med utländska företag och undersöker hur det svenska systemet kan utformas för att bli mer konkurrenskraftigt. Verksamheten med statsstödda exportkreditgarantier har en central roll för att skapa förutsättningar för ökad svensk export, anför regeringen. Exportkreditnämnden (EKN) har med sin garantigivning medverkat till att svenska exportföretag kan erbjuda med konkurrentländerna likvärdiga villkor. Regeringen anser att EKN på ett framgångsrikt sätt har förenat målet om garantigivning för svensk exportindustri på gynnsamma villkor med målet att verksamheten skall vara självbärande på sikt. Insatserna med att komma till rätta med problem med riskkoncentrationen i garantiportföljen har fungerat väl, sägs det.

Främjande av utländska direktinvesteringar i Sverige är av stor betydelse för tillväxt och sysselsättning och Invest in Sweden Agency (ISA) fyller här en central funktion, säger regeringen. Den anser att ISA har fullgjort uppdraget att främja utländska direktinvesteringar i Sverige på ett mycket förtjänstfullt sätt. Under år 2000 har ISA utvecklat en förbättrad modell för uppföljning, mätning och värdering av verksamhetens resultat. Regeringen ser det som angeläget att ISA också fortsättningsvis aktivt samverkar med lokala och regionala aktörer för att utveckla investeringsfrämjandet, bl.a. genom utbildningsverksamhet och samarbetsavtal.

I anslutning till anslaget Näringslivsutveckling i Östersjöregionen sägs att denna region är en av världens snabbast växande regioner. Sverige och svenskt företagande har en nyckelroll i denna process. Regeringen ser stödet till näringslivsutveckling i Östersjöregionen (Östersjömiljard 2) som ett viktigt instrument för att förstärka svenska företags position i regionen och att förbättra förutsättningarna för svenska företags deltagande i utvecklingen av regionens näringsliv. Erfarenheterna av hittills beslutade insatser för näringslivsutveckling i Östersjöregionen har varit goda, säger regeringen. Anslaget

avrapporteras årligen till riksdagen och kommer att utvärderas i sin helhet i anslutning till att samtliga insatser är genomförda.

Konsumentpolitik

Till politikområdet Konsumentpolitik hör myndigheterna Marknadsdomstolen, Konsumentverket (och Konsumentombudsmannen), Allmänna reklamationsnämnden och Fastighetsmäklarnämnden. Under år 2001 har rådgivningskontoret Konsument Europa, som är ett s.k. Euroguichet-kontor och som arbetar med gränsöverskridande konsumentfrågor, inrättats i Stockholm. Till konsumentområdet hör även frågor som rör stöd till konsumentorganisationer och konsumentforskning samt bidrag till miljömärkning av produkter. Konsumentpolitiken består därutöver av en rad insatser inom andra politikområden.

I propositionen om handlingsplan för konsumentpolitiken 2001–2005 (prop. 2000/01:135) föreslås följande fem mål för konsumentpolitiken:

- Konsumenternas ställning och inflytande på marknaden skall stärkas, *inflytandemålet*.

- Hushållen skall ha goda möjligheter att utnyttja sina ekonomiska och andra resurser effektivt, *hushållningsmålet*.

- Konsumenternas hälsa och säkerhet skall skyddas, *säkerhetsmålet*.

- Sådana konsumtions- och produktionsmönster skall utvecklas som minskar påfrestningarna på miljön och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling, *miljömålet*.

- Konsumenterna skall ha tillgång till god vägledning, information och utbildning, *kunskapsmålet*.

Regeringen föreslår vidare att dessa mål skall vara styrande för såväl det nationella konsumentpolitiska arbetet som Sveriges arbete i EU och andra internationella forum. Propositionen behandlas av riksdagen senare under hösten 2001 (bet. 2001/02:LU2).

De nuvarande målen för konsumentpolitiken, som resultatbedömningen bygger på, fastställdes av riksdagen år 1995 (prop. 1994/95:140, bet. 1994/95:LU32). Dessa mål är följande:

- Att ge hushållen goda möjligheter att utnyttja sina ekonomiska och andra resurser effektivt, *hushållningsmålet*.

- Att ge konsumenterna en stark ställning på marknaden, *marknadsmålet*.

- Att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet, *säkerhetsmålet*.

- Att medverka till att sådana produktions- och konsumtionsmönster utvecklas som minskar påfrestningarna på miljön och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling, *miljömålet*.

Politikrådets övergripande inriktning är att starka och välinformerade konsumenter är en förutsättning för att marknaden skall fungera. Konsumentpolitiken är därför en viktig förutsättning för en fungerande marknadsekonomi, anför regeringen. Marknadsmekanismerna utgör ett signalsystem för producenter och konsumenter och gör det möjligt för nya företag att växa fram som svar på konsumenternas efterfrågan. Marknadens inneboende ten-

denser till koncentration motverkar dock den mångfald och variation som är marknadsekonomins förutsättning. Den prismekanism genom vilken marknaden arbetar kan inte alltid skapa de stabila spelregler som krävs för att marknaden skall fungera väl. Statens uppgift är att skapa dessa spelregler och att tillhandahålla de marknadsberoende organ som behövs för att upprätthålla marknadsekonomin. Konsumentpolitiken är också en del av välfärdspolitiken och skall stödja enskilda människor i deras egenskap av konsumenter för att ge dem ett större inflytande och för att få dem att känna sig trygga på marknaden. Den svenska konsumentpolitiken är samtidigt en del av den europeiska konsumentpolitiken. Godkännandet av Amsterdamfördraget innebar en förstärkning av grunden för konsumentpolitiken inom EU.

Regeringen redovisar i propositionen, under rubriken Resultatbedömning, sin bedömning att samtliga politikområdets myndigheters och bolags verksamhet har bedrivits i enlighet med de av regeringen fastslagna riktlinjerna samt att de har utfört de uppdrag och bedrivit de aktiviteter som följer av verksamhetsmålen.

Revisionens iakttagelser

Under rubriken Revisionens iakttagelser redogör regeringen för om Riksrevisionsverket (RRV) har haft några invändningar i revisionsberättelserna för år 2000 avseende myndigheter inom de olika politikområdena. RRV har inte haft några sådana invändningar mot någon av myndigheterna.

Motionerna

I partimotion 2001/02:N211 (m) begärs tillkännagivanden i följande sex avseenden: om betydelsen av ett bättre svenskt klimat för arbete, företagande och fritid; om vikten av att möta framtidens utmaningar; om behovet av en strategi för företagande och förnyelse; om behovet av sundare konkurrensklimat; om behovet av åtgärder för vassare och nöjdare medarbetare; om behovet av ökad konkurrenskraft för Sverige. Motionärerna anser att Sverige behöver en ny strategi för kreativitet och företagsamhet. Denna berör skatterna och företagandet, arbetsmarknaden, skolan, den högre utbildningen och forskningen, kulturen, sjukvården, rättsväsendet, m.m. Den förordade strategin utgår från en tilltro till den enskilda människans förmåga och från att Sverige i allt högre utsträckning är en del av en global gemenskap. Framgång kräver att företagsklimat, forskning och utbildning, kreativa miljöer och den ekonomiska politiken ligger i världsklass, anför motionärerna. De menar att målet för Sveriges tillväxtpolitik bör vara att få fram produkter, system och metoder som med god konkurrenskraft orkar bära höga löner. Detta kräver bl.a. förändringar av traditionella monopol och offentliga verksamheter, tillvaratagande av initiativkraften hos enskilda människor och uppmuntrande av anpassningsförmåga och företagande, anför motionärerna.

Sverige har en stark ställning inom vissa områden, framför allt inom IT, säger motionärerna vidare. Om denna position skall kunna bibehållas krävs en politik som tar hänsyn till de nya förutsättningarna, anför motionärerna och

föreslår förändringar inom närings-, arbetsmarknads-, utbildnings-, skatte-, kultur- och infrastrukturuområdena. De anser att även sådant som sjukvården, äldreomsorgen och barnomsorgen måste fungera, att fritiden skall vara meningsfull och att bostadssituationen måste vara tillfredsställande. Människor skall härutöver kunna känna sig trygga i hemmet och på gator och torg, sägs det. Hela den svenska ekonomin måste fungera i konkurrens, anför motionärerna vidare och föreslår att statligt ägande i näringslivet skall avvecklas och att den typ av konkurrenssnedvridning som uppstår när myndigheter bedriver konkurrensutsatt verksamhet skall avvecklas. Den stora offentliga sektorn är en anledning till att det svenska nyföretagandet i allmänhet, och bland kvinnor i synnerhet, är alldeles för lågt, hävdar motionärerna. De anser att eftersom många kvinnor arbetar inom offentlig sektor med verksamheter som stat, landsting och kommuner har monopol på är möjligheterna för dessa personer att starta eget mycket små. Detta kan förändras genom att stat, kommuner och landsting inriktar sig på sina kärnverksamheter och i större utsträckning konkurrensätter och knoppar av verksamheter, anför motionärerna.

Under rubriken Vassare och nöjdare medarbetare redovisas i motionen synpunkter på behovet av åtgärder under följande underrubriker: Kunskap som konkurrensmedel; Utbilda bort bristyrken; Kombinera kunskap, kunande och kapital; Mångfald och internationalisering i kunskapssamhället; Fler fria universitet och högskolor; Kontinuerlig kompetensutveckling; Kunskap för självkänsla och arbete; Modern yrkes- och lärlingsutbildning; Ta till vara invandrare och långtidsarbetslösa; En öppen och rörlig arbetsmarknad; Arbetstiden skall bestämmas på arbetsplatsen. Under rubriken Ett konkurrenskraftigare Sverige redovisas i motionen synpunkter på behovet av ökad konkurrenskraft för Sverige under följande underrubriker: Konkurrenskraftiga kommunikationer; Avpolitiserad energiförsörjning; Anslutning till EMU; Kreativ kultur.

I motion 2001/02:N315 (m) begärs ett tillkännagivande om betydelsen av bättre förutsättningar för svenskt företagande – med likartad motivering som i den nyssnämnda motionen.

I en annan partimotion från samma parti, 2001/02:N369 (m), begärs ett tillkännagivande om ett dynamiskt företagsklimat. Skall Sverige kunna bli en nation att räkna med i framtiden måste företagandet uppskattas, säger motionärerna. De vill ge utbildningen och forskningen en ny och stark start, och de vill förbättra förutsättningarna för företagande i Sverige. Deras ambition är att undanröja den diskriminering som de anser finns i Sverige när det gäller förutsättningarna för finansiering av start och expansion av företag, liksom för entreprenörskap och företagsanda. Förslagen är utformade efter tre linjer, nämligen skatteförändringar, regelförändringar och konkurrensförändringar.

Ett tillkännagivande om att entreprenörskap är grunden för välstånd föreslås i partimotion 2001/02:Sk288 (m). Enligt det europeiska patentkontoret, EPO, är holländare, svenskar och finländare de mest uppfinningsrika folken i Europa räknat efter antalet ansökningar om nya patent i relation till befolk-

ningsstorleken, uppger motionärerna. De säger att idéer och patentansökningar ofta leder till att företag startas, men att så inte är fallet i Sverige. Det finns relativt få företag i Sverige och det tycks inte som om någon mer påtaglig ökning är i utsikt, anför motionärerna. De anser att detta tyder på att uppfinnare och idéer stöter på problem någonstans och att entreprenörskap därmed inte uppstår. Entreprenörskap är den kraft som skapar nya produkter, tjänster och arbetstillfällen och nya sätt att producera, konsumera och organisera livet, anför motionärerna. Jämförelser visar att Sverige inte är något föregångsland vad gäller entreprenörskap, säger motionärerna och hänvisar till en internationell forskningsrapport, Global Entrepreneurship Monitor (GEM), i vilken 21 länder studeras. Enligt denna är bara en av 25 svenskar involverad i aktiviteter av entreprenörart; därmed hamnar Sverige i undersökningens botten-skikt. Som största hot mot en förbättrad svensk entreprenörsanda nämns lagstiftningen och den generella politiken. Vidare sägs i rapporten att gemensamma drag för de nordiska länderna är en dålig social tolerans för att misslyckas som egen företagare och att de sociala trygghetsreglerna gör att människor föredrar att vara anställda framför att vara egna företagare.

I motion 2001/02:N25 (m), väckt med anledning av den regionalpolitiska propositionen (prop. 2001/02:4), föreslås ett tillkännagivande om vikten av förbättrade förutsättningar för företagande. Privat företagande är grunden för tillväxt i hela landet, och Sverige behöver därför ett bättre klimat för arbete och företagande, anför motionärerna. Detta kräver såväl generella åtgärder som åtgärder direkt riktade mot företagandet. Är villkoren för företagandet dåliga drabbas i första hand Sveriges mera utsatta delar, säger motionärerna. De vill att företagare och andra människor skall skyddas bättre mot rättsövergrepp och att staten bättre än för närvarande skall ta sitt skadeståndsansvar vid rättsövergrepp. Reglernas mängd och komplexitet — samt myndigheternas sätt att tillämpa dem — påverkar möjligheten att starta företag, utveckla produkter och reagera på marknadsförändringar, anser motionärerna och förordar färre, enklare och stabilare regler. Den stora offentliga sektorn är en anledning till att det svenska nyföretagandet i allmänhet, och bland kvinnor i synnerhet, är alldeles för lågt, hävdar motionärerna vidare. De anser att detta kan förändras genom att stat, kommuner och landsting inriktar sig på sina kärnverksamheter och i större utsträckning privatiserar, konkurrensutsätter och knoppar av verksamheter. Enligt motionärernas uppfattning är den av regeringen förda energipolitiken oförenlig med en politik för sysselsättning och välfärd, särskilt för de utsatta glesbygdsregionerna. Införandet av en gemensam valuta, euro, är en åtgärd som river hinder mellan länder och bidrar till en sundare konkurrenssituation, och Sverige bör delta i EMU-samarbetet, anför motionärerna. EU:s konkurrenspolitik innehåller inslag som motverkar en sund konkurrenssituation och som riskerar att leda till att svenska och vissa andra europeiska företag får svårt att konkurrera på den europeiska och globala marknaden, säger motionärerna avslutningsvis. De anser att EU:s konkurrenspolitik försvårar för små europeiska länder att få konkurrenskraftiga företag och förhindrar skalfördelar och pressade priser.

Företag och nyföretagande måste bemötas med respekt och få stimulans, anför det i motion 2001/02:N206 (m). Detta är av största vikt för möjligheterna att minska arbetslösheten. Många företagare anser att företagsklimatet inte är positivt och upplever att de i alltför stor omfattning tvingas syssla med sådant som inte berör produktion och försäljning, hävdar motionären. Han anser också att företagandet bör ges bättre förutsättningar ekonomiskt. Framgångsrika företagare ifrågasätts ofta, och en företagare som expanderar sin verksamhet och tjänar pengar på det betraktas ibland som litet suspekt, medan de som vinner stora belopp på lotterier som bedrivs i statlig regi ofta betraktas som hjältar i medierna och den allmänna debatten, påstår motionären och anser att dessa attityder måste förändras.

Riksdagen bör göra tillkännagivanden om rättssäkerhet för företagare och om positiva attityder till entreprenörskap och företagande som grundval vid lagstiftning och regeltolkning, anför det i motion 2001/02:N207 (m). Personer som driver företag kan straffas utan att de blivit dömda, säger motionären och hävdar att misstänksamhet och negativa attityder till företagande från dem som stiftat lagar och negativa attityder från dem som tillämpar lagar och regler har gjort att många småföretagare blivit myndighetsoffer. Skattetillägget, som är ett administrativt utdömt straff av skattemyndigheten, drabbar enligt motionären många småföretagare. Bara skattemyndigheten misstänker att skatt undanhållits, utdöms skattetillägg, säger motionärerna. Hon framhåller att felaktiga beslut från myndigheterna kan få förödande konsekvenser, och inte sällan leder det till att den berörda näringsverksamheten får upphöra. Andra exempel på regelverk där småföretagare ofta hamnar i en rättslös situation är reglerna inom miljöområdet, påstår motionären. Hon anser att företaget Medanalysis i Göteborg utsattes för ett rättsövergrepp och att företaget gick i konkurs genom statens försorg. Det är småföretagarna som är ryggraden i svenskt näringsliv och som kan generera arbetstillfällen och tillväxt, anför motionären. Hon anser att företagare måste få åtnjuta samma rättstrygghet som andra människor. Regeringen säger sig vilja åstadkomma positiva attityder till entreprenörskap och företagande, men då måste detta också utgöra en grundval såväl vid lagstiftning som vid myndigheternas regeltolkning, anför motionären.

Det behövs åtgärder som underlättar för småföretagare, anför det i motion 2001/02:N343 (m). Enligt en undersökning från opinionsundersökningsinstitutet Temo har den svenska allmänheten låg tilltro till det svenska företagsklimatet – bara var tredje svensk anser att det är gynnsamt – och bland egenföretagarna tycker mer än varannan att det är direkt ogynnsamt, säger motionären. Han menar att fakta talar för att det finns fog för denna skeptiska inställning till det svenska företagsklimatet. Politikens huvuduppgift är att skapa bättre förutsättningar för företagande och tillväxt i Sverige, anför motionären. I motionen föreslås förändringar inom olika områden under följande rubriker: Familjemedlem beskattas lika som anställd; Sjuklön och rehabiliteringskostnader; Inför full avdragsrätt vid representation (gäller ej starksprit); Ersätt starta eget-bidraget med ett starta eget-lån.

Attityderna till företagande behöver förändras, anförs det i motion 2001/02:N373 (kd). Under alltför lång tid har företagare från politiskt håll enbart betraktats som outröttliga skatteobjekt, och attityden har inte sällan varit att de flesta företagare är potentiella skattesmitare som behöver klämmas åt genom fler och hårdare regler, hävdar motionärerna. De anser att regeringen har varit allt annat än aktiv i arbetet att förbättra för småföretagen under de senaste åren och påtalar det oroande med att antalet företagare har minskat med ca 100 stycken per vecka under de gångna två åren. Om Sverige skall klara framtidens välfärd krävs fler och nya företag som vågar anställa och vidareutvecklas, anför motionärerna och säger att Kristdemokraterna arbetar för att attityden från politiskt håll skall förändras, så att det blir högsta prioritet att förenkla och avveckla onödiga regler som berör företagare.

Riksdagen bör göra tillkännagivande om småföretagens villkor, anförs det i motion 2001/02:N323 (c). Småföretagens betydelse består i att det är de som skall växa när de stora företagen avvecklar, att det är de som finns kvar när de stora flyttar utomlands och att det är de som etablerar sig på landsbygden när de stora företagen rationaliserar, säger motionärerna. De anser dock att det är de stora företagen som gynnas ekonomiskt genom nuvarande kapitalbeskattning, samtidigt som de små företagen beskattas dubbelt och omgärdas av krångliga regler. Utan tillväxt av små och medelstora företag hotas socialförsäkringssystemet, påstår motionärerna. De menar att det faktum att många små företag anger att de inte vill växa även om de har förutsättningar ger en fingervisning om hur företagen upplever de attityder och villkor som för närvarande råder.

Det behövs genomgripande reformer på företagsområdet, anförs det i motion 2001/02:N368 (fp). Folkpartiets grundsyn är att de välståndsbildande krafterna är en förutsättning för att välfärden och sysselsättningen skall kunna tryggas i framtiden, varför det måste vara ett gott företagsklimat i Sverige, säger motionärerna. De hänvisar till att Sverige har västvärldens mest konjunkturkänsliga offentliga finanser, vilket i kombination med beroendet av ett antal storföretag gör Sverige mycket utsatt för svängningar i ekonomin. För att få fler företag i Sverige att växa måste en företagspolitik införas som syftar till att underlätta för företagandet och minska krånglet för företag, anför motionärerna. De menar att det nya, stora Näringsdepartementet, som hade som sin viktigaste uppgift att få fart på företagandet, har blivit ett misslyckande. Enligt statistik från organisationen Jobs & Society har nyföretagandet minskat med i genomsnitt 17,9 % under första halvåret 2001, vilket visar på att det behövs kraftfulla åtgärder för ett bättre företagsklimat, anför motionärerna. De refererar till vad som sägs i budgetpropositionen om att det visserligen är relativt enkelt att vara företagare i Sverige, men att många företagare ändå tycker att det är krångligt och att reglerna för företagare därför skall ses över. Motionärerna anser dock att inga konkreta förslag presenteras och att avregleringarna går trögt och att det på vissa områden, såsom sjukvården, tvärtom har införts nya lagar som hämmat framväxten av ny företagsamhet. Folkpartiet har i riksdagsmotioner presenterat förslag för hur små och medelstora

företag skall stimuleras; det rör sig om skattelättnader, regelförenklingar och avregleringar, säger motionärerna.

Åtgärder för en bättre företagspolitik efterlyses också i motion 2001/02: N23 (fp), väckt med anledning av den regionalpolitiska propositionen. I motionen sägs att företagspolitiken bör läggas om i linje med förslag som Folkpartiet presenterat bl.a. i näringspolitiska motioner i riksdagen och som består av följande delar: lägre skatter för fler jobb; minskat krångel och enklare regler för företagarna; en reformering av arbetsmarknadens funktionssätt och arbetsrätten; bättre konkurrens och rent spel på marknaden; möjligheter för fler kvinnor och invandrare att bli företagare; en förändring av utbildningspolitiken i syfte att skapa bättre förutsättningar för företagsamhet; en stark och uthållig energipolitik; en hållbar infrastrukturpolitik; ett tryggt rättssamhälle också för företagaren; en bostadspolitik som gör det möjligt att bo och arbeta var man vill; frihandel.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet behandlar först motioner om målen för och inriktningen av näringspolitiken och redovisar därefter sin bedömning av regeringens resultatredovisning.

Målen för och inriktningen av näringspolitiken

Utskottets syn på näringspolitikens inriktning överensstämmer med den som redovisas i budgetpropositionen och som har föregåtts av överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Utskottet anser att vägledande för den näringspolitik som bör bedrivas är att den skall bidra till att skapa förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och välfärd i hela Sverige. Det är viktigt att understryka att tillväxten skall vara ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar.

Den internationella ekonomiska utvecklingen har sedan våren 2001 kännetecknats av en global konjunkturnedgång. Sverige påverkas, som ett litet, öppet och exportberoende land, direkt av den internationella utvecklingen. Den svenska ekonomin står dock stark inför den internationella konjunkturnedgången. De senaste årens strama och ansvarsfulla budgetpolitik har lagt grunden för dagens situation med låg inflation, överskott i såväl de offentliga finanserna som i bytesbalansen och en minskande statsskuld där den offentliga nettoskulden under år 2001 vänds till en nettoförmögenhet.

När det gäller den internationella ekonomiska utvecklingen vill utskottet uppmärksamma att Världshandelsorganisationen WTO vid sitt möte nyligen i Doha i Qatar lyckades komma fram till ett beslut om att starta en ny förhandlingsrunda. Detta är betydelsefullt på många olika plan. För Sverige som är starkt exportberoende är frihandel oundgänglig. Ökad frihandel är vidare ett av flera instrument för att utvecklingsländerna skall kunna förändra den ekonomiska situationen.

Näringsdepartementet presenterade våren 2001 en rapport med internationell jämförelse (benchmarking) av näringspolitiken 2001 (Ds 2001:20). En motsvarande rapport presenterades våren 2000. Rapporten beskriver Sveriges position i förhållande till andra OECD-länder vad gäller åtta områden som påverkar den ekonomiska tillväxten, nämligen beträffande IT-utvecklingen; forsknings- och utvecklingspolitiken; väl fungerande marknader och effektiv konkurrens; kompetenshöjning i arbetslivet; bättre fungerande arbetsmarknad; väl fungerande lönebildning; effektiv och hållbar transportförsörjning; stärkt trygghet. Av de 45 indikatorer som presenteras i rapporten hör Sverige i 27 fall till de länder som hamnar på den övre tredjedelen i en rangordning. Endast i tre fall hör Sverige till den tredjedel av länder som placerar sig sämst. Sverige ligger fortfarande långt framme på IT-området. Sverige är också det land i världen som satsar mest på forskning och utveckling som andel av BNP. På några områden placerar sig Sverige sämre. Detta gäller bl.a. olika indikatorer som belyser målet Väl fungerande marknader och effektiv konkurrens. Sverige har också en låg andel företagare jämfört med andra OECD-länder och en låg andel kvinnliga företagare.

Sveriges framskjutna position när det gäller innovationsförmåga och tekniska framsteg kommer också till uttryck i det s.k. innovationsindex som EG-kommissionen nyligen presenterat och som ingår som en del av den s.k. Lisabonprocessen, vars mål är att göra EU till världens mest konkurrenskraftiga och innovativa ekonomi till år 2010. Sverige tillhör de tre främsta EU-länderna i fråga om 13 av totalt 17 indikatorer och ligger högst på fem områden, nämligen beträffande företagets forskningsinsatser som andel av BNP, antalet anställda i högteknologiföretag, IT:s andel av BNP, deltagande i livslångt lärande samt utvecklingskostnaders andel av den totala försäljningen. Enligt en annan undersökning, sammanställd av Financial Times på basis av OECD-statistik, ligger Sverige på andra plats när det gäller förutsättningar att lyckas inom högteknologisk industri. OECD har sedan mitten av 1990-talet rankat hur världens 30 mest utvecklade länder ligger till i utvecklingen av högteknologi och branscher präglade av ett stort inslag av kunskap. Sverige är bl.a. det land som satsat mest resurser på informations- och kommunikationsteknik, och Sverige ligger också högst på listan över de länder som är mest aktiva med att söka patent.

Enligt utskottets mening har Sverige totalt sett ett modernt och bra företagsklimat, som dock kan bli bättre, speciellt för de små företagen. Sverige skall inte konkurrera med låga löner och okvalificerade arbeten utan med kunnande, kompetens och ett högt tekniskt innehåll i tjänste- och varuproduktionen. I den näringspolitik som krävs för framtiden ingår olika delar som berörs i vissa av de här aktuella motionerna. Ett område är förenklingar för småföretagen, och ett annat avser olika åtgärder för att främja förnyelse av näringslivet. Det rör sig om teknikspridning, kompetensutveckling och innovationsfrämjande åtgärder. Vidare måste lönsamheten för investeringar i företag ligga på en rimlig nivå och hinder för en tillfredsställande kapitalförsörjning till framför allt små, växande företag undanröjas. En effektiv konkur-

rens är också av stor betydelse, såväl för de små företagen som för konsumenterna.

Med det anförda avstyrker utskottet samtliga här aktuella motioner i berörda delar.

Bedömning av regeringens resultatredovisning

Utskottet vill först framhålla den stora betydelse som mål- och resultatredovisningen i budgetpropositionen har för riksdagens styrningsmöjligheter. Generellt gäller att regeringens redovisning måste vara konkret. Avgörande är härvid att verksamhetsmål formuleras på ett sådant sätt att de blir möjliga att följa upp. Detta innebär bl.a. att ändamålsenliga delmål måste formuleras utifrån de övergripande målen. Utskottet vill vidare, i likhet med tidigare, framhålla betydelsen av utformningen av regleringsbrev och målformuleringarna i dessa. Det bör också eftersträvas en bättre koppling mellan regleringsbrev och redovisningen till riksdagen. Utskottet har intrycket att det i regleringsbrev finns uppdrag och rapporteringskrav, vars resultat i större omfattning borde kunna återföras till riksdagen.

Slutligen noterar utskottet att Riksrevisionsverket inte har avgivit revisionsberättelse med invändning till någon av myndigheterna inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Regelförenkling m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör lägga regeringens skrivelse med redogörelse för regelförenklingsarbetet till handlingarna och avslå motionsyrkanden på området. Regelförenklingsarbetet måste ständigt inta en framskjuten roll inom näringspolitiken, anför utskottet och förutsätter att regeringen skall fortsätta arbetet med att minska och förenkla företagens uppgiftslämnande. *Jämför reservation 2 (m, kd, c, fp).*

Skrivelse 2000/01:143

Inledning

I regeringens skrivelse 2000/01:143 lämnas en redogörelse för tillämpningen av förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor under år 2000. I skrivelsen informeras även om regeringens regelförenklingsarbete.

Regeringen har infört ett system för effektivare konsekvensanalyser av reglers effekter för små företags villkor. Systemet har införlivats genom nyssnämnda förordning och kommittéförordningen (1998:1474). En statssekreterargrupp med särskilt ansvar för regelförenkling har bildats. Regeringen har också beslutat att Näringsdepartementet skall samordna, understödja och

följa upp regelförenkling med stöd av en i departementet inrättad regelförenklingssgrupp – SimpLex.

Praktiska erfarenheter och resultat

Arbetet med regelförenkling är främst av långsiktig karaktär, sägs det i skrivelsen. Det handlar till största delen om perspektiv- och attitydförändringar vid såväl framtagandet av nya regler som vid omprövning av de befintliga regelverken. Under år 2000 har en systematisk granskning av alla förslag till nya och ändrade regler inom Regeringskansliet prioriterats. Nästa steg har varit att intensifiera samarbetet med myndigheter och kommittéväsande samt att ompröva de befintliga regelverken.

Enligt SimpLexförordningen är myndigheterna skyldiga att årligen, före den 1 februari, rapportera till regeringen om det gångna verksamhetsårets arbete med särskilda konsekvensanalyser. Under år 2001 lämnade myndigheterna sin andra rapportering enligt förordningen. Totalt har 48 myndigheter lämnat rapporter. Sammanfattningsvis uppger myndigheterna att tyngdpunkten vid regelförenklingsarbetet lagts vid en strävan att publicera mer lättöverskådliga och lättillgängliga regler. Det stora flertalet myndigheter har uppgett att Simplexförordningen har givit dem ett bra verktyg för utarbetande av effektivare konsekvensanalyser, speciellt beträffande småföretag. Sammantaget uppger de flesta myndigheterna att de har eftersträvat ett enklare språk och en tydligare redaktionell struktur i författningsarbetet. En strävan har också varit att ta fram modernare och mer lättillgängliga regler. Vidare framhåller myndigheterna att Simplexförordningen har bidragit till att de små företagens villkor uppmärksammas ytterligare genom att de berörda organisationerna uppmanats att särskilt yttra sig över kostnadskonsekvenserna för företagen. Ett flertal myndigheter framhåller vikten av att det är genom utbildning, information och praktiska hjälpmedel som konsekvensanalyserna kan förbättras.

Enligt Simplexförordningen skall myndigheterna ange om samråd har skett med olika organisationer. De flesta myndigheter uppger att samråd med Näringslivets Nämnd för Regelgranskning och andra näringslivsorganisationer utgör en del av de obligatoriska arbetsrutinerna för regelarbetet. Omfattande kontakter tas regelmässigt med företagens organisationer, förslag till föreskrifter och allmänna råd går på remiss och seminarier hålls med berörda parter. I vissa fall har myndigheterna även haft kontakt med utvalda företag bland de kategorier som berörs av aktuell föreskrift eller allmänt råd.

Beträffande nya, ändrade och upphävda föreskrifter och allmänna råd uppger 6 av de 48 myndigheter som lämnat årsrapporter att de inte ger ut några föreskrifter eller allmänna råd av betydelse för små företag, varför de inte har redovisat någon statistik. Ytterligare 10 myndigheter har varken infört, ändrat eller upphävt föreskrifter eller allmänna råd, men har trots detta lämnat en årsrapport med statistik. De resterande 32 myndigheterna har under år 2000 infört eller ändrat i 984 föreskrifter och allmänna råd. Under år 1999 var motsvarande siffra 863. Myndigheterna har under år 2000 upphävt totalt

291 föreskrifter och allmänna råd. Under år 1999 var motsvarande siffra 318. Ingen analys har gjorts av hur många av dessa föreskrifter och allmänna råd som har konsekvenser för små företag. En rättvisande statistik skulle kräva en resurskrävande analys av hur de små företagen upplever de regelverk som omger dem, sägs det. Myndigheternas redovisning har varit något för ojämn för att en generell bedömning av statistiken skall kunna göras. De enskilda myndigheterna har dock redovisat på likartat sätt mellan åren, varför en trend kan utläsas. Vissa myndigheter har redovisat samtliga förändringar av föreskrifter och allmänna råd, medan andra endast redovisat de förändringar som har bedömts ha konsekvenser för små företag. Att använda det totala antalet föreskrifter och allmänna råd som en måttstock på företagens administrativa börda är vidare ett trubbigt instrument, anser regeringen. Flertalet myndigheter uppger att antalet nya regler i första hand beror på redigeringsteknik och regelreformer, snarare än att regelverken som sådana har ökat i omfattning.

En mer rättvisande bild av effekterna för små företag ger, enligt regeringen, antalet utförda konsekvensanalyser. Sedan hösten 2000 skickar myndigheterna för kännedom sina konsekvensanalyser till SimpLex. Genom detta erhålls dels ett viktigt underlag för utbildning i framtagande av konsekvensanalyser, dels en översikt som kan användas för vidareutveckling av konsekvensanalyser som instrument för regelförenkling. Under år 2000 ingavs totalt 284 konsekvensanalyser, vilket dock är en något osäker siffra eftersom inte samtliga konsekvensanalyser sändes in under år 2000. Från och med år 2001 skickas emellertid samtliga konsekvensanalyser för kännedom till SimpLexenheten.

Beträffande insatser vid Regeringskansliet sägs att samtliga förslag om nya och ändrade lagar och förordningar som kan ha konsekvenser för små företag skall beredas gemensamt med SimpLex. SimpLex verkar för att konsekvensanalyser av reglers effekter för små företags villkor genomförs i ett tidigt skede, att analyserna är fullständiga och rättvisande, att analyserna beaktas innan det slutliga förslaget antas av regeringen och att analysen presenteras i lagrådsremisser och propositioner samt, vad gäller förordningar, att analysen finns tillgänglig som offentligt material. Regeringens bedömning är att stora framsteg har gjorts inom Regeringskansliet när det gäller redovisningen av nya reglers effekter för små företag. Ett antal förslag om förenklingar av befintliga regler ur ett småföretagarperspektiv har tagits fram under år 2000. Dessa förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Förslagen har delvis framtagits i samarbete med den s.k. SimpLexgruppen, som består av småföretagare och småföretagsexperten. En handledning för konsekvensanalyser har utarbetats och används vid utbildning och erfarenhetsutbyte med tjänstemän vid myndigheter, Regeringskansliet och i kommittéväsendet. För närvarande arbetar fem handläggare och en ansvarig huvudman med SimpLexverksamheten inom Näringsdepartementet.

Vid Europeiska rådets möte i Lissabon 2000 beslöt att kommissionen, rådet och medlemsstaterna skall ta fram en sammanhållen strategi för regel-

förenkling och kvalitet till slutet av år 2001. Regeringen har drivit frågan om en strategi som tar hänsyn till hela lagstiftningskedjan inom EG. Förslag från kommissionen bör föregås av en konsekvensanalys, där nyttan av en ny regel vägs mot kostnaden för att följa den. Till konsekvensanalysen bör knytas en process, där kommissionen genom hela lagstiftningsprocessen rådgör med näringslivet. Detta är särskilt viktigt för att tillvarata de små företagens intressen. Sverige har, tillsammans med ett antal andra länder, varit mest pådrivande i regelförenklingsarbetet på EG-nivå. Vid Europeiska rådets möte i Stockholm i mars 2001 beslöts dels att kommissionen i nära samarbete med andra berörda parter skall lägga fram en strategi för regelförenkling före utgången av år 2001, dels att strategin skall innehålla samråd om föreslagna regler, konsekvensanalyser, system för kodifiering och översyn av den befintliga EG-lagstiftningen. Regeringen deltar aktivt i det arbete som pågår inom EG för att förenkla jordbrukslagstiftningen. Kommissionen och medlemsstaterna arbetar tillsammans med att försöka identifiera ytterligare områden som kan förenklas. Sverige har också under många år varit pådrivande i andra internationella sammanhang vad gäller regelförenklingar, t.ex. det arbete som bedrivs inom Förenta nationerna rörande förenklingar av handelsprocedurer. I detta sammanhang tas alltid i görligaste mån hänsyn till de särskilda behov som små och medelstora företag kan ha.

Beträffande kommittéerna sägs att regeringen följer arbetet med regleringar från kommittédirektiv till lagförslag ur ett småföretagsperspektiv. Därvid har en översiktlig granskning av de betänkanden som avlämnades under år 2000 gjorts. I betänkandena har i tre fall konsekvensanalyser för förslagets effekter på små företags villkor särredovisats – dock är två av dessa analyser ytterst kortfattade och behandlar inte alla aspekter enligt den checklista som anges i Kommittéhandboken (Ds 2000:1). I ytterligare drygt tio av betänkandena bedöms att en särskild konsekvensanalys skulle ha givit regeringen ett mer fullständigt beslutsunderlag avseende förslagets effekter för små företag. I vissa fall har därför utredningars betänkanden kompletterats med att konsekvensanalyser genomförts av Regeringskansliet. I andra fall har särskilda uppdrag lagts ut på berörda myndigheter att ta fram en konsekvensanalys. I ytterligare andra fall har regeringen initierat en hearing för att bl.a. belysa förslagets effekter för små företags villkor. Regeringen anser att det är av utomordentlig vikt att konsekvensanalyser görs i ett så tidigt skede som möjligt. Det är också under utredningsarbetet som tid och resurser finns för detta. Genomarbetade och fullständiga konsekvensanalyser bör således göras redan på utredningsstadiet, anser regeringen. I mars 2001 startade Näringsdepartementet ett utbildningsprogram som riktar sig mot bl.a. kommittéer.

Mål och medel för det fortsatta regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag

I förra årets skrivelse till riksdagen och i budgetpropositionen för år 2001 angav regeringen ett delmål för regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag. Målet är att regelverkens administrativa börda för småfö-

retag tydligt skall minska inom en treårsperiod. Vidare angav regeringen att den avsåg att utveckla målformuleringen och metoderna för uppföljning. I de kontakter regeringen haft med företrädare för näringslivet har framkommit att det vore önskvärt med ett mätbart och mer konkret mål för verksamheten. Problemet är att det som är lättast att kvantitativt mäta sällan är annat än relativt trubbiga indikatorer. Exempelvis kan antalet regler, volymen av regel­förändringar eller regelverkens storlek lätt mätas. Sådana indikatorer ger en god bild av hur svårt det kan vara att överblicka alla regler, men räcker inte för att belysa de praktiska konsekvenserna för små företag. Effekterna för företagen kan bara mätas i de berörda företagen. De medel som står till buds är enkätundersökningar eller konkreta mätningar på plats i företagen. Det senare är mer tillförlitligt, men också mer resurskrävande. En enkätundersökning riktad till företag genomfördes av Näringsdepartementet under år 1999. Undersökningen omfattade bl.a. en fråga om regelverkens belastning. Av de tillfrågade företagen ansåg 58 % att regelverken var betungande. Näringsdepartementet avser att göra en uppföljande undersökning under innevarande år. Undersökningen kommer att kompletteras med andra indikatorer på regelverkens effekter på små företag. Näringsdepartementet för statistik, med början år 2001, över alla förslag om nya och ändrade regler med konsekvenser för små företag. Uppföljningen kommer att ge en god bild av omfattningen av de nya regler som beslutas av regeringen och riksdagen.

SimpLex informerar och ger råd till myndigheterna, Regeringskansliet och kommittéväsendet i deras arbete med särskilda konsekvensanalyser enligt Simplexförordningen. Ett flertal myndigheter efterlyser mer information, utbildning och vidareutveckling av metoderna för regelförenklingsarbete. Några av myndigheterna önskar ett närmare samarbete med SimpLex för att utröna i vilken mån de ytterligare kan medverka till att småföretagare får enklare och mer ändamålsenliga regler. SimpLex har under år 2001 börjat arbeta aktivt med myndigheterna i detta syfte och kommer att besöka ett tiotal myndigheter för utbildning och erfarenhetsutbyte. Den av Näringsdepartementet framtagna handledningen för konsekvensanalyser kommer därvid att utgöra en viktig del. Även för Regeringskansliet planeras utbildningar att hållas vid två tillfällen under hösten 2001. I arbetet med att ompröva befintliga regelverk fyller kommittéväsendet en central roll. Regeringen kommer därför att under år 2001 intensifiera sina insatser mot relevanta utredningar. Det handlar om utformningen av kommittédirektiv, att ge råd och stöd vid framtagande av konsekvensanalyser, samt att verka för ett effektivt samråd med representanter för små företag. Ambitionen är att särskilda konsekvensanalyser skall genomföras i högre utsträckning och med högre kvalitet i de utredningar som berör små företags villkor. När det gäller granskning av förslag sägs i skrivelsen att beredningsrutinerna har blivit bättre vartefter kunskap spridits om regelförenklingsperspektivet. Det har lett till att granskningen blivit effektivare och sker i ett allt tidigare skede. Den granskande funktionen kommer att ytterligare effektiviseras genom att interna samordningsmöjligheter inom Näringsdepartementet skall tillvaratas.

Förenklingar av befintliga regler är den stora utmaningen, påpekas det i skrivelsen. I varje enskilt fall måste en avvägning göras mellan syftet med regeln och nyttan med en förenkling. I detta arbete krävs en samverkan mellan Regeringskansliet, myndigheter och representanter för små företag. Sådana initiativ framtagna av statssekreterargruppen med särskilt ansvar för regelförenkling bereds inom Regeringskansliet. Dessutom har en arbetsgrupp bildats på tjänstemannanivå med deltagare från Närings-, Finans- och Justitiedepartementen, som ser över möjligheter till regelförenklingar på skatteområdet. För att lättare kunna identifiera regler lämpade för förenkling finns den tidigare nämnda SimpLexgruppen, bestående av småföretagare och småföretagsexperter och med syfte att fungera som en diskussionspartner och expert-hjälp i arbetet med att ta fram förslag om regelförenklingar. Gruppen är numera sammanslagen med den större referensgruppen Nybyggarna och kommer att vara en diskussionspartner med Näringsdepartementet vid beslut om prioriteringar i arbetet.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

Ett viktigt instrument för att uppnå enklare och mer ändamålsenliga regler är den obligatoriska användningen av konsekvensanalyser i Regeringskansliets och myndigheternas arbete, sägs det i skrivelsen. Den tvingar fram en redovisning av förslagets effekter för ett litet företag, och utifrån den redovisningen kan sedan ett beslut fattas om införandet av regeln. Utvecklingen inom Regeringskansliet på detta område är positiv, och ansträngningar kommer att göras för att ytterligare förbättra redovisningen till regering, lagråd och riksdag. Det är enklare att lägga in regelförenklingsaspekten i nya förslag än att ändra något som redan är beslutat och har trätt i kraft. Kan ett visst förslag om ny regel omprövas på grund av dess effekter på små företag så kan givetvis samma typ av regler i de befintliga regelverken ifrågasättas. Erfarenheterna från granskningsarbetet av nya förslag kommer därför att vara värdefulla när befintliga regelverk skall omprövas.

I årsrapporterna har framkommit att flera myndigheter anser att Simplexförordningen upplevs som verkningslös i de situationer då myndigheten är skyldig att genomföra EG:s rättsakter eller andra internationella bestämmelser. Regeringen anser att det är av stor vikt att konsekvensanalyser görs även i dessa fall, eftersom eventuella negativa effekter för små företag annars inte blir belysta. Internationella bestämmelser kan komma att omprövas. Det är dessutom möjligt att samma typ av internationella bestämmelser kommer att förhandlas i framtiden. Det är då av betydelse att effekterna finns belysta. Det är därför av stor vikt att nya regelförslag inom EG remissbehandlas på ett korrekt sätt och att konsekvensanalyser görs i ett tidigt skede av processen, anser regeringen. På detta område finns utrymme för ytterligare förbättringar som bör tas till vara. Rörande förhållandet mellan verksförordningen och Simplexförordningen konstateras att en förstudie av verksförordningens förhållande till andra relevanta förordningar har genomförts av Statskontoret under år 2000 på uppdrag av regeringen. Regeringen har för avsikt att tillsätta

en utredning som skall lämna förslag på ny utformning av verksförordningen. Syftet är bl.a. att ta bort överlappning mellan gällande förordningar.

Det fortsatta arbetet med att ta fram regler som är bättre anpassade till små företags villkor fortsätter således på bred front, sägs det. De mest prioriterade insatserna under år 2001 är utbildningsinsatser och arbetet med att förenkla de befintliga regelverken.

Propositionen

I budgetpropositionen, utgiftsområde 24, berörs på olika ställen i de inledande avsnitten under rubriken Näringspolitik frågan om regelförenkling. Beträffande regler inom skatte- och kapitalförsörjningsområdet sägs (s. 21) att dessa är centrala frågor inom näringslivsområdet inte minst för de små företagen. Regeringens ambition är att arbetet med dessa frågor skall intensifieras. Utredningen om reglerna för beskattning av ägare i fåmansföretag m.m., särskild utredare lagman Per-Anders Lindgren (dir. 1999:72) – den s.k. 3:12 utredningen, har till uppgift att se över reglerna för beskattning av ägare i fåmansföretag samt de särskilda skatteregler som gäller vid arv och gåva för dessa företag. En annan utredning – Förenklingsutredningen, särskild utredare statssekreterare Claes Ljungh (dir. 1996:78 och dir. 1998:4) – har i uppgift att bl.a. utreda möjligheten att göra handelsbolag till skattesubjekt. Dessa utredningar beräknas lämna sina betänkanden sommaren 2002.

Arbete pågår inom Regeringskansliet med att ta fram förslag till förenklingar för företagare inom skatteområdet. Regeringen har nyligen lagt fram en proposition med förslag till ny lag om självdeklaration och kontrolluppgifter (prop. 2001/02:25). Lagen föreslås träda ikraft den 1 januari 2002. I propositionen föreslås bl.a. att tidpunkten för avlämnande av deklaration samordnas för alla deklARATIONSSKYLDIGA och att alla fysiska personer skall erhålla en förtryckt självdeklaration, dvs. även de som har inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet. Det föreslås också att förseningsavgift inte skall påföras om en kontrolluppgift inte lämnas inom föreskriven tid. Riksdagen fattar beslut i denna fråga i december 2001 (bet. 2001/02:SkU10). Riksskatteverket (RSV) arbetar vidare med en rapport om schablonbeskattning för småföretag som skall vara klar i januari 2002. Näringsdepartementet har också – i syfte att underlätta för företagen – initierat ett samarbete mellan RSV och PRV som innebär att skatteförvaltningen framöver kan få de årsredovisningar myndigheten behöver för företagens deklaration direkt från PRV i stället för från företagen.

I propositionen refereras vidare till den rapport om s.k. benchmarking som Näringsdepartementet presenterade våren 2001 (Ds 2001:20). I rapporten redovisas en studie där de hinder för företagande som små och medelstora företag upplever har identifierats. Drygt en tredjedel av de små och medelstora företagen i Sverige uppger att inga hinder finns för företagande, vilket regeringen betraktar som ett mycket gott resultat jämfört med andra länder. Samtidigt konstateras att en klar majoritet upplever hinder för att driva företag. Studien visar att 10 % av företagen i Sverige anser att det administrativa

arbetet är det största hindret för företagande, vilket tyder på att behovet av regelförenkling är stort, säger regeringen. Komplicerade regler innebär en belastning för framför allt små företag, eftersom dessa ofta saknar resurser att överblicka och få kunskap om reglernas utformning och innebörd, anför regeringen vidare. I propositionen redogörs kort för det arbete som bedrivs inom ramen för SimplLexverksamheten i Näringsdepartementet och som redovisas mer utförligt i regeringens skrivelse.

Utredningen Arbetstid, semester och betald ledighet (dir. 2000:97), som skall lämna sitt slutbetänkande år 2003, kommer regeringen att ägna stor uppmärksamhet åt, inte minst ur ett småföretagarperspektiv. Ett delbetänkande kommer att lämnas i juni 2002 vad gäller översynen av semesterlagen i förenklingssyfte för framför allt små företag. Ett projekt om nya företags- och anställningsformer pågår inom Näringsdepartementet, sägs det vidare. Syftet är att kartlägga olika mellanformer i gränssnittet mellan anställda och egenföretagare samt studera de hinder som finns för individer att gå över från anställning till företagande. Exempel på hinder som kommer att studeras närmare är reglerna för a-kassa och sjukförsäkring.

PRV och RSV arbetar med ett IT-projekt, Kontakt-N, med syfte att utveckla en gemensam elektronisk ansökan för registrering av företag via Internet. Regeringen vill minska antalet uppgifter som företagen måste lämna till olika myndigheter, sägs det vidare. I ett första steg gäller det främst uppgifter som lämnas in till PRV, RSV, Statistiska centralbyrån (SCB) och Tullverket. Regeringen kommer att uppdraga åt PRV att tillsammans med övriga myndigheter inventera och analysera de termer och begrepp som förekommer vid uppgiftslämnande från företagen till de nämnda myndigheterna i syfte att uppnå en begränsning.

Motionerna

Frågan om regelförenkling tas upp i 18 motioner. I motion 2001/02:N1 (m, kd, c, fp), som väckts med anledning av regeringens skrivelse, begärs riksdagsuttalanden i följande avseenden: om ett förbättrat svenskt näringsklimat; om förändrade attityder till småföretagare; om att genomföra samtliga Småföretagsdelegationens förslag; om att ge regelförenklingsarbetet högsta politiska prioritet; om tydliga mätbara mål för regelförenklingsarbetet; om obligatoriska konsekvensanalyser vad avser reglernas ekonomiska effekter på företagen; om försöksverksamhet med tidsbegränsade regler. I motionen föreslås också att riksdagen skall besluta att Sverige omedelbart skall anmäla sitt intresse för att OECD genomför en oberoende granskning av Sveriges regelförenklingsarbete. Det nationella näringsklimatet måste formas så att Sverige klarar av att tävla med de mest konkurrenskraftiga delarna av världen i fråga om goda villkor för företagande och investeringar, anför motionärerna. Omvärldsförståelse och förändringsbenägenhet i politiken är helt avgörande för Sveriges framtida position. Det är i detta perspektiv förödande att klamra sig fast vid stela modeller, rigida arbetsmarknadsregler och världens högsta skatetryck, säger motionärerna. De menar att tillkomsten av jobb på lång sikt

bygger på en tillväxt bland de små och medelstora företagen. Negativa attityder till småföretagande har under lång tid påverkat företagsstrukturen, villkoren för företagande har helt anpassats till storföretagen, hävdar motionärerna. Av Sveriges cirka en halv miljon företag är den överväldigande majoriteten enmansföretag, och bara 3 % har fler än 20 anställda. Framväxt av nya företag inom tjänste- och servicesektorn har hindrats genom den offentliga sektorns kraftiga utbyggnad och monopol, anser motionärerna. De påpekar att den arbetsintensiva, privata tjänstesektorn, som fungerat som sysselsättningsmotor i t.ex. Förenta staterna, har utvecklats betydligt långsammare i Sverige. Sverige behöver en annan företagarpolitik, vilket omfattar en mängd förändringar inom områdena skatter, arbetsmarknad, konkurrens, regelförenkling, Europaengagemang – och inte minst viktigt – förändrade attityder till företagande och entreprenörskap, anför motionärerna.

I motionen framläggs förslag under sex rubriker enligt följande:

– *Genomför Småföretagsdelegationens förslag:* Delegationens rapport innehåller en lång rad förslag som dramatiskt skulle underlätta för småföretagen utan att förorsaka statsfinansiella kostnader, anser motionärerna. De menar att samhällets kostnader för tillväxthämmande regler är betydande och att dessa kostnader betalas av medborgarna, främst i form av färre arbetstillfällen, sämre levnadsstandard och begränsad valfrihet. Motionärerna föreslår att Småföretagsdelegationens samtliga förslag omgående skall genomföras.

– *Hög politisk prioritet:* Erfarenheterna från länder som tar avregleringsarbetet på allvar, såsom Storbritannien och Nederländerna, visar att det krävs politiskt stöd från allra högsta nivå, säger motionärerna. Statsministern föreslås därför leda och politiskt ansvara för arbetet, vilket bör ske genom att en grupp i Statsrådsberedningen ges ansvar för att initiera och följa avregleringsarbetet i departement och myndigheter. Gruppen bör föreslå modeller för hur arbetet skall bedrivas, bistå med kompetens samt lyfta fram goda exempel på avregleringar, anser motionärerna. De föreslår vidare att gruppen skall rapportera om hur arbetet fortlöper och att varje departement och varje myndighet skall vara ansvarigt för rapporteringen till statsministerns avregleringsgrupp.

– *Tydliga, mätbara mål för avregleringen:* Regeringen gömmer sig bakom påstådda problem med statistiska mätningar av regelförenklingen och skjuter den viktiga konkreta målformuleringen ytterligare på framtiden, säger motionärerna. De hänvisar till en OECD-undersökning enligt vilken hanteringen av regler på skatte-, arbetsmarknads- och miljöområdena för företag med 1–19 anställda kostar 30 000 kr per anställd och år. Ett mål för regeringens arbete bör vara att dessa kostnader skall minska med 30 % de kommande fyra åren, föreslår motionärerna. De anser vidare att avregleringsgruppen bör se till att arbetet framför allt syftar till att avskaffa eller minska sådana regler och regelsystem som bedöms sänka konkurrenstrycket. Arbetet skall ske med beaktande av att samhället måste ha effektiva regelsystem för skydd av människors liv och hälsa, miljöskydd och säkerhet, framhåller motionärerna.

– *Obligatorisk konsekvensanalys:* Alla nya regler bör föregås av konsekvensbeskrivningar vad avser reglernas ekonomiska effekter på företagen, anför

motionärerna. Sådana konsekvensbeskrivningar skall lämnas av såväl departement som myndigheter och kommuner. I konsekvensbeskrivningen skall det även analyseras om problemet hade kunnat lösas på annat sätt än genom en ny reglering, säger motionärerna. De anser vidare att alla utredningar bör få specialdestinerade medel för att genomföra denna typ av konsekvensanalyser.

– *Tidsbegränsade regler*: En försöksverksamhet bör prövas med tidsbegränsade regler, där det redan från början anges att de har en begränsad varaktighet, så att det krävs ett nytt beslut om en regel skall fortsätta att gälla efter det datum då det sagts att den skall upphöra.

– *OECD-granskning*: Regeringen angav i förra årets skrivelse (skr. 1999/2000:148) att den var intresserad av att OECD genomför en oberoende granskning av Sveriges regelförenklingsarbete, erinrar motionärerna om. De påtalar att denna avsiktsförklaring inte finns med i den nu föreliggande skrivelsen. Motionärerna menar att Sverige snarast bör anmäla sitt intresse för en granskning och att medel för detta skall avsättas i budgeten för år 2002.

Också i partimotion 2001/02:Sk288 (m) begärs ett tillkännagivande om att Småföretagsdelegationens förslag till bättre och enklare regler för företagare bör genomföras snarast. Reglernas mängd och komplexitet – samt myndigheternas sätt att tillämpa dem – påverkar möjligheten att starta företag, utveckla produkter och reagera på marknadsförändringar, varför det är viktigt med färre, enklare och stabilare regler, anför motionärerna. De anser att det arbete för bättre och enklare regler som inleddes av den borgerliga regeringen under åren 1991–1994 måste drivas vidare. Samtliga befintliga regler som berör företagare skall granskas i syfte att förenkla och minska regelmassan, föreslår motionärerna. Även i denna motion hänvisas till erfarenheter från länder som Storbritannien och Nederländerna; om arbetet skall bli framgångsrikt krävs det politiskt stöd från högsta nivå. Arbetet med regelförenklningar bör därför ges hög politisk prioritet och företagarna bör själva få påverka arbetet genom samråd, anför motionärerna. De vill att alla nya förslag från regeringen som påverkar företagets villkor skall föregås av en noggrann analys av effekterna och att detta krav även skall omfatta myndigheter som ger ut föreskrifter.

Med likartad motivering som i den nyssnämnda motionen föreslås i fyra andra motioner tillkännagivanden om regelförenkling – i partimotion 2001/02:N211 (m) om behovet av mindre, enklare och tryggare regelsystem, i partimotion 2001/02:N369 (m) om att minska byråkratiska regler för framför allt de små och medelstora företagen, i motion 2001/02:N315 (m) om mindre regelkrångel och i motion 2001/02:Kr227 (m).

I motion 2001/02:N327 (m) begärs tillkännagivanden i följande tolv avseenden: om förbättrade förutsättningar för svenskt näringsliv; om förbättrade förutsättningar för regelgivning som sådan; om att de särregler som uppkommer i Sverige men saknas i andra EU-medlemsstater måste följas av tillfredsställande motiveringar från myndigheternas sida till varför de är nödvändiga; om en redovisning av vilka bestämmelser som är en direkt följd av uttryckliga krav i EG-rättsakter respektive en följd av nationella överväganden; om vik-

ten av näringslivserfarenhet i samband med regelförenklingarbetet; om att arbetet med regelförenklingar bör ges en hög politisk prioritet; om att företagen själva bör få påverka arbetet genom samråd; om vikten av en översyn av miljöbalken; om vikten av realistiska, kvalitativa och lätt mätbara kvantitativa mål gällande regler och regelförenklingsarbetet; om vikten av att regering och myndigheter får en positivare attityd till regelförenklingsarbetet; om anmälan till OECD angående granskning av regeringens regelförenklingsarbete; om att problem- och konsekvensanalyser skall dokumenteras i skrift och följa beslutsunderlaget i fråga, bekräftas av envar beslutsfattare i fråga och vara allmän handling och sålunda tillgänglig för envar som önskar ta del därav. I motionen föreslås vidare att riksdagen skall besluta att utreda en lag enligt vilken varje beslut avseende nya eller förändrade föreskrifter som fattas av riksdagen och dess verkställande organ, regeringen och dess myndigheter och andra verkställande organ samt det offentliga utredningsväsendet skall föregås av en problem- och konsekvensanalys i enlighet med vad som anförs i motionen och att riksdagen skall besluta att utreda en lag enligt vilken varje beslut avseende föreskrifter som fattats av riksdagen, regeringen och dess verkställande organ samt det offentliga utredningsväsendet skall följas upp fortlöpande och prövas mot den egna verksamheten och konsekvenserna av samtliga de författningsföreskrifter och särskilda beslut som rör verksamheten. I väntan på att de föreslagna lagarna utreds och antas begärs i motionen tillkännagivanden i ytterligare fyra avseenden, nämligen om att de av regeringen beviljade undantagen från verksförordningen måste upphöra, om att Simplexförordningens s.k. checklista bör kompletteras, om att Simplexförordningen och/eller delar av verksförordningen bör revideras samt om vikten av ett självständigt Simplexorgan.

Företag i Sverige skall kunna verka i en miljö där enkelhet, rättvisa och begriplighet utgör utgångspunkter vid regelgivning och där få och ändamålsenliga regler är målet, anför motionärerna. De förespråkar en ny process för regelskrivande och regelgivning, som skall bygga på subsidiaritet till förmån för andra sätt än föreskrifter att nå ett mål och på proportionalitet då en ny eller ändrad regel är föremål för övervägande. Statskontoret uppmärksammade för närmare ett år sedan att regeringen i praktiken har beviljat undantag från verksförordningen i instruktionerna för sådana myndigheter som bedriver ett omfattande föreskriftsarbete och har medgivit att styrelserna får delegera denna uppgift. Motionärerna finner det anmärkningsvärt att myndigheter ges möjlighet att underlåta att låta regelskrivning och regelgivning föregås av problem- och konsekvensanalyser och anser att dessa undantag från verksförordningen måste upphöra. En anmärkningsvärd brist finns i Simplexförordningens s.k. checklista, genom att i listan saknas frågor om ändringar av gällande regler, anför motionärerna och anser att en revidering måste göras. Det finns vidare ett behov av att förbättra myndigheters arbete med EG-relaterade föreskrifter, menar motionärerna. De säger att myndigheter e.d. som har infört nya regler med anledning av en EG-regel ibland har behållit eller fört över befintliga bestämmelser till den nya föreskriften, s.k. gold-plating. Därmed

kan särregler uppkomma i Sverige, men saknas i andra medlemsstater – ett förhållande som måste förändras, anför motionärerna.

I motionen framhålls vidare att arbetet med regelförenklingar bör ges hög politisk prioritet och att företagen själva bör få påverka arbetet genom samråd. Miljöbalken är till synes en kvantitativ framgång och har medfört en minskning av antalet föreskrifter med ett drygt trettio, konstaterar motionärerna. De menar emellertid att resultatet har blivit en omfattande balk som fordrar mycket omfattande informationsinsatser och att det därför bör ske en översyn av miljöbalken. Trots att regeringen vid upprepade tillfällen sagt sig vara intresserad av att OECD skall genomföra en djupgranskning av Sveriges program för regelreformer – och trots upprepade påminnelser från Moderata samlingspartiets sida – har ingen ansökan om granskning gjorts, säger motionärerna. De anser att en sådan ansökan omedelbart måste göras.

Riksdagen föreslås avslutningsvis i motionen besluta utreda en lag enligt vilken varje beslut avseende nya eller förändrade föreskrifter som fattas av riksdagen och dess verkställande organ, regeringen och dess myndigheter och andra verkställande organ samt det offentliga utredningsväsendet skall föregås av en problem- och konsekvensanalys, innefattande ett övervägande av om föreskriften i fråga är den mest ändamålsenliga åtgärden, en utredning av föreskriftens kostnadsmässiga och andra konsekvenser och redogörelser för yttranden m.m. Lagen skall också stadga att varje beslut avseende föreskrifter som fattats av riksdagen, regeringen och dess verkställande organ samt det offentliga utredningsväsendet skall följas upp fortlöpande och prövas mot den egna verksamheten och konsekvenserna av samtliga de författningsföreskrifter och särskilda beslut som rör verksamheten. Slutligen skall lagen stadga att de nämnda problem- och konsekvensanalyserna skall dokumenteras och följa beslutsunderlaget i fråga, bekräftas av varje berörd beslutsfattare samt vara allmän handling.

Det behövs en mer aktiv företagspolitik, anför det i motion 2001/02:N202 (m). Förenklingen för företagandet bör genomföras enligt Simplexgruppens förslag, föreslår motionären. Han anser att det bör bli lättare att starta företag och att erhålla F-skattsedel och att arbetsmarknaden måste reformeras med sikte på att skapa en större flexibilitet.

Regelverket bör anpassas efter soloföretagares förutsättningar, anför det i motion 2001/02:N222 (m). Småföretagsdelegationens många förslag om hur regelverket för företagare skall kunna reformeras bör omsättas i praktiken, säger motionärerna. De påstår att många soloföretagare uppfattar att regelverket under senare år blivit besvärligare och mer omfattande än tidigare.

I partimotion 2001/02:N370 (kd) begärs ett tillkännagivande om att Småföretagsdelegationens förslag skall genomföras. Under den borgerliga regeringen tillkallades en särskild avregleringsdelegation med uppgift att driva på avregleringsarbetet samt föreslå förändringar som stärker konkurrensen och ökar utrymmet för nyetableringar, erinrar motionärerna om. Också de hänvisar till att erfarenheter från andra länder, såsom Storbritannien, Nederländerna och Irland, visar att det krävs ett starkt politiskt stöd från allra högsta nivå.

Därför föreslås att statsministern och finansministern skall leda och politiskt ansvara för arbetet. Småföretagsdelegationens rapport innehåller en lång rad förslag som är av sådan art att de dramatiskt skulle underlätta för småföretagen utan att statsfinansiella kostnader uppkommer, säger motionärerna. De anser att samhällets kostnader för tillväxthämmande regler är betydande och att priset betalas av medborgarna, främst i form av sämre levnadsstandard och begränsad valfrihet. Av Småföretagsdelegationens 81 förslag till regelförenklingar har för närvarande, tre år senare, bara 28 helt eller delvis genomförts, säger motionärerna. De menar att de flesta av delegationens ännu inte genomförda förslag skyndsamt bör genomföras. En svensk företagare har över 4 000 regler och ca 20 000 trycksidor att hålla reda på, och varje år tillkommer ca 5 000 sidor med omarbetade eller nya regler, säger motionärerna. De anser att den totala regelmängden som berör företagare måste minska och att en s.k. solnedgångsparagraf skall införas, så att företagsregler som inte använts på fem år eller mer slopas.

Det behövs enklare regler för företagande, anför det i motion 2001/02:N373 (kd). Den totala omfattningen av företagsregler uppskattas till ca 20 000 sidor och de ökar för varje år, säger motionärerna. De anser att de flesta av Småföretagsdelegationens förslag till regelförenklingar som ännu inte genomförts bör genomföras skyndsamt. OECD har gjort beräkningar av kostnaderna för svenska företag att administrera regler inom skatte-, arbetsmarknads- och miljöområdena, som visar t.ex. att kostnaden för ett företag med 1–19 anställda uppgår till ca 30 000 kr per år och anställd, vilket motionärerna finner oacceptabelt. De anser att det är av största vikt att även befintliga regler ses över och att regeringens arbete på området knappt har påbörjats. Motionärerna anser att en s.k. solnedgångsparagraf skall införas så att företagsregler som inte använts på fem år eller mer slopas. Många företagare upplever att myndigheter har dålig service och inte finns tillgängliga när de behövs och att det tar orimligt lång tid att få ett ärende avgjort, hävdar motionärerna. De menar att myndigheterna måste betrakta företagare som sina kunder och därmed anpassa servicenivån, bl.a. tider för tillgänglighet. Myndigheterna bör också kunna lämna bindande löften om hur lång tid det tar att avgöra ett ärende, anför motionärerna.

Regeringen bör skyndsamt lämna förslag om enklare regler för småföretagarna, anför det i motion 2001/02:N228 (kd). Det är viktigt med långsiktiga lösningar som är stabila och skapar en god grund för företagandet, säger motionären. Han anser att de som vill starta egna företag inte får hindras av ett krångligt regelverk.

I partimotion 2001/02:N263 (c) begärs tillkännagivanden i två avseenden, nämligen om att myndigheter skall ha samma svarstid som företagare och om vid vilken tidpunkt en företagare skall anses ha uppfyllt sina skyldigheter. Beräkningar visar att en soloföretagare ägnar ungefär en tredjedel av sin tid till okvalificerat arbete, en tredjedel till marknadsföring och administration och endast en tredjedel till den egentliga kärnverksamheten, varvid tiden för administration ofta förläggs till kvällar och helger då berörda myndigheter har

stängt, säger motionärerna. De anser att eftersom myndigheter har möjlighet att begära in uppgifter med krav om svar inom en viss tidrymd, t.ex. tio dagar, bör motsvarande krav ställas på myndigheter. Detta innebär att om en företagare är skyldig att lämna uppgifter inom tio dagar till en myndighet, skall myndigheten vara skyldig att svara på frågor från företagaren inom samma tid. För att detta skall kunna genomföras, utan att ytterligare resurser skall behöva tillföras, krävs det att regelverket förenklas avsevärt och att nya arbetssätt och ny teknik introduceras, anför motionärerna.

Den målsättning som regeringen har för regelförenklingsarbetet är alltför låg, anser motionärerna vidare och föreslår att Småföretagsdelegationens samtliga förslag snarast skall genomföras. SimpLexenheten har en omöjlig uppgift med nuvarande resurser och har hittills enbart kunnat koncentrera sig på att göra konsekvensanalyser av de nya regler som föreslås av regeringen, säger motionärerna. De uppger att den årliga regelinflationen ligger på 2–4 %, vilket också innebär en ökning av myndigheternas arbetsbelastning och därmed handläggningstiderna. En klar målsättning för regelförenklingsarbetet måste finnas, med innebörd att de regler som kringgärdar svenska företag måste minska med 25 % under den närmaste fyraårsperioden samt att kvarvarande regler skall vara långsiktiga och överblickbara för företagaren, anför motionärerna. De anser att detta arbete bör genomgå en oberoende granskning av OECD. Motionärerna betonar vikten av rättssäkerhet för ett företag gentemot myndigheter och anser att ett krångligt regelverk leder till att rättssäkerheten minskar. Regelverket för t.ex. skatteinbetalningar bör vara utformat så att det är det datum som företagaren har gjort sin inbetalning som gäller, och denna praxis bör även gälla övriga skyldigheter som företagare har gentemot myndigheter, anför motionärerna.

Riksdagen bör göra tillkännagivanden om behovet av förenklade regler och om förbättrad rättstrygghet för småföretagare, anför det motion 2001/02: N323 (c). Trots Småföretagsdelegationens förslag om förenklade regler för företagande väntar småföretagarna fortfarande på lättnader, säger motionärerna. De anser att det är oerhört viktigt att spelreglerna är tydliga och fasta för dem som startar företag. Det är också viktigt att de regionala myndigheterna tolkar riksdagens beslut angående olika regler på ett likartat sätt och att ansvaret och konsekvenserna i de fall där myndigheterna givit olika besked måste åligga dem och inte den enskilde, anför motionärerna. De föreslår därför att en företagslots skall inrättas för att underlätta kontakterna mellan myndigheter och småföretagare.

I motion 2001/02:N267 (fp) föreslås tillkännagivanden i följande tio avseenden: om regelförenklingar; om att införa en s.k. solnedgångsparagraf för regler som berör företagandet; om servicecheckar; om ett startpaket för företagare; om myndigheternas redovisning av hur de klarar service och informationskrav gentemot företagare; om en handledning för företagare; om blankettförenklingar; om myndigheternas service och öppettider; om kontaktperson vid statliga myndigheter och i kommuner; om ett Internetbaserat informationssystem. Många företagare upplever administrationen kring den egna

verksamheten som alltför omfattande, säger motionärerna. De anser att regler och förordningar och ständigt ökande krav på uppgiftslämnande ställer stora krav på kunskaper hos företagaren. Sverige behöver många nya företagare, varför det måste bli lättare och lönsammare för människor att starta eget, anför motionärerna. De anser att följande förslag bör genomföras omgående. En s.k. solnedgångsparagraf bör införas, så att regler som inte använts på fem år försvinner. Alla nya regler som berör företagare skall föras med en ordentlig konsekvensanalys. Finansministern bör leda ett avregleringsarbete med sikte på att förenkla och minska den offentliga regelmassan. S.k. servicecheckar bör införas, dvs. ett system för privatpersoners betalning för tjänster i t.ex. hushållet, vilket kan kombineras med en skattereduktion för hushållstjänster. Ett startpaket för företagare skall finnas tillgängligt på Internet och på alla skatte- och postkontor. Myndigheterna skall i sina årsredovisningar redovisa hur de hanterat service och information gentemot företagen, t.ex. vad gäller handläggningstider, tider innan besked lämnas, väntetider i telefon, etc. En handledning för företagare skall utarbetas som kan fungera som s.k. lat-hund för företagare som behöver söka information och komma i kontakt med olika myndigheter eller andra instanser. Samtliga blanketter som företagarna skall fylla i skall analyseras i syfte att antingen slopas, förenklas eller förkortas. Kontaktpersoner för företagare skall finnas vid statliga myndigheter och i kommuner för att kunna hänvisa den som söker information. Staten bör ansvara för ett Internetbaserat informationssystem där en företagare när som helst på dygnet kan få fram vilka regler som gäller för företaget i olika situationer. Nyföretagare skall via dator kunna registrera sitt företag med namn, anmäla sig för olika skatter, osv. Inom en viss tid, högst ett antal dagar, bör företagaren få bekräftelser av myndigheterna.

I motion 2001/02:N368 (fp) begärs ett tillkännagivande om minskat krångel för företagande, med likartad motivering som i den nyssnämnda motionen. Vidare begärs ett tillkännagivande om att Sverige skall anmäla sitt intresse för att OECD skall genomföra en oberoende granskning av Sveriges regelförenklingsarbete. Motionärerna refererar till vad regeringen sade i förra årets skrivelse till riksdagen (skr. 1999/2000:148) om att den var intresserad av att OECD genomför en oberoende granskning av Sveriges regelförenklingsarbete. Denna avsiktsförklaring nämns inte i årets skrivelse, vilket motionärerna finner beklagligt. De anser att Sverige snarast bör anmäla sitt intresse av att bli granskat av OECD vad gäller regelförenklingsarbetet.

Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om regelförenklingar, anför det i motion 2001/02:N23 (fp). Motionärerna refererar till vad som sägs i den regionalpolitiska propositionen 2001/02:4 om information och rådgivning till företagare. Regeringen säger där att staten bör tillhandahålla information om de lagar och regler som omgärdar företagande, men motionärerna anser inte att regeringen lever upp till detta i praktisk handling. Inte ens när det gäller i stort sett kostnadsfria regelförenklingar såsom förenklade blanketter, att införa ett enkelt bokförings- och deklarationspaket för egenföretagare, enklare F-skatteregler eller solnedgångsparagraf för onödiga företagsregler har rege-

ringen lyckats åstadkomma någonting konkret, anför motionärerna. De anser att Sverige behöver många nya företagare och att det därför måste bli lättare och lönsammare för människor att göra verklighet av att starta eget.

Företagens uppgiftslämnande måste minska och bli enklare, anför det i motion 2001/02:N365 (mp). Grunddatabasutredningens förslag i betänkande Grunddata – i samhällets tjänst (SOU 1997:146) bör därvid kunna utgöra utgångspunkt, säger motionärerna och föreslår att en registerbank med vissa återkommande företagsuppgifter, grunddata, skall upprättas med uppgifter som kan hämtas från myndigheter. Vid undersökningar som riktar sig till småföretag bör urvalsundersökning tillämpas och urvalen varieras, så att samma småföretag inte ständigt behöver drabbas, anför motionärerna.

Vissa kompletterande uppgifter

Utskottet behandlade hösten 2000 i anslagsbetänkande 2000/01:NU1 en motsvarande skrivelse från regeringen om regelförenklingsarbetet (skr. 1999/2000:148) och ett stort antal motioner om regelförenkling liknande de här aktuella. Utskottet fann det positivt att ett konkret delmål för regelförenklingsarbetet hade formulerats, med innebörd att den administrativa bördan för småföretagen skall minskas. Det väsentliga för en småföretagare är att nedbringa den tid och den kostnad som behöver läggas på att uppfylla olika lagar och regler, anförde utskottet. Utskottet underströk också vikten av att småföretagens egna synpunkter på regelförenklingsarbetet fångas upp. Utskottet ansåg vidare att regeringen även framöver bör lämna en årlig redogörelse till riksdagen om regelförenklingsarbetet. I en reservation (m, kd, c, fp) efterlystes initiativ av regeringen beträffande regelförenklingsarbetet i syfte att skynda på och effektivisera detta arbete. Riksdagen följde utskottet.

I ett antal motioner föreslås nu att regeringen skall anmäla sitt intresse för en OECD-granskning av Sveriges regelförenklingsarbete. Näringsminister Björn Rosengren har under våren och sommaren 2001 besvarat tre frågor av Karin Falkmer (m) i detta ämne. Vid det första tillfället i början av februari 2001 avseende frågan (2000/01:590) om när näringsministern avsåg att lämna in en ansökan till OECD för en oberoende granskning av det svenska regelförenklingsarbetet svarade han att OECD arbetar sedan en följd av år med regelförenkling. Det handlar bl.a. om metoder för regelanalis, utveckling av checklistor och erfarenhetsutbyte för att förbättra arbetet med nya och förändrade regler. Näringsministern erinrade om att regeringen i sin här tidigare nämnda skrivelse till riksdagen (1999/2000:148) hade redovisat sin avsikt att anmäla intresse för en oberoende granskning av det svenska arbetet med enklare regler, detta som ett komplement till de egna uppföljningar som regeringen avser genomföra. Den pågående OECD-genomgången omfattar fyra länder och avslutas under år 2001, sade näringsministern. Nästa omgång påbörjas våren 2002 och avrapporteras under år 2003. Sverige kommer att ansöka till OECD om att vara ett av de fyra länder som studeras redan under 2002/03, uppgav näringsministern och sade att beslut var att vänta i slutet av detta år.

Vid det andra tillfället, i slutet av februari 2001, besvarade näringsministern frågan (2000/01:655) om när ansökan om en oberoende granskning av det svenska regelförenklingsarbetet kommer att sändas till OECD. Näringsministern upprepade att Sverige kommer att ansöka till OECD om att vara ett av de fyra länder som studeras under 2002/03. Ansökan kommer att lämnas in under våren 2001, vilket är i god tid innan ansökningstiden går ut, uppgav näringsministern. Beslutsprocessen inom OECD äger rum först i slutet på året, sades det.

Den tredje frågan (2000/01:1395) om en OECD-granskning besvarades sommaren 2001. I sitt svar framhöll näringsministern att regelförenkling är en mycket viktig fråga och hänvisade till att regeringen i den ekonomiska vårpropositionen år 2001 (prop. 2000/01:100) fastlade att insatserna för regelförenkling och genomarbetade regler för småföretag skall fortsätta och intensifieras. Regelförenkling har också stått högt upp på den politiska agendan under Sveriges ordförandeskap, och på detta område har positionerna flyttats fram för hela unionen. En omfattande strategi för regelförenkling och regelkvalitet är under utarbetande inom kommissionen, och kommissionens handlingsplan kommer att läggas fram vid toppmötet i Laeken hösten 2001, sade näringsministern. På initiativ från förvaltningsministrarna tillsattes en s.k. högnivågrupp som deltar aktivt i arbetet med att ta fram en strategi för regelförenkling och regelkvalitet, uppgav näringsministern vidare. Denna grupp, den s.k. Mandelkerngruppen, består av nationella experter från alla medlemsländer och kommissionen. Representanter från Närings- och Justitiedepartementen deltar aktivt i detta arbete. Gruppens slutrapport, som beräknas läggas fram hösten 2001, planeras innehålla konkreta rekommendationer som kan komma att påverka regeringens fortsatta arbete. Dessa nya omständigheter kan medföra att regeringen bör överväga reformer av sitt interna arbete och betyder att regeringen ytterligare måste överväga tidpunkten för den tidigare utlovade OECD-granskningen, sade näringsministern.

Beträffande Småföretagsdelegationens förslag, som berörs i flera motioner, kan noteras att Näringsdepartementet i en promemoria till utskottet våren 2000 gjorde en avstämning mot Småföretagsdelegationens förslag. Regeringens samlade bedömning var, enligt denna, att åtgärder vidtagits för att undanröja majoriteten av de hinder som Småföretagsdelegationen uppmärksammat. Regeringen ansåg att ca 75 % av förslagen är viktiga och bör genomföras i någon form. Drygt 40 % av förslagen var helt genomförda eller befann sig i en genomförandefas, och ytterligare drygt 30 % var under utredning eller beredning. Det framhölls från Näringsdepartementet att många av förslagen är av den karaktären att de aldrig kommer att kunna anses vara helt slutförda. Det gäller t.ex. myndigheternas arbete med information och service till företagen och flera av förenklingsförslagen, såsom lättnader i uppgiftslämnande för företag och förenkling av tullprocedurer. Ungefär en fjärdedel av förslagen föranleder i nuläget inga åtgärder från regeringens sida; det gäller förslag på områden där det redan för närvarande förekommer statliga insatser, t.ex.

kompetensområdet, liksom förslag på områden där det primära ansvaret inte ligger på staten utan på kommunerna.

Beträffande svarstid från myndigheter respektive företag kan nämnas att det inom Europa och OECD talas om en tyst-samtyckes-regel (*silent-is-consent*), vilken stipulerar att för det fall allmänheten ansöker om ett tillstånd skall tillståndet ges inom en viss tid. För det fall myndigheten inte svarar inom den angivna tiden anses att beslutet fattats till den sökandes fördel. Ett annat exempel är tidsgränser (*time-limits*), dvs. berörd myndighet skall avge ett beslut inom viss tid. Inom OECD betraktas dessa regler positivt, och de anses vara effektiva instrument för att erhålla en snabbare offentlig förvaltning. Det har dock inom OECD framhållits att det kan finnas en risk för att tjänstemän kan låta sig mutas för att så att säga "sitta" på ansökan tillräckligt lång tid. Denna typ av regler är främmande för den nordiska förvaltningstraditionen.

Inom Regeringskansliet görs en översyn av myndigheternas service. Statskontoret har fått regeringens uppdrag att stimulera och stödja utvecklingen av 24-timmarsmyndigheter genom att tillsammans med myndigheterna utveckla och tillhandahålla metoder, vägledning och avtal samt initiera och genomföra samverkansprojekt. Arbetet skall syfta till att stimulera myndigheterna att bedriva ett aktivt utvecklingsarbete för att förbättra sin tillgänglighet och service med hjälp av informationstekniken, genom åtgärder av följande typ:

- att stödja myndigheterna i arbetet med att utforma konkreta mål och resultatmål för utvecklingsarbetet, baserade på kriterier för 24-timmarsmyndigheten,
- att utveckla metoder för att analysera informations- och servicebehov från ett kundperspektiv; olika individers och gruppers varierande förutsättningar och behov skall därvid beaktas, exempelvis vilka krav som en god tillgänglighet för invandrare och funktionshindrade ställer,
- att analysera hur en sådan individ- och behovsanpassad information och service kan tillgodoses, hur antalet olika myndighetskontakter i ett och samma ärende kan minimeras och vilka krav detta ställer på ökad samverkan mellan statliga myndigheter inbördes och med kommuner och landsting,
- att ange vilka baskrav som bör gälla för den långsiktiga utvecklingen av en för statsförvaltningen gemensam infrastruktur för säker och effektiv informationsförsörjning och elektronisk kommunikation mellan myndigheter och i förhållande till medborgare och företag,
- att utveckla former för en löpande uppföljning av myndigheternas utveckling mot 24-timmarsmyndigheter, som kan användas både i myndighetens egen utvärdering och ingå i den årliga resultatredovisningen till regeringen och riksdagen,
- att ta fram olika typer av vägledning inom ovan angivna och andra områden, såsom innehåll och utformning av hemsidor, upprättande av investeringskalkyler och utnyttjande av IT-konsulter,
- att lämna förslag till riktlinjer för elektroniskt tillgängliga diarium som säkerställer kraven på öppenhet och insyn i myndigheternas verksamhet utan att

ge avkall på skyddet för den personliga integriteten; detta arbete skall bedrivas i kontakt med Datainspektionen,

- att lämna förslag till en finansieringsmodell för investeringar i den gemensamma infrastrukturen för myndigheternas informationsförsörjning och elektroniska kommunikation,

- att initiera och genomföra gemensamma samverkansprojekt inom området.

Arbetet skall bedrivas i samverkan med de statliga myndigheterna och i kontakt med företrädare för kommuner, landsting och andra aktörer av betydelse för denna utveckling. Annat pågående utrednings- och utvecklingsarbete skall också beaktas. Statskontoret skall redovisa arbetet i lägesrapporter till regeringen senast den 31 december 2001 samt den 30 juni och den 31 december 2002. En slutlig redovisning av uppdraget skall lämnas senast den 30 juni 2003.

I några motioner efterlyses åtgärder för att minska företagens uppgiftslämnande. I budgetpropositionen (s. 23) sägs följande beträffande uppgiftslämnande:

Regeringen vill minska antalet uppgifter som företagen måste lämna till olika myndigheter. I ett första steg gäller det främst uppgifter som lämnas in till PRV, Riksskatteverket, Statistiska Centralbyrån och Tullverket. Regeringen kommer att uppdra åt PRV att tillsammans med övriga myndigheter inventera och analysera de termer och begrepp som förekommer vid uppgiftslämnande från företagen till ovanstående myndigheter i syfte att begränsa dessa.

Arbete med att ta fram uppdraget pågår inom Regeringskansliet. När det gäller SCB:s olika egna statistikgrenar tillämpar myndigheten sedan en längre tid urvalsundersökningar när det gäller småföretag och ett s.k. rullande panel-system, vilket innebär att ett småföretag som ingått i en undersökning inte skall tas ut i nästa. SCB är vidare starkt engagerat i det arbete som bedrivs inom EU på statistikområdet. Inom EU var det tidigare i stort sett förbjudet att använda s.k. administrativt material i statistikproduktionen. En förändring håller nu på att ske i detta avseende, och administrativa uppgifter kan i vissa fall användas. SCB har varit pådrivande i detta arbete och kommer att fortsätta att driva frågan om förenkling när det gäller statistikproduktionen.

Grunddatabasutredningen föreslog i sitt tidigare nämnda betänkande hösten 1997 beträffande företagens uppgiftslämnande bl.a. att ett mål bör vara att företagen endast skall behöva lämna en och samma uppgift en gång och att formerna för elektroniska uppgiftslämnanden borde utvecklas. En arbetsgrupp inom Regeringskansliet fick därefter våren 1999 i uppdrag att inventera och analysera det allmännas ansvar för spridning av offentlig basinformation i elektronisk form. I promemorian Samhällets grundläggande information (Ds 2000:34) redovisades en inventering av många års utredningsarbete som på olika sätt berör det allmännas ansvar för spridning av samhällets information i elektronisk form. I betänkandet lämnades förslag till en rad konkreta åtgärder. Betänkandet har remissbehandlats, och beredning pågår inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att frågan om regelförenkling för småföretagen är mycket viktig från tillväxtskympunkt. Denna uppfattning låg bakom ett förslag av utskottet våren 1999 om riksdagsuttalande avseende behovet av ytterligare åtgärder för att intensifiera arbetet på regelförenklingsområdet (bet. 1998/99:NU6). För att kontinuerligt följa utvecklingen i fråga om regelförenklingsarbetet anmodades regeringen att lämna en årlig redogörelse till riksdagen för regelförenklingsarbetet. Den nu aktuella redogörelsen är den tredje i ordningen.

Det övergripande målet för regelförenklingsarbetet gentemot små företag är att förbättra dessa företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och villkor i övrigt för att åstadkomma en ökad sysselsättning och högre tillväxt. Detta är ett allmänt formulerat mål som är förenat med svårigheter att följa upp och utvärdera, varför regeringen i förra årets skrivelse också formulerade ett konkret delmål, med innebörd att regelverkens administrativa börda för småföretag tydligt skall minska inom en treårsperiod. Regeringen uttalade också sin avsikt att arbeta vidare med målformulering och metoder för uppföljning av dessa. I regeringens kontakter med småföretag, bl.a. genom en referensgrupp, har framkommit att det vore önskvärt med ett mätbart och mer konkret mål för verksamheten med regelförenkling.

Utskottet har samma uppfattning. För att arbetet med regelförenkling skall kunna drivas framåt är det nödvändigt att det finns klara mål att sträva mot. Vidare är det nödvändigt att det går att på något sätt mäta hur långt arbetet har fortskridit. Utskottet anser att arbetet med målformulering och metoder för uppföljning bör ges hög prioritet. Det viktiga för en småföretagare är att den administrativa bördan minskas, snarare än att det åstadkoms en viss minskning av antalet lagar eller regler. Att nedbringa den tid och den kostnad som en småföretagare behöver lägga på att uppfylla olika lagar och regler är sålunda, enligt utskottets mening, den helt överordnade uppgiften. Utskottet vill också understryka vikten av att småföretagarnas egna synpunkter på regelförenklingsarbetet fångas upp. Genom den referensgrupp som Näringsdepartementet inrättat, där företrädare för småföretagen och berörda näringslivsorganisationer ingår, kan dessa synpunkter kanaliseras. Gruppen bör kunna utnyttjas både som bollplank och inspiratör. Det är viktigt att frågor om regelförenkling kommer in på ett tidigt stadium i beredningsprocessen. Detta säkerställs genom den rådande ordningen, där ansvaret för arbetet med regelförenkling finns integrerat i Regeringskansliets ordinarie verksamhet och inte har lagts på ett externt organ. Utskottet ser fram mot en redovisning i nästa års skrivelse om vad arbetet med målformulering och metoder för uppföljning har gett för resultat.

I några motioner föreslås att Sverige skall anmäla sitt intresse för att OECD skall genomföra en oberoende granskning av Sveriges regelförenklingsarbete. Näringsminister Björn Rosengren meddelade sommaren 2001, som redovisats, som svar på en riksdagsfråga att regeringen ytterligare måste överväga tidpunkten för den i förra årets skrivelse utlovade ansökan om en

OECD-granskning. Skälet till detta är att regeringen vill avvakta med beslut i väntan på att resultat av det arbete med regelförenkling som pågår inom EU kommer fram. Sverige har varit aktivt i regelförenklingsarbetet inom EU, och under Sveriges ordförandeskap stod frågan om regelförenkling högt upp på den politiska agendan. Utskottet anser att det är mycket angeläget att regelförenklingsarbetet drivs kraftfullt inom EU. I vissa avseenden har EU-medlemskapet lett till ökad reglering som på olika sätt drabbar företagen. Regeringen bör i alla upptänkliga sammanhang driva frågan om regelförenkling inom EU. En OECD-granskning är i detta sammanhang av något mindre betydelse.

I flera av de här aktuella motionerna efterfrågas ett genomförande av Småföretagsdelegationens samtliga förslag. Näringsdepartementet redovisade våren 2000, som tidigare nämnts, en avstämning av vidtagna åtgärder mot Småföretagsdelegationens förslag. Drygt 40 % av förslagen angavs som helt genomförda eller i en genomförandefas, medan ytterligare 30 % av förslagen utreddes eller bereddes. Bland de övriga återfinns förslag som inte är aktuella eller möjliga eller där det primära ansvaret ligger på kommunerna. Utskottet vill i detta sammanhang påpeka att regelförenklingsarbete är av en sådan karaktär att det aldrig kommer att kunna sägas vara avslutat, utan det får ses som en ständigt pågående process. Regelförenklingsarbetet måste ständigt inta en framskjuten roll inom näringspolitiken.

De administrativa reglerna för startande av företag berörs i flera av de här aktuella motionerna. Av Näringsdepartementets senaste s.k. benchmarkingrapport (Ds 2001:20) framgår dock att Sverige ligger bra till i detta hänseende, jämfört med andra EU-länder. Sverige tillhör de länder i vilka en relativt hög andel företag uppger att de inte upplever några hinder. Högst i detta avseende ligger Nederländerna, där drygt 40 % av företagen anser att de inte har något hinder. Därefter kommer Sverige och Finland, båda med 36 %.

I några motioner, bl.a. motion 2001/02:N365 (mp), berörs frågan om företagens uppgiftslämnande. Utskottet delar motionärernas uppfattning om vikten av att företagens uppgiftslämnande så långt möjligt minskas, och att återhållsamhet bör präglade statens krav på uppgifter från företagen. Detta gäller framför allt småföretagen som har svårare än stora företag att avsätta tid och resurser för uppgiftslämnande. Som redovisats pågår aktiviteter av olika slag i syfte att minska företagens uppgiftslämnande. PRV kommer att få regeringens uppdrag att, tillsammans med Riksskatteverket, SCB och Tullverket, inventera och analysera de termer och begrepp som förekommer vid uppgiftslämnande från företagen till de nämnda myndigheterna i syfte att uppnå en begränsning. SCB arbetar redan för närvarande med att försöka minimera belastningen på företagen av uppgiftskraven, såväl i den egna statistikproduktionen som i statistikarbetet inom EU. En faktor som kan försvåra möjligheterna till sam användning av uppgifter mellan myndigheter är sekretessfrågan. Det är, enligt utskottets mening, viktigt för den allmänna tilltron till myndigheters verksamhet att regler om sekretess iaktas strikt. Även om det således pågår arbete av olika slag för att minska och förenkla företagens

uppgiftslämnande, finns det mycket kvar att göra. Utskottet utgår från att regeringen tillser att detta arbete drivs vidare, så att påtagliga resultat för småföretagen kan uppnås, utan att det skall krävas ett särskilt tillkännagivande av riksdagen i frågan. Därmed blir motion 2001/02:N365 (mp) tillgodosedd i berörd del.

I vissa motioner nämns organisationsförändringar rörande SimpLex-enheten inom Näringsdepartementet. Sedan den 1 juni 2001 är de tidigare enheterna Näringslivsenheten och SimpLex-enheten organisatoriskt en enhet inom Näringsdepartementet. För SimpLexverksamheten ansvarar en särskild huvudman, direkt underställd departementsledningen. Särställningen för SimpLexverksamheten i Regeringskansliet är alltså oförändrad, och alla förslag om kommittedirektiv samt förslag om förordningar och lagar som kan ha konsekvenser av betydelse för små företags villkor skall beredas gemensamt med företrädare för SimpLexverksamheten. Syftet med den organisatoriska förändringen är att ta vara på samordningsvinster i verksamheten.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen skall lägga regeringens skrivelse med redogörelse för regelförenklaringsarbetet till handlingarna och avslå här behandlade motioner i berörda delar.

Statlig finansiering till civil flygindustri

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bemyndiga regeringen att uppdra åt Riksgäldskontoret att träffa avtal om delfinansiering till Saab AB och Volvo Aero Corporation för deltagande i två europeiska civila flygindustriprojekt inom en ram av högst 960 miljoner kronor. Samtidigt bör riksdagen avslå en motion i frågan.

Propositionen

Regeringen begär riksdagens bemyndigande att uppdra åt Riksgäldskontoret att träffa avtal om delfinansiering till Saab AB och Volvo Aero Corporation för deltagande i två europeiska civila flygindustriprojekt inom en ram av högst 960 miljoner kronor. Flygindustrier i nio europeiska länder, inklusive Saab AB, planerar delta som riskdelande parter i utvecklingen av världens största passagerarflygplan, Airbus A380, vars totala utvecklingsinvesteringar uppskattas till i storleksordningen 100 miljarder kronor. Regeringarna i sju länder har hittills åtagit sig att medverka i finansiering av upp till en tredjedel av sina företags utvecklingsinvesteringar i projektet, med rätt till återbetalning i form av royalty, i enlighet med överenskommelsen år 1992 mellan EU och USA om handel med stora civila flygplan. Den brittiska flygmotortillverkaren Rolls-Royce har träffat avtal med Volvo Aero Corporation om samarbete i utvecklingen av flygmotorfamiljen Trent. Den brittiska regeringen har tillkännagivit att den åtagit sig att finansiera upp till 250 miljoner pund av ut-

vecklingsarbetet hos Rolls-Royce. För att ge svensk flygindustri möjlighet att delta som partner i dessa europeiska civila samarbetsprojekt på liknande villkor som gäller för övriga företag inom europeisk flygindustri föreslås att riksdagen skall ge regeringen det nämnda bemyndigandet, inom ramen för internationella åtaganden samt under förutsättning att för staten godtagbara villkor kan uppnås.

Motionen

Med referens till det föreslagna bemyndigandet begärs i motion 2001/02:N214 (kd) tillkännagivanden i två avseenden, nämligen om att svenska företag bör ges likvärdiga villkor med sina konkurrenter i andra EU-länder och om rimliga handläggningstider för ansökningar om statligt riskkapitaltillskott. Motionären menar att på åtminstone två områden har de svenska storföretagen sämre villkor än sina europeiska konkurrenter, nämligen när det gäller tid för beslut om och tillgången till statligt riskkapital. Detta är oacceptabelt, anser hon och tar projektet Airbus A380 som exempel. Saab ansökte i juni 2000 om riskkapitalfinansiering för deltagande i projektet. Företagets medverkan betyder möjlighet för Saab att bli partner i projektet med ansvar för både utveckling och produktion av vissa delar till flygplanet, vilket i sin tur leder till möjlighet för både Saab och Sverige att upprätthålla kompetensen inom ett viktigt teknikområde, säger motionären. Denna form av riskkapitaltillskott regleras genom ett GATT-avtal, och de andra flygindustrierna i Europa kommer i åtnjutande av riskkapital genom sina respektive regeringars försorg, anför motionären. Hon uppger att Saab ännu inte – över ett år efter ansökan – har fått besked från regeringen om utformning eller innehåll av ett sådant riskkapitaltillskott, och hon finner detta orimligt.

Vissa kompletterande uppgifter

Utskottet har erhållit följande bakgrundsinformation från Näringsdepartementet om behandlingen av de ansökningar om statlig finansiering till flygindustrin som omnämns i motionen.

Saab begärde i ett brev till Näringsdepartementet i juni 2000 förhandsbesked om möjligheterna att erhålla statlig riskfinansiering för planerat deltagande i utveckling av projektet Airbus A3XX. Regeringen disponerar inte över finansiering av det slag som företaget hade aktualiserat, utan sådan finansiering förutsätter godkännande av riksdagen. Under hösten 2000 förekom flera kontakter mellan Näringsdepartementet och Saab för att närmare klargöra förutsättningarna kring projektet och företagets planerade deltagande. Under denna period förelåg inga detaljtal mellan företaget och Airbuskonsortiet. Inget beslut var heller fattat om att projektet skulle genomföras.

Volvo Aero Corporation begärde i ett brev till Näringsdepartementet i november 2000 möjlighet att diskutera liknande finansiering som Saab hade begärt för planerat deltagande i utveckling av nya flygmotorprojekt. Vid de

kontakter departementet tog med Volvo Aero under hösten 2000 framkom att konkreta avtal med samarbetspartner saknades även i detta fall.

Vid årsskiftet 2000/01 fattades beslut om att projektet Airbus A3XX skall genomföras under namnet A380. Några månader senare tillkännagav Volvo Aero att avtal hade träffats med brittiska Rolls-Royce om samarbete på flygmotorområdet. Sedan förutsättningarna på detta sätt blivit klarare, gav regeringen i april 2001 Riksgäldskontoret i uppdrag att förhandla med företagen om förslag till finansieringsöverenskommelser, inom ramen för internationella regelverk. Riksgäldskontoret skulle rapportera åter till regeringen senast den 1 augusti 2001. Några förslag till finansieringsöverenskommelser har ännu inte kunnat träffas mellan Riksgäldskontoret och företagen. Arbetet fortgår dock fortfarande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att likvärdiga konkurrensvillkor för företagen är en grundläggande och mycket viktig princip som bör gälla alla delar av näringslivet och som också bör tillämpas för företagen inbördes inom en enskild bransch. Denna princip bör även gälla i förhållande till företag i andra länder.

Det här aktuella bemyndigandet som regeringen begär motiveras av att svensk flygindustri skall ges möjlighet att delta som partner i europeiska civila samarbetsprojekt på liknande villkor som gäller för andra företag inom europeisk flygindustri. I motion 2001/02:N214 (kd) ges uttryck för samma principiella inställning. När det gäller den kritik mot långa handläggningstider som förs fram i motionen anser utskottet att den redovisning som erhållits från Näringsdepartementet avseende ärendets hantering inte ger grund för någon kritik. Det pågår som nämnts fortfarande diskussioner mellan Riksgäldskontoret och de berörda företagen.

Med det anförda tillstyrker utskottet det av regeringen föreslagna bemyndigandet och avstyrker motionen.

Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa anslag under utgiftsområde 24 Näringsliv i enlighet med vad som föreslagits i budgetpropositionen och som framgår av bilaga 2. Vidare bör riksdagen besluta enligt de förslag rörande bemyndiganden och godkännande som läggs fram i propositionen under detta utgiftsområde. Riksdagen bör också avslå samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Utskottet redogör i det följande – avseende de anslag som ingår i utgiftsområde 24 Näringsliv – för regeringens förslag och motsvarande förslag i motioner. Därefter redovisar utskottet sitt ställningstagande i ett sammanhang.

Näringspolitik

Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (26:1)

Propositionen

Anslaget är nytt sedan år 2001 och finansierar förvaltningskostnaderna vid det nybildade Verket för innovationssystem (VINNOVA). Myndighetens främsta uppgift är att stärka innovationssystemet genom att främja forskning och utveckling för näringslivets och den offentliga sektorns behov inom områdena teknik, kommunikationer och arbetsliv. En viktig uppgift är kunskapsöverföring till näringslivet och andra avnämare. De små och medelstora företagens behov skall särskilt uppmärksammas.

För eventuella omställningskostnader tillfördes anslaget 10 miljoner kronor år 2001. Regeringen aviserade i budgetpropositionen för år 2001 att den kunde behöva återkomma med förslag till justering av anslagsnivåerna under år 2001. Det har visat sig att de investeringar i bl.a. IT-lösningar som myndigheten har behövt göra i samband med att den etablerats leder till högre avbetalningar på lån än vad som tidigare beräknats. Regeringen föreslår därför att 5 miljoner kronor överförs från anslaget till VINNOVA för forskning och utveckling (26:2) till VINNOVA:s förvaltningsanslag.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 108,1 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2001/02:N370 (kd) föreslås en minskning av anslaget med 5 miljoner kronor. Motionärerna menar att myndigheten bör klara de betalningar som krävs för att finansiera tidigare lagda avbetalningar på investeringar i IT-lösningar som myndigheten behöver göra inom ramen för det anslag den förfogar över. Finansieringen bör alltså inte ske genom att ta pengar från forskningsanslaget, och motionärerna föreslår därför att 5 miljoner kronor skall överföras till VINNOVA:s anslag för forskning och utveckling.

Anslaget bör minskas med 4 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (26:2)

Propositionen

Anslaget, som är nytt sedan år 2001, finansierar forsknings- och utvecklingsverksamhet. Inriktningen för de närmaste årens verksamhet beskrivs i proposition 2000/01:3 om forskning och förnyelse. I enlighet med vad som sades i denna proposition skall anslaget för år 2002 tillföras 10 miljoner kronor från utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Regeringen föreslår vidare, som nyss nämnts, att 5 miljoner kronor skall överföras från detta anslag till VINNOVA:s förvaltningsanslag.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 923,5 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under år 2002 låta staten ingå ekonomiska förpliktelser om bidrag som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 1 900 miljoner kronor under budgetåren 2003–2007.

Motionen

I partimotion 2001/02:N370 (kd) föreslås att anslaget skall tillföras 5 miljoner kronor med motsvarande motivering som redovisades för förvaltningsanslaget till VINNOVA.

Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader (38:1)

Propositionen

Anslaget täcker kostnader för Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) och ALMI Företagspartner AB (ALMI). Verksamheten skall ha en stark näringslivsförankring och utgöra ett kompetenscentrum för företagsutveckling, entreprenörskap och företagsfinansiering. Fokus skall vara näringslivets och företagarnas behov utifrån förutsättningarna i landets olika regioner. Beställarrollen skall utvecklas. En viktig uppgift är att ansvara för att samordna ett utbyggt informationssystem för företagsrelevant myndighetsinformation. Åtgärderna skall komplettera, inte konkurrera med, marknadens eller andra organisationers insatser, sägs det.

Integrationen av NUTEK:s och ALMI:s verksamheter skall fullföljas i enlighet med riksdagens beslut. Den statliga regionala organisationen för företagsutveckling skall ses över. De åtgärder som kan komma att kräva riksdagens beslut avser regeringen att återkomma med under år 2002. NUTEK har det operativa ansvaret för den del av ett program för långsiktigt, mellanstatligt samarbete i Östersjöregionen med syfte att nå en hållbar utveckling – Baltic 21 – som avser industri. Från och med budgetåret 2002 avses detta arbete inordnas i NUTEK:s ordinarie verksamhet och finansieras med medel från förvaltningsanslaget. Under år 2002 tillförs anslaget sammanlagt 42 miljoner kronor. 20 miljoner kronor avser medel för kostnader i samband med omställning. Ytterligare 20 miljoner kronor avser finansiering av uppbyggnad av ärendehanteringssystem inom de regionala stöden och 2 miljoner kronor avser ett nytt analys- och prognosystem.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 228,5 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2001/02:N370 (kd) föreslås en besparing på anslaget med 10 miljoner kronor.

Anslaget bör minskas med 41,1 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Näringslivsutveckling (38:2)

Propositionen

Anslaget får användas till företagsutveckling och entreprenörskapsfrämjande åtgärder. Statens stöd till kooperativt företagande föreslås öka med 5 miljoner kronor år 2002, 10 miljoner kronor år 2003 och 15 miljoner kronor år 2004. För att främja kvinnors och invandrares företagande utökas anslaget med 9 miljoner kronor år 2002, 14 miljoner kronor år 2003 och 19 miljoner kronor år 2004.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 183,1 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:N361 (s) begärs ett tillkännagivande om industriella utvecklingscentrum (IUC). De senaste åren har ett flertal IUC-bolag i olika branscher, såsom träindustrin, musik- och upplevelseindustrin samt verkstads- och elektronikindustrierna, etablerats runt om i landet, konstaterar motionärerna. IUC-bolagen har för Näringsdepartementets räkning ansvarat för det s.k. UPA-uppdraget – uppsökande verksamhet, produktutveckling och avknoppning. Följande skäl talar, enligt motionärerna, för att IUC-bolagen bör ges möjligheter att fortsätta och vidareutveckla UPA-uppdraget:

- UPA-uppdraget har visat på påtagliga kvalitativa och kvantitativa resultat,
- IUC-konceptet har utvecklats till en dynamisk plattform med stark regional bas, där fokus är inriktat på industriell och regional tillväxt genom strategiskt utvecklingsarbete i affärsrättsliga utvecklingsprojekt,
- nytänkandet i UPA-uppdraget, som innebär ett nytt, svenskt initiativ på näringspolitikens område och som väckt intresse inom en rad EU-länder,
- nätverksstrukturen ger varje enskilt IUC-bolag möjlighet att åta sig uppdrag, varvid regional förankring och nationell spridning är en förutsättning för resultat samtidigt som kostnaderna kan hållas på en mycket låg nivå.

Fler IUC-bolag bör kunna infogas i de nationella nätverken, anför motionärerna avslutningsvis.

Riksdagen bör göra ett uttalande om stöd till IUC-bildningen i anslutning till Måltiden AB i Grythyttan, anför det i motion 2001/02:N331 (s). IUC-bolaget i Hultsfred samverkar i nätverk med andra mer informella IUC inom upplevelsesektorn, bl.a. IUC i Eskilstuna och IUC i Grythyttan i Hällefors, säger motionärerna. IUC-bildningen i Grythyttan är inriktad mot måltidssektorn i vid mening. I Grythyttan finns Grythyttans Gästgivaregård, en restauranghögskola i Måltidens hus och flera livsmedelsföretag. Både kommunen och företaget på orten har knutits till den nybildade IUC-organisationen i Grythyttan, säger motionärerna. För närvarande sker stödet till IUC i Grythyttan genom nätverkssamarbetet med IUC i Hultsfred. För att verksamheten skall kunna utvecklas långsiktigt behöver den dock få en fristående och mer formell ställning, anser motionärerna och utgår från att regeringen vidtar erforderliga åtgärder.

Anslaget Näringslivsutveckling är till viss del inriktat på subventioner som snedvrider konkurrensen och förhindrar utveckling, anförs det i motion 2001/02:N350 (m). Budgetutrymmet för sådana åtgärder måste begränsas, anser motionärerna och föreslår en minskning av anslaget med 34 miljoner kronor. Det är ett faktum att det svenska företagandet i allmänhet, och bland kvinnor och invandrare i synnerhet, är alldeles för lågt, säger motionärerna. De menar att orsakerna till att så få invandrare är företagare är – förutom det bristfälliga generella företagsklimatet – dåliga möjligheter för invandrare att få en kvalitetsbedömning eller certifiering av sina yrkeskunskaper och innehållet i sina utbildningar. Många kvinnor arbetar inom offentlig sektor med verksamheter som stat, landsting och kommuner har monopol på, vilket innebär att möjligheterna att starta eget är mycket små, anför motionärerna. De anser att detta bör förändras genom att stat, kommuner och landsting inriktar sig på sina kärnverksamheter och i större utsträckning konkurransutsätter och knoppar av verksamheter. I det fall någon form av riktat stöd skulle visa sig nödvändigt för att åstadkomma denna förändring bör medel tas från det här aktuella anslaget, menar motionärerna. Några nya företagsstöd specifikt riktade till denna grupp kan enligt dem dock inte anses vara till gagn för kvinnor, invandrare eller andra på lång sikt.

I partimotion 2001/02:N370 (kd) föreslås en besparing med 14 miljoner kronor på anslaget avseende områdena stöd till kooperativt företagande och stöd till främjande av kvinnors och invandrades företagande. Den besparingen vill motionärerna använda som delfinansiering av den generella nedsättningen av arbetsgivaravgifter som föreslås i motionen.

Det tidigare nämnda UPA-uppdraget till IUC-bolagen är föremål för yrkande även i motion 2001/02:N237 (kd). Regeringen måste tydliggöra att UPA-uppdraget skall fortsätta, och NUTEK måste få tydliga direktiv och ekonomiska förutsättningar att upphandla UPA-uppdrag via IUC-nätverket gällande minst tre år framåt i tiden, anför motionärerna. De hänvisar till att i olika utredningar har framkommit att UPA-uppdraget via IUC lett till konkreta resultat i form av nya jobb, räddade jobb, fler företag och starkare företag. Regeringens beslut beträffande IUC och UPA-uppdraget har hela tiden haft kort framförhållning, och IUC-bolagen har mycket sent fått besked om ett års förlängning, med planeringsproblem som följd, anför motionärerna. De påpekar att i budgetpropositionen finns inga medel anvisade och inga skrivelser om framtida förutsättningar.

Anslaget bör minskas med 44 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Vissa kompletterande uppgifter

Frågan om industriella utvecklingscentrum (IUC) tas upp i tre motioner. Utskottet har tidigare behandlat denna fråga vid olika tillfällen. Senast skedde det våren 2001 i det näringspolitiska motionsbetänkandet 2000/01:NU7 (s. 38). IUC är fristående aktiebolag med näringslivet som majoritetsägare, varav

små och medelstora företag utgör merparten. Fackföreningar och kommuner finns ofta också med i ägarkretsen. Verksamheten är fokuserad på industriell och regional tillväxt genom affärsmässiga utvecklingsprojekt inom områdena kompetens, produkter, processer och teknik. Det finns totalt 21 IUC-bolag. Dessa bolag genomför på uppdrag av staten det s.k. UPA-uppdraget (UPA står för uppsökande, produktutveckling och avknoppning). De nuvarande 21 IUC-bolagen är organiserade i tre nätverk, nämligen IUC verkstad (bestående av 14 IUC-bolag), IUC trä (bestående av 6 IUC-bolag) och IUC upplevelse (bestående av 1 IUC-bolag).

I det nyssnämnda betänkandet framhöll utskottet (enhälligt) att den typ av underifrån och regionalt initierad verksamhet som IUC representerar är ett värdefullt inslag i näringspolitiken. IUC-verksamheten är, anförde utskottet, en typ av näringspolitisk åtgärd som är väl avpassad till de krav som de berörda småföretagen ställer. Utskottet ansåg att det är viktigt att staten även framöver på olika sätt kan stödja den verksamhet som IUC-konceptet innebär. Det är också positivt om IUC kan etableras inom flera branscher utanför den traditionella industrisektorn, sade utskottet.

På uppdrag av utskottets arbetsgrupp för uppföljnings- och utvärderingsfrågor (NUR) har riksdagens utredningstjänst nyligen gjort en kartläggning av IUC-bolagen. Konsultfirman Deloitte & Touche har vidare nyligen – på uppdrag av NUTEK – gjort en uppföljning av UPA-uppdraget inom IUC.

I två av de tre här aktuella motionerna om IUC tas upp frågan om fortsatt statlig finansiering av UPA-uppdraget. Enligt uppgift från Näringsdepartementet kommer finansiering till de 10 IUC-bolag som påbörjade UPA-uppdraget år 2000 att ske via anslaget Näringslivsutveckling för år 2002. För de 11 IUC-bolag som har avslutat sin försöksverksamhet avser Näringsdepartementet att inom den närmaste tiden hitta en form för finansiering för år 2002. Detta sker i avvaktan på en översyn av UPA-uppdragets långsiktiga utformning som departementet avser att genomföra i samband med en översyn av den regionala aktörsstrukturen. Denna översyn är kopplad till en förhandling om eventuella nya avtal mellan å ena sidan staten och å andra sidan landsting och vissa kommuner rörande de regionala ALMI-bolagen. De nu gällande avtalen avser tiden fram t.o.m. 31 december 2002 och måste sägas upp senast den 31 december 2001. Avsikten är att en särskild utredare skall tillsättas med uppdrag att se över den regionala aktörsstrukturen. I detta uppdrag kommer troligen också en översyn av statens insatser för IUC-bolagen och UPA-uppdraget att ingå. Beslut om direktiv kommer att fattas inom kort.

Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader (38:3)

Propositionen

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) inrättades den 1 januari 2001. Institutets uppgift är att utföra tvärspektoriella analyser och utvärderingar samt omvärldsbevakning med relevans för näringspolitiken, innovationspolitiken

och regionalpolitiken. ITPS skall fortlöpande verka för att metoder och teorier om utvärdering utvecklas och att denna kunskap sprids. Myndigheten skall på Regeringskansliets uppdrag beställa utvärderingar av olika politiska åtgärder. Omvärldsbevakning av utvecklingen i utlandet inom de områden som berör myndighetens verksamhetsområden är också en viktig uppgift. Denna skall till viss del vara utlandsbaserad. Särskilt viktigt är att utveckla metoder och arbetsformer för att ta vara på, lära av och sprida den kunskap som samlas in genom omvärldsbevakningen. ITPS har även ett statistikansvar för delar av den officiella statistiken och skall förutom detta ha en viktig roll i styrningen av den statistik som har koppling till näringslivets och innovationssystemens utveckling. Myndighetens verksamhet är under uppbyggnad, och regeringen bedömer att arbetet fortskrider tillfredsställande och planenligt.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 71,2 miljoner kronor.

Motionen

I partimotion 2001/02:N370 (kd) föreslås en besparing på anslaget med 10 miljoner kronor.

Turistfrämjande (38:4)

Propositionen

Turistdelegationen är central förvaltningsmyndighet för turistfrågor. Verksamheten inom turistområdet bedrivs dels i Turistdelegationen, dels i det av staten och turistnäringen gemensamt ägda bolaget Sveriges Rese- och Turistråd AB (Turistrådet). Det av riksdagen våren 1995 beslutade övergripande målet, att Sverige skall ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktigt konkurrenskraftig turistnäring, bör ligga fast. Det samlade förslag till åtgärder och nationell strategi för den svenska turistnäringen som den s.k. Framtidsgruppen presenterat på grundval av bl.a. det av Turistdelegationen utarbetade handlingsprogrammet från år 1996, bör utgöra en grund för arbetet med att utveckla den svenska turistnäringen. Den omstrukturering av sin verksamhet som Turistrådet har påbörjat för att få större flexibilitet och lägre fasta kostnader bör fortsätta. Färre fasta kontor utomlands och en mer flexibel organisation genom ett ökat användande av modern informationsteknik gör det bl.a. möjligt att få en bredare och mer kostnadseffektiv representation utomlands och att medel frigörs till marknadsföringsaktiviteter. För att bl.a. genomföra de åtgärder som föreslagits av Framtidsgruppen höjs anslaget med 10 miljoner kronor.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 91,3 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2001/02:N370 (kd) föreslås en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor för att finansiera ökade satsningar på marknadsföringen av Sverige som turistland.

Anslaget bör minskas med 8 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02: N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (38:5)

Propositionen

Sveriges geologiska undersökning (SGU) är central förvaltningsmyndighet för frågor om landets geologiska beskaffenhet och mineralhantering. I detta ingår att vara chefsmyndighet för Bergsstaten, den myndighet som utfärdar tillstånd och bedriver tillsyn enligt minerallagen (1991:45). SGU har uppdraget att förvalta och miljösäkra anläggningar som tidigare använts för statens civila beredskapslager för olja samt det statliga gruvfältet i Adak (i Malå kommun). En anslagsminskning med 5 miljoner kronor genomförs inom oljelagerdelen. I den s.k. miljömålspropositionen (prop. 2000/01:130) uttalas att SGU bör ha ansvar för naturresursen grundvatten och att regeringen kommer att utse SGU att vara ansvarig myndighet för miljö kvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet. SGU:s verksamhet berörs av åtgärder inom flera andra miljömål, bl.a. God bebyggd miljö. Regeringen har för avsikt att tillföra ytterligare resurser för miljömålsarbetet. Anslaget kommer att ökas med 12,3 miljoner kronor per år under åren 2002–2004.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 170,7 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 30,8 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02: N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning (38:6)

Propositionen

Anslaget disponeras av SGU för att främja och stödja riktad geovetenskaplig forskning, tillämpad forskning samt kompetensutveckling med anknytning till geovetenskap, malmgeologi och bergteknik. Stödet till geovetenskaplig forskning, vilket inkluderar samarbetet med universitet och högskolor, fortsätter inom oförändrade ramar. För tre år med början år 2001 har avsatts 4 miljoner kronor per år för att stödja insatser för hållbar utveckling inom gruvnäringen samt kompetensutveckling med anknytning till geovetenskap. Dessa genomförs i Norrbottens och Västerbottens län genom Gellivare Hard Rock Research och inom ramen för Georangeprogrammet i Malå. Samarbete mellan projekten är viktigt för utveckling av kluster inom gruvområdet. Riktlinjer för fördelning av dessa medel beslutas av regeringen.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 9,1 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 4,1 miljoner kronor, anför det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m. (38:7)

Propositionen

Anslaget disponeras av SGU och regeringen för att täcka kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak. Anslagssparandet beror på resterande medel för efterbehandling av gruvfältet i Adak samt på att miljösäkring av vissa oljelager kunnat anstå med hänsyn till att ny kunskap vunnits om användning av enklare miljösäkringsåtgärder än som tidigare planerats. Miljösäkringen av oljelagringsanläggningarna och det statliga gruvfältet i Adak fortsätter. Gruvfältet kommer under år 2001 att med stor sannolikhet få slutgiltigt godkännande från Miljödostolen av efterbehandlingsplanerna. Därmed är miljösäkringen genomförd och endast kontrollprogram för övervakning av efterbehandlingen kvarstår. Avvecklingen av oljelagringsanläggningar närmar sig slutskedet. Totalt 22 anläggningar beräknas vara avvecklade vid utgången av år 2001. SGU har i uppdrag att hålla tre anläggningar i funktionsdugligt skick för den civila beredskapens behov i första hand t.o.m. år 2004. Regeringen anser dock att en av anläggningarna inte längre behövs mot bakgrund av de behov som följer av det civila försvarets nya inriktning. En av anläggningarna kommer därför redan i år att överföras till kategorin avvecklingsobjekt.

Inga motioner har väckts på detta område.

Patent- och registreringsverket

Propositionen

Patent- och registreringsverket (PRV) är central förvaltningsmyndighet för ärenden om patent, varumärken, mönster, efternamn och förnamn samt för registerärenden angående aktieföretag, filialer och europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Verket är också central förvaltningsmyndighet för handels- och föreningsregisterärenden. PRV för även register över konkurser samt näringsförbud. Verksamheten finansieras genom avgifter. Verksamheten med patent, varumärken och mönster skall ge ett överskott, som motsvarar kostnaderna för Patentbesvärstillsammans verksamhet. PRV:s ekonomi är till följd av IT-projektet Bolit i obalans, och myndigheten har ett negativt eget kapital på ca 185 miljoner kronor. Det är viktigt att PRV genom bl.a. löpande rationalisering kommer till rätta med detta, anför regeringen.

Inga motioner har väckts på detta område.

Patentbesvärsrätten (38:8)

Propositionen

Enligt lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten skall rätten i egenskap av förvaltningsdomstol pröva överklaganden av beslut meddelade av Patent- och registreringsverket. Anslaget motsvaras av inbetalningar från PRV till inkomstitel på statsbudgeten. PRV:s verksamhet med patent, varumärken och mönster skall som nämnts ge ett överskott motsvarande kostnaderna för Patentbesvärsrätten. Regeringen bedömer att myndighetens verksamhet under det kommande budgetåret skall bedrivas med samma inriktning som gällt för budgetåret 2000.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 14,2 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1 miljon kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer) (38:9)

Propositionen

Anslaget är avsett för finansiering av verksamhet vid Patent- och registreringsverket avseende kostnader i samband med likvidation av företag. Från anslaget har 2 miljoner kronor dragits in som anslagssparande under år 2001.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 10 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Upprätthållande av nationell metrologi m.m. (38:10)

Propositionen

Anslaget används för bidrag till riksmätplatserna vid Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB (SP) och Statens strålskyddsinstitut (SSI). Riksmätplatsbidraget används i dag för drift och underhåll av riksmätplatser, upprätthållande av internationell spårbarhet för mätstorheter samt investeringar i mätteknisk utrustning. Det övergripande målet för riksmätplatsverksamheten är att riksmätplatserna skall upprätthålla en hög standard med normaler av tillräcklig omfattning och relevans. Spårbarhet för mätnormaler skall säkerställas och utvecklas genom internationella jämförelser samt FoU-insatser. Riksmätplatsverksamhet stärks av metrologisk och tillämpad mätteknisk FoU som också bedrivs inom SP och SSI. Denna forskning uppgick till knappt 14 miljoner kronor under år 2000, varav hälften finansierades med statliga me-

del. Riksmätplatsverksamheten, tillsyn, avgifter till Internationella byrån för mått och vikt och metrologisk/mätteknisk FoU samt tidhållning över Internet finansierades med omkring 26 miljoner kronor över statsbudgeten år 2000. För att inom anslaget även omfatta de medel som berör metrologisk och mätteknisk FoU föreslår regeringen omföring mellan anslag. Regeringen anser att 8 miljoner kronor bör tillföras anslaget från anslaget Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m. (38:12), i den del detta avsett bidrag för metrologisk och mätteknisk FoU till SP. Dessa medel skall även fortsättningsvis användas för FoU-insatser inom området metrologi och tillämpad mätteknik samt kunskapsspridning till särskilt små och medelstora företag. Regeringen anser att den metrologiska forskningen skall prioriteras. I samband med detta ges anslaget ett nytt namn: Upprätthållande av nationell metrologi m.m.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 24,6 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 6,7 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02: N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Elsäkerhetsverket (38:11)

Propositionen

Elsäkerhetsverket är förvaltningsmyndighet för tekniska säkerhetsfrågor på elområdet. De övergripande målen för verksamheten är att förebygga av elektricitet orsakad skada på person och egendom samt störningar på radio-kommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet. Elsäkerhetsverket skall därvid svara för statliga insatser för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet. Regeringens bedömning är att verksamheten inom myndigheten under budgetåret 2002 bör bedrivas enligt den allmänna inriktning som gäller för elsäkerhetsarbetet för budgetåret 2001. I anslutning till insatserna skall verket följa den internationella utvecklingen samt främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde. Regeringen förutsätter att Elsäkerhetsverket noga följer utvecklingen vad gäller elolycksfall och elbränder för att bl.a. analysera de statliga insatserna och elsäkerhetsnivåns utveckling med särskild uppmärksamhet på elmaterielområdet.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 39,5 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1,2 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02: N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik (38:12)

Propositionen

Från anslaget lämnas bidrag till den svenska standardiseringsorganisationen för att verka för svensk standardisering, nationellt, europeiskt och globalt. Det övergripande målet för standardiseringen är att öppna marknader, höja produktiviteten och konkurrenskraften hos svenskt näringsliv samt bidra till att statens specifika ansvar för medborgarnas skydd för liv, hälsa, miljö och egendom tillgodoses. Från anslaget lämnas också bidrag till Sveriges Provings- och Forskningsinstitut AB (SP) för forskning och utveckling inom experimentell teknik. För teknisk informationsförsörjning lämnas bidrag till AB Terminologicentrum (TNC) och Tekniska Litteratursällskapet.

Den svenska standardiseringsorganisationen har med framgång drivit svenska intressen i det europeiska och internationella standardiseringsarbetet, sägs det i propositionen. Den nya organisationen förmodas innebära ökad internationell slagkraft. Enligt regeringens bedömning bör statsbidraget i ökad utsträckning bidra till att statens specifika ansvar för medborgarnas skydd tillgodoses. SP ger värdefulla bidrag till det svenska näringslivets utveckling genom att arbeta med både forskningsnära och marknadsnära frågeställningar.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 73,8 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader (38:13)

Propositionen

Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader vid Rymdstyrelsen. Regeringen gör bedömningen att anslaget bör förstärkas för att möjliggöra för Rymdstyrelsen att upprätthålla kompetens inom centrala områden för myndighetens verksamhet. Regeringen föreslår därför att anslaget höjs med 2 miljoner kronor fr.o.m. budgetåret 2002. Finansiering sker genom att en motsvarande neddragning görs på anslaget Rymdverksamhet (38:14).

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 21 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 5,7 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02: N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Rymdverksamhet (38:14)*Propositionen*

Under anslaget anvisas medel för rymdforskning, fjärranalys och industriutveckling samt för deltagande i det europeiska rymdsamarbetet inom European Space Agency (ESA) och Sveriges bilaterala samarbete främst med Frankrike. Huvuddelen eller 75–80 % av anslaget avser betalningar till ESA för deltagande i långsiktiga samarbetsprogram som betalas i euro. Utfallet på anslaget är därför beroende av kronans värde i förhållande till eurons. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen. Verksamhetsmål för Rymdstyrelsen är att bidra till att stärka följande: konkurrenskraften i svensk rymdindustri; den rymdanknutna näringsverksamheten i Kirunaregionen; användningen av rymdteknik inom för samhället viktiga områden.

Regeringen bedömer att rymdverksamheten i allt väsentligt bedrivits på ett ändamålsenligt sätt och att de resultat som uppnåtts väl svarar mot de fastställda målen. Regeringen föreslår som nämnts att anslaget minskas med 2 miljoner kronor för att finansiera en höjning av förvaltningsanslaget till Rymdstyrelsen. Regeringen föreslår vidare att anslaget minskas med 15 miljoner kronor för finansiering av kostnader i samband med att statliga lån och garantier lämnas svensk industri från Riksgäldskontoret; dessa medel skall som tidigare redovisats tillföras anslaget Näringslivsutveckling m.m. Regeringen föreslår härutöver en tillfällig neddragning om 30 miljoner kronor för budgetåren 2002 och 2003 samt 10 miljoner kronor för budgetåret 2004.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 503,2 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under år 2002, i fråga om anslaget Rymdverksamhet, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 1 600 miljoner kronor efter år 2002.

Inga motioner har väckts på detta område.

Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien (38:15)*Propositionen*

Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) är ett samfund av invalda ledamöter som är verksamma inom teknik, vetenskap, industriell produktion och ekonomi. IVA:s huvuduppgift är att till samhällets gagn främja ingenjörsvetenskap och näringsliv. Verksamheten inriktas på att följa, analysera och informera om den tekniska och industriell-ekonomiska utvecklingen samt att skapa och initiera samverkan mellan olika teknikområden. Från anslaget lämnas statens bidrag till grundläggande verksamhet.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 5,4 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Konkurrensverket (38:16)

Propositionen

Konkurrensverket är central förvaltningsmyndighet för konkurrensfrågor. Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader vid Konkurrensverket. Regeringen gör bedömningen att Konkurrensverket på ett tillfredsställande sätt har uppfyllt de mål som angavs i regleringsbrevet för år 2000. Verket har under år 2000 haft möjlighet att ta fler initiativ jämfört med tidigare för att undanröja skadliga konkurrensbegränsningar inom områden som är viktiga för konsumenterna och samhällsekonomin. Regeringen ser positivt på denna utveckling.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 75,8 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:N350 (m) föreslås att Konkurrensverket skall anvisas 3 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit. Konkurrensverket bedriver ett viktigt arbete, anför motionärerna och anser att en del av verkets resurser bör användas för att påvisa de konkurrensnedvridningar som är en följd av offentliga sektorns monopol och av kommunalt och statligt ägande av bolag som konkurrerar med privata företag.

Konkurrensverkets möjligheter att driva viktiga konkurrensmål bör öka, anför det i partimotion 2001/02:N370 (kd), och en ökning av anslaget med 2 miljoner kronor föreslås. Dessutom anser motionärerna att Nämnden för offentlig upphandling (NOU) skall göras till en självständig del av Konkurrensverket, och de föreslår därför att 3,7 miljoner kronor skall överföras till det här aktuella anslaget från utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, varifrån NOU för närvarande finansieras.

Anslaget bör minskas med 11,3 miljoner kronor, anför det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

I partimotion 2001/02:Fi294 (fp), liksom i motion 2001/02:N267 (fp), föreslås en ökning av Konkurrensverkets anslag med 10 miljoner kronor.

Även i partimotion 2001/02:Bo324 (fp) föreslås att Konkurrensverket skall ges ökade ekonomiska resurser för insatser för att skapa bättre konkurrens. Konkurrensen inom byggsektorn måste skärpas, anför motionärerna. De anser att ett viktigt led i arbetet med att skapa en fungerande byggmarknad är att ge Konkurrensverket större ekonomiska resurser, så att verket kan genomföra en effektiv övervakning av att gällande regler efterföljs. Verket har granskat förhållandena inom bensinbranschen, varvid slutsatsen var att det på flera punkter förekom överträdelser av konkurrensbestämmelserna, säger motionärerna vidare. De menar att Konkurrensverket med utökade resurser får större förutsättningar att skärpa övervakningen också inom andra sektorer, exempelvis byggbranschen.

Vissa kompletterande uppgifter

I regeringsdeklarationen i september 2001 sades att en sammanslagning av Konkurrensverket och Konsumentverket skall övervägas. I budgetpropositionen nämns dock inget om detta. En intern analys i frågan görs enligt uppgift för närvarande vid Näringsdepartementet tillsammans med den enhet på Justitiedepartementet som har ansvar för konsumentfrågor och Konsumentverket. Frågan kommer senare att beredas med de två departementsledningarna.

Konkurrensforskning (38:17)*Propositionen*

Konkurrensverket disponerar medel under anslaget för att främja och stödja konkurrensrelaterad forskning inom i första hand områdena ekonomi och juridik. Detta arbete bedrivs med stöd av det till verket knutna Rådet för konkurrensfrågor. Regeringen anser att inriktningen av konkurrensforskningen skall behållas oförändrad.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 6,4 miljoner kronor.

Motionerna

Sverige har en väl fungerande konkurrensmyndighet, som gjort ingripanden när den fria konkurrensen varit åsidosatt, påpekas det i motion 2001/02:N340 (m). För att ytterligare stärka denna myndighet krävs en ökning av den för närvarande blygsamma forskningen på konkurrensområdet, anser motionären.

Anslaget bör minskas med 0,2 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

I partimotion 2001/02:Fi294 (fp), liksom i motion 2001/02:N267 (fp), föreslås en ökning av anslaget till konkurrensforskning med 6 miljoner kronor.

Täckande av förluster vid viss garantigivning m.m. (38:18)*Propositionen*

Från anslaget täcks kostnader för räntestöd m.m. till varvsindustrin enligt förordningen (1989:824) om statliga stöd till fartygsfinansiering (upphävd genom 1992:1064) eller motsvarande äldre bestämmelser. Från anslaget har 1,5 miljoner kronor dragits in som anslagssparande under år 2001. Sedan år 1993 fattas inga nya beslut om stöd enligt några av dessa bestämmelser. Några nya åtaganden som kan leda till utbetalningar från anslaget görs således inte längre.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 2 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen (38:19)

Propositionen

Varje budgetår sedan anslaget inrättades budgetåret 1992/93 har riksdagen anvisat 15 miljoner kronor för upprustning och drift av kanalen. De statliga insatserna har bidragit till att kanalens värde som kulturhistoriskt byggnadsverk och attraktivt turistmål ökat.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 15 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m. (38:20)

Propositionen

Anslaget disponeras för kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag m.m. De utgifter som belastar anslaget är kostnader i samband med förvaltningen av företag med statligt ägande. Regeringen arbetar med att genomföra de beslut riksdagen fattat avseende det statliga ägandet. Regeringen fortsätter arbetet med att utveckla förvaltningen av det statliga ägandet till att bli mer aktiv och professionell. Samtidigt förbereds och genomförs de beslut riksdagen fattat avseende ett antal specifika bolag. Regeringen lämnar varje år en skrivelse till riksdagen med redogörelse för företag med statligt ägande – den senaste (skr. 2000/01:120) lämnades våren 2001 och kommer att behandlas av utskottet våren 2002 i ett särskilt betänkande om statliga företag. Belastningen på anslaget beräknas hålla sig inom de beräkningar regeringen tidigare gjort av anslagets nivå de kommande åren inklusive anslagssparandet.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 25 miljoner kronor.

Motionerna

Anslaget bör tas bort, anför det i motion 2001/02:N350 (m). Det är oklart vilka försäljningar av statligt aktieinnehav regeringen planerar, säger motionärerna och anser att det därför inte kan uteslutas att de aktuella medlen är tänkta att användas till förvaltning av statligt ägda bolag. Detta finner motionärerna oacceptabelt. De menar att bolagen själva skall stå för förvaltningen och att kostnader som uppstår i samband med de försäljningar som kan komma att ske i framtiden skall täckas av försäljningsintäkten.

Även i partimotion 2001/02:N370 (kd) föreslås att anslaget skall tas bort. Företag som är verksamma på en konkurrensutsatt marknad skall inte ägas av staten, anför motionärerna. De anser därför att statliga företag bör avyttras i den takt som marknaden kan absorbera och att försäljningen bör finansieras inom bolagen.

Också i de två motionerna 2001/02:Fi294 (fp) och 2001/02:N267 (fp) föreslås att anslaget skall dras in.

Avgifter till vissa internationella organisationer (38:21)

Propositionen

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella näringspolitiska organ. Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 6,5 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Revisorsnämnden

Propositionen

Revisorsnämndens verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Intäkterna uppgick år 2000 till 13 miljoner kronor, varav årsavgifter utgjorde knappt 11 miljoner kronor. Nämndens driftskostnader uppgick till 14 miljoner kronor. År 2000 resulterade verksamheten, främst examinationsverksamheten, i ett underskott på ca 1,4 miljoner kronor. Detta innebär att det tidigare ackumulerade överskottet på 780 000 kr sjönk till ett underskott uppgående till 595 000 kr vid utgången av år 2000. Under år 2001 beräknas en höjd årsavgift få full genomslagskraft och resultatet beräknas till ett överskott om 108 000 kr. Prognosen för år 2002 är ett underskott på drygt 500 000 kr, vilket beror på att hyresavtalen skall läggas om och förväntas bli dyrare. Från och med år 2003 beräknas intäkterna från verksamheten öka, då det blir obligatoriskt att genomgå prov för revisorsexamen för att erhålla godkännande och auktorisation.

Inga motioner har väckts på detta område.

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet (39:1)

Propositionen

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) är central förvaltningsmyndighet för teknisk kontroll och nationellt ackrediteringsorgan för laboratorier och för certifierings-, provnings- och besiktningsorgan. Myndighetsverksamheten omfattar ansvar för den totala marknadskontrollen i Sverige – ett 20-tal myndigheters tillsyn på marknaden av att produkter uppfyller väsentliga säkerhets-, miljö- och hälsokrav. Härutöver har SWEDAC ett sektorsansvar för legal mätteknik och ädelmetallkontrollen. Ackrediteringsverksamheten svarar för drygt 75 % av SWEDAC:s omsättning. Som ackrediteringsorgan har SWEDAC att i internt och externt arbete uppfylla högt

ställda kvalitetskrav, och myndigheten genomgår internationella kvalitetsrevisioner. Under år 2000 har SWEDAC varit föremål för ett antal internationella utvärderingar, bl.a. en s.k. fyraårsgranskning av samarbetsorganet European Cooperation for Accreditation (EA). Undersökningarna har givit ett mycket tillfredsställande resultat. Handläggningstider för nya ackrediteringsärenden har utvärderats genom stickprov. Uppdragsverksamheten är helt självfinansierad. Det är angeläget att SWEDAC fortsätter att verka för att utveckla svenska kontrollordningar i öppna system, sägs det i propositionen. Det är också angeläget att arbetet med att förbättra och internationalisera bedömningskriterier avseende överensstämmelse av ställda säkerhetskrav drivs vidare. SWEDAC har en viktig roll att fylla i analysarbetet avseende kandidatländernas förutsättningar att ingå i EU:s inre marknad.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 19 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1,5 miljoner kronor, anför det i motion 2001/02: N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Kommerskollegium (39:2)

Propositionen

Kommerskollegium är central förvaltningsmyndighet för utrikeshandel och handelspolitik. Kollegiet är även funktionsansvarig myndighet för funktionen Utrikeshandel inom civilt försvar. Det är av största vikt att Kommerskollegium fortsätter att ha kontinuerlig beredskap att bistå Regeringskansliet i det löpande arbetet och att förse regeringen med kvalificerat underlag inför beslut och förhandlingar, sägs det. Detta gäller särskilt arbetet inom den gemensamma handelspolitiken, pågående WTO-förhandlingar om jordbruks- och tjänstehandel, arbetet med EU:s antidumpningsåtgärder, arbetet för att förbättra den inre marknadens funktion och förhandlingsarbetet i förhållande till länder utanför EU. Detsamma gäller kollegiets insatser för att öka kunskapen om handelspolitiska frågor i ett vidare perspektiv hos allmänheten. Vidare är kollegiets roller inom anmälningsprocedurerna och som samordningscentral och kontaktpunkt fortsatt viktiga. Regeringen ser också positivt på kollegiets fortsatta engagemang i olika webbplatser (Östersjöwebben resp. Gränslösa affärer).

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 58,7 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1,1 miljoner kronor, anför det i motion 2001/02: N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Exportfrämjande verksamhet (39:3)*Propositionen*

Anslaget finansierar det statliga uppdraget till Sveriges exportråd (Exportrådet), exportfrämjande insatser, särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska insatser samt Sverigeprofilering till stöd för främjande. Exportrådets verksamhet inriktas på tre områden, nämligen exportinformation, exportutveckling och exportkonsulting. Exportinformationen finansieras i huvudsak med statliga medel. Många exportutvecklingsprojekt är delfinansierade med statliga medel, medan konsultverksamheten sker på marknadsmässiga grunder. Under de närmaste åren är det angeläget att offensiva satsningar görs inom exportfrämjandet, anser regeringen och prioriterar därför en förstärkning av exportfrämjandet med 45 miljoner kronor per år under åren 2002–2004. Förstärkningen inriktas särskilt på exportfrämjande program för små och medelstora företag på strategiska marknader och områden, exportutvecklingsprogram och internationell marknadsföring av särskilda branscher i samarbete mellan offentliga och privata aktörer. Med anledning av betydelsen av handelspolitiska insatser föreslår regeringen att medel avsätts till särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska åtgärder. Av förstärkningen avser 2 miljoner kronor per år Nämnden för Sverigeexport i utlandet till stöd för Sverigeprofilering under åren 2002–2004. Under år 2000 har det statliga exportfrämjandet genom Exportrådet varit föremål för särskild utredning. Utredaren redovisade i november 2000 sitt slutbetänkande *Expert på export?* (SOU 2000:102).

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 182 miljoner kronor.

Motionerna

Den av regeringen föreslagna ökningen med 45 miljoner kronor för utökade satsningar på exportfrämjande åtgärder avvisas i partimotion 2001/02:N370 (kd); motionärerna föreslår en besparing på totalt 50 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Anslaget bör minskas med 8,3 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning (39:4)*Propositionen*

AB Svensk Exportkredits (SEK) verksamhet syftar främst till att tillhandahålla medellång och lång exportfinansiering till svenska företag. Anslaget disponeras för ersättning till SEK för eventuellt underskott som utgör skillnaden mellan intäkter och kostnader, huvudsakligen ränteintäkter och räntekostnader, inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter. Dessa ränteskillnader avtar i takt med att gamla krediter förfaller. Villkoren för statsstödda krediter följer den överenskommelse om statligt stöd vid exportkredit-

givning som Sverige godkänt inom ramen för OECD. SEK fick i juni 2000 en ny ägarstruktur. Statens ägarandel ökade till 65 % genom en fondemission, samtidigt som ABB Structured Finance Investment AB köpte de aktier som tidigare tillhörde de svenska affärsbankerna. ABB äger därmed 35 % av aktierna i SEK.

Riksdagen har tidigare bemyndigat regeringen att ikläda staten ekonomiska förpliktelser i form av grundfondförbindelse till SEK intill ett belopp om 300 miljoner kronor, varefter regeringen har bemyndigat Riksgäldskontoret att utfärda en sådan garanti. För denna garanti betalar SEK en premie på 1 % årligen. För att detta åtagande skall kunna hanteras enligt garantimodellen föreslår regeringen att riksdagen godkänner att SEK debiteras en fullt riskavspelande garantiavgift. Garantiavgiften kommer fr.o.m. budgetåret 2002 att föras till Riksgäldskontorets garantireserv, och eventuella garantiinfrianden kommer att belasta reserven.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 0,1 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1 000 kr, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Investeringsfrämjande (39:5)

Propositionen

Delegationen för utländska investeringar i Sverige, Invest in Sweden Agency (ISA), är den centrala myndigheten för investeringsfrämjande åtgärder. Verksamheten inriktas på informationsinsatser, marknadsföringsprojekt inom särskilda områden samt regional samverkan och utbildningsverksamhet. Verksamheten finansieras dels med anslagsmedel, dels med bidrag från regeringen avseende regionalpolitiska medel och från s.k. partner i projektverksamheten. Under de närmaste åren är det angeläget att offensiva satsningar görs inom investeringsfrämjandet, anser regeringen och prioriterar därför en förstärkning av investeringsfrämjandet med 5 miljoner kronor per år under åren 2002–2004. En utvärdering av vissa delar av ISA:s verksamhet genomfördes år 2000. Utredarna konstaterade bl.a. att utväxlingen av anslagsmedlen i ISA är hög. En mer omfattande utvärdering av myndigheten genomförs under år 2001. Mot bakgrund av en ökad efterfrågan på ISA:s tjänster skall bl.a. ändamålsenligheten och kostnadseffektiviteten i en ökning av särskilt anslagna projektmedel jämfört med en ökning av grundanslaget utvärderas.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 56,8 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 6,5 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (39:6)*Propositionen*

Anslaget finansierar det tidsbegränsade (åren 1999–2003) programmet Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (Östersjömiljard 2). Riksdagen beslöt våren 1998 att 1 miljard kronor skulle avsättas för näringslivsutveckling i Östersjöregionen under en femårsperiod (prop. 1997/98:150, bet. 1997/98:FiU20). Det övergripande målet för insatsen angavs vara att, utifrån ett svenskt intresse, stimulera näringslivsutveckling i och handel med länderna i denna region. I enlighet med förslag från Östersjöberedningen har målet preciserats till att vara att förstärka svenska företags position i Östersjöregionen och att förbättra förutsättningarna för svenska företags deltagande i utvecklingen av regionens näringsliv. Medlen skall användas för näringslivs-satsningar och omfatta stöd till företagsetableringar, projektexport och marknadssatsningar samt till angelägna miljö- och energisatsningar och andra främjandeinsatser. Särskild vikt skall fästas vid små och medelstora företags deltagande i Östersjöregionens näringsliv. Verksamheten skall samordnas med och komplettera utvecklingssamarbetet med Östersjöländerna. Östersjöberedningen behandlade bl.a. frågan om riskkapitalsatsningar och rekommenderade fortsatta överväganden, eventuellt i form av en ny utredning. En sådan utredning har genomförts och förslag presenterats om fortsatta statliga satsningar på riskkapital i Central- och Östeuropa.

Anslaget för budgetåret 1999 var 150 miljoner kronor, för budgetåret 2000 100 miljoner kronor och för budgetåret 2001 300 miljoner kronor. Regeringen föreslår nu att 250 miljoner kronor anslås för ändamålet för budgetåret 2002. Inom ramen för anslaget avsattes i 2000 års ekonomiska vårproposition medel för att finansiera utgifter för integrationsfrämjande åtgärder i Öresundsregionen. De samlade utgifterna för detta ändamål under perioden 2000–2003 beräknas till 60 miljoner kronor. Anslaget belastas vidare med vissa förvaltningsutgifter. För år 2001 beräknas dessa till 2,5 miljoner kronor, och för år 2002 avses högst 2,5 miljoner kronor avsättas för förvaltningsutgifter.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 250 miljoner kronor.

Motionerna

I fem motioner föreslås att det aktuella anslaget skall slopas. Anslaget för näringslivsutveckling i Östersjöområdet är en del av stödet till Central- och Östeuropa, sägs det i motion 2001/02:N350 (m). Stödets struktur är inte i överensstämmelse med de behov som föreligger, varför anslaget bör upplösas

och medel i stället tillföras det ordinarie anslaget gällande samarbete med Central- och Östeuropa, anför motionärerna.

Även i partimotion 2001/02:N370 (kd) föreslås att anslaget skall dras in. Kristdemokraterna avvisar regeringens förslag till stöd till företagsetableringar utanför Sveriges gränser, sägs det.

Anslaget bör minskas med 250 miljoner kronor, anför det i motion 2000/01:N305 (c).

Anslaget till näringslivsutveckling i Östersjöområdet har visat sig ha svag träffsäkerhet, sägs det i partimotion 2001/02:Fi294 (fp). Motionärerna anser att anslaget bör dras in och en del användas för åtgärder för ökad kärnsäkerhet i Östeuropa. Också i motion 2001/02:N267 (fp) föreslås att den av olika utredningsorgan kritiserade Östersjömiljarden skall upphöra.

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagens revisorer har nyligen genomfört en granskning av hur den ekonomiska redovisningen av Östersjömiljarderna fungerar i stort och för enskilda projekt och redovisat resultaten i rapporten Östersjömiljarderna – insyn och kontroll (2001/02:5). Revisorererna har särskilt granskat den interna kontrollen och möjligheterna att i den ekonomiska redovisningen följa transaktioner och upphandlingsförfarande. I rapporten lämnas följande förslag:

– Arbetet med utveckling av rutiner och riktlinjer för Östersjömiljarderna bör fortsätta för att öka tydligheten och enhetligheten. Ramar för hur projekten skall läggas upp och redovisas hos projektgenomföraren bör därför formuleras.

– För att uppnå huvudsyftena med upphandlingsbestämmelserna inom ramen för beredningen av ansökningar bör det klargöras att bestämmelserna i förvaltningslagen om dokumentation, motivering och överklagande skall tillämpas av de myndigheter som bereder ansökningarna.

– Den fortlöpande ekonomiska kontrollen måste förbättras. Ett sätt att förbättra den ekonomiska redovisningen och kontrollen av den är att införa krav på revisorsintyg. Härigenom kan det säkerställas att kraven på projekten och på redovisningen uppfyllts. De granskningsåtgärder som skall vara utförda för att revisorsintyg skall kunna utfärdas för projekten skall då också vara tydligt angivna.

– Östersjömiljarderna bör fortlöpande och sammanhängande redovisas på ett sätt som är likvärdigt med den ordning som gäller för verksamheter genom myndigheter under regeringen.

Rapporten remissbehandlas för närvarande. Revisorerernas samlade bedömning och slutliga ställningstaganden kommer därefter att utformas genom en skrivelse med förslag till riksdagen.

Avgifter till internationella handelsorganisationer (39:7)

Propositionen

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella närings- och handelspolitiska organ. Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 15,5 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Exportkreditnämnden

Propositionen

Exportkreditnämnden (EKN) har till uppgift att främja svensk export genom utfärdande av garantier. Garantierna skyddar mot förlustrisk i samband med export till och investeringar i utlandet. Verksamheten skall bedrivas så att den är självbärande över tiden och samtidigt ger ett stöd åt den svenska exporten som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla. EKN uppvisade för år 2000 ett negativt resultat, 2,6 miljarder kronor, främst beroende på kraftigt ökade avsättningar för riskkoncentration. Detta är en följd av att stora enstaka affärer med vissa länder har ökat riskkoncentrationen i portföljen på ett sätt som, enligt de principer som EKN tillämpar, nödvändiggör särskilda avsättningar. För första halvåret 2001 redovisade EKN ett överskott på 327 miljoner kronor. Detta överskott har åstadkommit trots fortsatt stora avsättningar för riskkoncentration.

Regeringen föreslår att riksdagen beslutar att ramen för exportkreditgarantier skall uppgå till 200 miljarder kronor samt att ramen för investeringsgarantier under år 2002 skall uppgå till 10 miljarder kronor – för detta begär regeringen riksdagens bemyndigande. Vidare föreslås att riksdagen skall bemyndiga regeringen att för år 2002 besluta att EKN får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar.

Inga motioner har väckts på detta område.

Konsumentpolitik

Marknadsdomstolen (40:1)

Propositionen

Regeringen föreslår att Marknadsdomstolens anslag höjs med 1 miljon kronor för att säkerställa verksamhetens kvalitet och beräknar därmed anslaget för år 2002 till 7,7 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1,3 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Konsumentverket*Propositionen*

Konsumentverket är central förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor. I enlighet med förslag i den ekonomiska vårpropositionen 2001 tillförs Konsumentverket 5 miljoner kronor för arbete med att främja konsumtionen av ekologiska livsmedel fr.o.m. budgetåret 2002. Det föreslås även att verket skall tillföras medel för en satsning på att utöka informationen i boendefrågor till konsumentvägledare. Konsumentverket har engångsvis tilldelats 20 miljoner kronor fr.o.m. år 2001 för en IT-satsning med syfte att öka konsumentinformationens tillgänglighet och effektivitet, varav 8 miljoner kronor avser år 2001, och 6 miljoner kronor avser vardera åren 2002 och 2003.

Under år 2001 har tidskriften Råd & Rön ändrat periodicitet från 12 till 10 nummer per år. Förändringen har inneburit en kostnadsminskning för tryckning och distribution, trots att det totala sidantalet varit oförändrat. Antalet prenumeranter minskade med ca 3 % till 134 000 i jämförelse med föregående år. Undersökningar utförda av Konsumentverket visar dock att tidningen når en läsekrets vidare än prenumerantstocken, via Råd & Rön's hemsida på Internet. Hemsidan besöks i genomsnitt av drygt 45 000 besökare per månad. Antalet årsbesökare har ökat med 140 000 i jämförelse med år 1999 då antalet årsbesökare var ca 400 000.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 103,4 miljoner kronor.

Motionerna

Konsumentverket bör renodla verksamheten och bli mer avgiftsfinansierat genom att tillhandahålla tjänster som överensstämmer med konsumenternas efterfrågan, anförs det i motion 2001/02:N350 (m). Därmed föreslås en minskning av anslaget med 20 miljoner kronor.

I partimotion 2001/02:N370 (kd) avvisas den av regeringen föreslagna satsningen med 5 miljoner kronor för främjande av konsumtion av ekologiska livsmedel. Dessutom föreslår motionärerna en ytterligare besparing på anslaget med 3 miljoner kronor, dvs. en total besparing på 8 miljoner kronor.

Anslaget bör minskas med 17,8 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

En del av Konsumentverkets anslag bör riktas direkt till konsumenternas egna organisationer och till rådgivning som byggts upp av konsumenterna själva, anförs det i partimotion 2001/02:MJ219 (c). Starka konsumentorganisationer kan driva på utvecklingen genom att använda sin makt och därmed

påverka vad som produceras och hur det produceras, säger motionärerna. De anser att statliga myndigheter inte kan ersätta människors egen vilja att ta ansvar och att Konsumentverket har iklätt sig rollen som ställföreträdande konsumenter och därmed tagit på sig mycket av det arbete som i övriga Europa utförs av konsumenter i samverkan. En del av de medel som går till Konsumentverket skulle, enligt motionärerna, kunna göra större nytta om de användes för att stödja konsumenternas egna organisationer och till rådgivning som byggts upp av konsumenterna själva.

Vissa kompletterande uppgifter

I regeringsdeklarationen i september 2001 sades, som tidigare nämnts, att en sammanslagning av Konkurrensverket och Konsumentverket skall övervägas. I budgetpropositionen nämns dock inget om detta. Enligt uppgift utför Näringsdepartementet för närvarande en intern analys i frågan tillsammans med Justitiedepartementet, som har ansvar för konsumentfrågor och Konsumentverket. Frågan kommer senare att beredas med de två departementsledningarna.

Allmänna reklamationsnämnden (40:3)

Propositionen

Allmänna reklamationsnämnden har till uppgift att pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare rörande varor, tjänster och andra nyttigheter som tillhandahållits huvudsakligen för enskilt bruk, s.k. konsumenttvister, samt ge rekommendationer om hur tvister bör lösas. Nämnden har under de senaste tre åren erhållit tillfälliga medelstillskott. För att säkerställa verksamhetens kvalitet och omfattning föreslås en nivåhöjning om 3 miljoner kronor fr.o.m. år 2002.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 19,9 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 4,6 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02: N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Fastighetsmäklarnämnden (40:4)

Propositionen

Fastighetsmäklarnämnden ansvarar för registrering av och tillsyn över fastighetsmäklare enligt fastighetsmäklarlagen (1995:400) och fastighetsmäklarförordningen (1995:1028), dvs. prövning av att den som registreras som fastighetsmäklare har relevant utbildning, är lämplig och uppfyller uppställda formella krav samt även i övrigt iakttar god fastighetsmäklarsed. Nämnden skall även föra talan i domstol samt sprida information om god fastighetsmäklar-

sed. Nämnden har under de två senaste åren erhållit tillfälliga kompensationer för att säkerställa verksamheten. För år 2001 tillfördes nämnden 800 000 kr engångsvis. För att säkerställa en kontinuerlig verksamhet föreslås nu en nivåhöjning om 1,2 miljoner kronor fr.o.m. år 2002.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 7,7 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1,5 miljoner kronor, anför det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

Åtgärder på konsumentområdet (40:5)

Propositionen

De tidigare anslagen Stöd till konsumentorganisationer och Stöd till konsumentforskning slogs samman fr.o.m. budgetåret 2001 till anslaget Åtgärder på konsumentområdet. Syftet med den verksamhet som finansieras under anslaget är bl.a. att bättre nå de grupper som vanligtvis inte nås av konsumentinformation i tillräcklig utsträckning, t.ex. invandrare, funktionshindrade samt barn och ungdomar. Fasta bidrag och projektstöd skall vidare ges till lokala och nationella projekt som på olika sätt främjar en god konsumentpolitik. Även kommuner skall kunna ansöka om medel för särskilda insatser som har bäring på konsumentområdet. Anslaget skall också kunna nyttjas för forskningsprojekt inom konsumentområdet. Anslaget finansierar även de statsbidrag som utgår till de svenska konsumentorganisationerna Sveriges konsumentråd och Konsumenter i samverkan, m.m.

Anslaget skall enligt regeringens förslag tillföras 20 miljoner kronor engångsvis under år 2002 från utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner för en satsning på den kommunala konsumentvägledningen. Syftet med satsningen är att konsumentvägledningen skall stärkas, så att en större andel av befolkningen skall få tillgång till konsumentvägledning av hög kvalitet. Anslaget tillförs även 5 miljoner kronor för framtida arbete med konsumentvägledning.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 36 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2001/02:N350 (m) föreslås en anslagsminskning med 25 miljoner kronor. Konsumentorganisationerna bör bedriva en verksamhet som i högre grad än för närvarande är självfinansierad, anför motionärerna. De anser att den mest angelägna delen av verksamheten, som inte får utsättas för besparing, är den verksamhetsgren som är inriktad på att nå de grupper som vanligtvis inte nås av konsumentinformation, t.ex. invandrare, funktionshindrade, barn och ungdomar.

Den av regeringen föreslagna engångsvisa ökningen av anslaget med 20 miljoner kronor för en satsning på den kommunala konsumentvägledning- en avvisas i partimotion 2001/02:N370 (kd). Motionärerna anser att det ankommer på kommunerna att själva avgöra vilken verksamhet som skall rymmas inom den kommunala konsumentvägledningen och att regeringen inte skall detaljstyra verksamheten.

Anslaget bör minskas med 29,8 miljoner kronor, anförs det i motion 2001/02:N305 (c). Motionärerna hänvisar till att Centerpartiet av hävd är restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter.

I partimotion 2001/02:MJ518 (mp) begärs ett tillkännagivande om stöd till konsument- och miljöorganisationer. Konsumentintresset måste vara representerat i EU-institutionernas arbetsgrupper, som en motvikt till näringslivets inflytande, anför motionärerna. De påstår att Miljöpartiet i budgetförhandlingarna med regeringen och Vänsterpartiet drev igenom att 10 miljoner kronor per år, utöver tidigare planerat, skall satsas på konsumentområdet under åren 2002–2004, varav 5 miljoner kronor avser det här aktuella anslaget till Åtgärder på konsumentområdet. Miljöpartiet anser att 3 miljoner kronor per år av dessa ökade medel under det här aktuella anslaget skall avsättas för ett permanent ökat anslag till de ideella konsumentorganisationerna, varvid medlen bör fördelas lika mellan konsumentorganisationerna Sveriges konsumenter i samverkan och Sveriges konsumentråd.

Bidrag till miljömärkning av produkter (40:6)

Propositionen

Anslaget är ett bidrag ställt till SIS Miljömärkning AB, som är ett icke vinstgivande bolag som av regeringen har fått i uppdrag att utveckla, informera om och marknadsföra miljömärkningskriterier för konsumentvaror.

Regeringen beräknar anslaget för år 2002 till 4,4 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens allmänna syn på utformningen av näringspolitiken. Regeringens förslag till anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv är beräknade med utgångspunkt däri. Utskottet kommenterar i det följande vissa av de här aktuella områdena. I den tidigare redovisningen har under berörda rubriker lämnats vissa kompletterande uppgifter, till vilka utskottet hänvisar.

En ny myndighetsstruktur infördes på det näringspolitiska området den 1 januari 2001, genom inrättandet av myndigheterna VINNOVA och ITPS samt nya NUTEK. Vid bildandet av dessa myndigheter framfördes synpunkter från olika håll på att det hade varit lämpligt att avvakta en tid med ombildningen, främst vad gällde NUTEK, med hänvisning bl.a. till pågående utrednings- och beredningsarbete på det regionalpolitiska området. Utskottets uppfattning har

emellertid varit att det var viktigt för effektiviteten i näringspolitiken att förändringsprocessen kom i gång. Utvecklingen under det första verksamhetsåret för myndigheterna har bekräftat riktigheten i utskottets uppfattning.

Utskottet vill – när det gäller anslaget Näringslivsutveckling – något beröra frågan om industriella utvecklingscentrum (IUC), som tas upp i några motioner. IUC är fristående aktiebolag med näringslivet som majoritetsägare, varvid små och medelstora företag utgör merparten. Fackföreningar och kommuner finns ofta också med i ägarkretsen. Verksamheten är fokuserad på industriell och regional tillväxt genom affärsmässiga utvecklingsprojekt inom områdena kompetens, produkter, processer och teknik. IUC-verksamheten är, enligt utskottets mening, en typ av näringspolitisk åtgärd som förefaller vara väl anpassad till de krav som de berörda småföretagen ställer. Varje framgångsrik IUC-etablering vilar, enligt konceptet, på initiativ och engagemang underifrån, dvs. såväl analysarbetet som själva bildandet av ett IUC har drivits av de berörda företagen själva.

IUC-bolagen har för Näringsdepartementets räkning svarat för det s.k. UPA-uppdraget – uppsökande verksamhet, produktutveckling och avknoppning. Den fortsatta statliga finansieringen av UPA-uppdraget har varit oklar. Som tidigare redovisats kan frågan dock förväntas få en tillfällig lösning för år 2002 – i avvaktan på den översyn av den regionala aktörsstrukturen som departementet avser låta genomföra. Utskottet vill betona att den typ av underifrån och regionalt initierad verksamhet som IUC representerar är ett värdefullt inslag i näringspolitiken.

När det gäller Konkurrensverket, som föreslås få ökade medel i tre motioner och minskade medel i en annan motion, vill utskottet erinra om att anslaget till Konkurrensverket nivåhöjdes med 5 miljoner kronor för år 2001. Konkurrensverkets möjligheter att ta egna initiativ för att spåra, utreda och bevisa skadliga konkurrensbegränsningar har ökat under senare tid. Detta beror till en del på att verkets resurser inte längre i lika stor utsträckning som tidigare tas i anspråk för ren ärendehantering; konkurrenslagen har nu varit i kraft i cirka åtta år och marknadens aktörer har därmed bättre kunskap om lagen och inte längre samma behov som tidigare av att få olika frågor prövade. Nivåhöjningen av Konkurrensverkets anslag bidrar också till ökat utrymme för egna initiativ. I anslutning till Konkurrensverkets verksamhet noterar utskottet att två av de partier som vill öka anslaget till Konkurrensverket samtidigt vill minska anslagen till Konsumentverket och till åtgärder på konsumentområdet. Enligt utskottets uppfattning är medvetna och aktiva konsumenter en betydelsefull faktor för att uppnå en mer effektiv och sund konkurrens. Detta innebär att den verksamhet som Konsumentverket bedriver, liksom den verksamhet som konsumentorganisationer utför, är viktiga för strävandena att uppnå ett ökat konkurrenstryck på olika marknader.

Regeringens förslag om anslag till näringslivsutveckling i Östersjöregionen avvisas i fem motioner. Denna verksamhet präglas, enligt utskottets mening, såväl av solidaritet med Östersjöländerna som av ett intresse att främja företagsamhet och sysselsättning i Sverige. Utskottet ser verksamheten som

en del av de svenska insatserna för att stödja utvecklingen mot ett demokratiskt system och mot marknadsekonomi i de berörda länderna. Enligt uppgift har företrädare för det svenska näringslivet varit mycket positiva till insatserna. I fyra motioner föreslås att anslaget till omstrukturering av vissa statligt ägda företag m.m. skall slopas eller minskas kraftigt. Yrkanden om slopande av detta anslag har utskottet tidigare avstyrkt och riksdagen avslagit.

I motion 2001/02: MJ518 (mp) förordas beträffande anslaget Åtgärder på konsumentområdet att 3 miljoner kronor – av de ökade medel på 5 miljoner kronor som föreslås i budgetpropositionen för framtida arbete med konsumentvägledning – skall avsättas för stöd till organisationerna Sveriges konsumenter i samverkan och Sveriges konsumentråd. Utskottet anser emellertid inte att riksdagen bör uttala sig för en sådan specialdestinering av medel, utan direktiv för medlens användning bör enligt gängse principer lämnas i regleringsbrev. Däremot vill utskottet framhålla att de båda nämnda organisationerna – på samma villkor som andra berörda aktörer – kommer att ha möjlighet att få del av de aktuella projektmedlen genom sedvanligt ansökningsförfarande.

Med det anförda tillstyrker utskottet de av regeringen föreslagna anslagen för budgetåret 2002 inom utgiftsområde 24 Näringsliv (se bilaga 2). Likaså tillstyrks de övriga här aktuella förslagen till riksdagsbeslut som framlagts i budgetpropositionen. Samtliga behandlade motionsyrkanden avstyrks.

Patent- och registreringsverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör genom ett tillkännagivande anmoda regeringen att skyndsamt finna en lösning så att kravet på Patent- och registreringsverket att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som införs i aktiebolagsregistret kan slopas.

Bakgrund

Utskottet uppmärksammar slutligen två frågor rörande Patent- och registreringsverket (PRV) med anledning av ett besök vid verkets bolagsavdelning våren 2001. Den första frågan gäller kravet enligt aktiebolagslagen (1975:1385) att PRV skall kungöra vad som införs i aktiebolagsregistret i Post- och Inrikes Tidningar (PoIT). Enligt PRV är detta krav kostnadskrävande och ineffektivt. I stället förordar PRV att uppgifterna kungörs antingen elektroniskt via Internet i en s.k. elektronisk tidning eller i verkets publikation för årsredovisningar m.m.

Frågan har varit föremål för utredning. Våren 1999 överlämnade den särskilda utredaren, regeringsrådet Marianne Eliason, betänkandet PoIT – SAOB (Ds 1999:17) till Justitiedepartementet. Hon föreslog där att alla kungörelser som berör de företagsformer som PRV är registreringsmyndighet för, dvs.

aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar, m.fl., skall tas in i en tidning som ges ut av PRV. En elektronisk kungörelsetidning framstod för utredaren som ett intressant alternativ, och hon ansåg därför att formerna för kungörandet hos PRV skulle utredas innan någon förändring beträffande kungörelseannonseringen i PoIT genomförs. Samtidigt gäller att intäkterna från annonsering i PoIT finansierar utgivningen av Svenska Akademiens ordbok (SAOB). Intäkterna från PRV:s annonser svarar för cirka två tredjedelar av PoIT:s annonsintäkter. Utredaren föreslog att staten skall överta PoIT från Svenska Akademien. Akademien skulle, enligt utredarens förslag, kompenseras genom att staten avsätter medel till en fond som förvaltas av Akademien och vars avkastning används till finansiering av ordboken. Det belopp som måste skjutas till för finansieringen av Akademiens arbete med SAOB beräknades till närmare 11 miljoner kronor per år.

Betänkandet har inte remissbehandlats. Ett skäl är att utredaren inte lämnat något förslag till finansiering, vilket Finansdepartementet kräver. Frågan, som berör fyra departement, nämligen Justitiedepartementet (som ansvarar för utredningen), Näringsdepartementet (som ansvarar för PRV), Kulturdepartementet (som ansvarar för SAOB) och Finansdepartementet (som ansvarar för de statsfinansiella effekterna), har varit föremål för diskussion på statssekreterarnivå. Enligt uppgift kan i nuläget inte ges något besked om hur frågan kommer att hanteras.

Den andra frågan som aktualiserades vid utskottets besök gäller elektroniska signaturer. PRV inlämnade i november 2000 ett förslag till regeringen om införande av en förordning för möjliggörande av elektronisk ingivning till PRV. Förslaget är utformat som en generell förordning genom vilken bolagsavdelningens kunder medges uppfylla vissa formkrav även genom anmälan eller ansökan i elektronisk form. Förslaget syftar till att skapa förutsättningar för att anmälan för registrering av företag samt, i förlängningen, årsredovisningshandlingar skall kunna ges in i elektronisk form till PRV. Bakgrunden till PRV:s promemoria var det projekt, kallat Kontakt-N, som PRV och Riksskatteverket tillsammans har bedrivit och i vilket en gemensam Internetapplikation för nyregistrering och skatte- och avgiftsanmälan har tagits fram.

Näringsdepartementet har nyligen remissbehandlat förslaget; beredning av förslaget och remissutfallet sker nu inom departementet. För att möjliggöra elektroniska signaturer fordras i vissa fall lagändringar, t.ex. i årsredovisningslagen (1995:1554), och därmed proposition och riksdagsbeslut. Den lagstiftningen tillhör Justitiedepartementets ansvarsområde inom regeringen.

Utskottets ställningstagande

En väsentlig uppgift inom näringspolitiken är, enligt utskottets mening, att skapa goda betingelser för nyföretagande och företag som vill växa. PRV är en av de myndigheter som personer som avser att starta företag skall kontakta. Även efter etableringen av ett företag är PRV en myndighet som företagen kommunicerar med i olika frågor. I båda dessa fall är det viktigt att kontakterna med myndigheten kan ske så smidigt och enkelt som möjligt.

Vidare är det väsentligt att PRV:s eget arbete är organiserat så att verksamheten fungerar så effektivt som möjligt.

Utskottet ser en ändring av de regler som gäller för PRV:s kungörelse av uppgifter ur olika register som *ett* sätt för verket att uppnå en effektivisering av sin verksamhet. Som nyss nämnts har en av regeringen tillsatt utredning föreslagit att kravet på PRV att annonsera i PoIT skall tas bort. Betänkandet avlämnades för två och ett halvt år sedan, men av olika skäl har frågan inte kommit närmare en lösning under denna tid. Utskottet inser problemet med att finna en finansiering av Svenska Akademiens ordbok och noterar att fyra olika departement är berörda. Detta får dock inte innebära att en lösning av den för PRV viktiga frågan om publiceringstvång i PoIT blockeras. Enligt PRV:s beräkningar skulle den årliga kungörelsekostnaden sjunka från ca 20 miljoner till ca 2 miljoner kronor om kungörelserna kunde införas i en elektronisk tidning.

Utskottet anser mot den angivna bakgrunden att riksdagen genom ett tillkännagivande bör anmoda regeringen att skyndsamt finna en lösning på den nu aktuella frågan och därefter återkomma till riksdagen med erforderliga förslag.

Beträffande den andra frågan som rör elektroniska signaturer konstaterar utskottet att frågan för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet förutsätter att regeringen på lämpligt sätt informerar om resultatet av denna beredning. I den mån lagändringar krävs bör regeringen tillse att erforderligt beredningsarbete kommer till stånd, så att förslag kan lämnas till riksdagen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Målen för och inriktningen av näringspolitiken (punkt 1)

av Per Westerberg (m), Göran Hägglund (kd), Karin Falkmer (m), Ola Karlsson (m), Ola Sundell (m), Åke Sandström (c), Eva Flyborg (fp) och Mikael Oscarsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Sk288 yrkande 1, 2001/02:N23 yrkande 6, 2001/02:N25 yrkande 4, 2001/02:N206, 2001/02:N207, 2001/02:N211 yrkandena 1–3, 5, 7 och 8, 2001/02:N315 yrkande 1, 2001/02:N323 yrkande 1, 2001/02:N343, 2001/02:N368 yrkande 1, 2001/02:N369 yrkande 4 och 2001/02:N373 yrkande 1.

Ställningstagande

Vår syn på näringspolitikens inriktning överensstämmer med den som redovisas i de här aktuella motionerna från företrädare för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet. Ett framgångsrikt företagande är den absolut viktigaste förutsättningen för välstånd. Globalisering, liberalisering och informationsteknikens snabba utveckling öppnar enorma möjligheter för dem som förstår att göra sig attraktiva genom att skapa ett internationellt konkurrenskraftigt klimat för arbete och företagande. Inte bara de svenska företagen utan i högsta grad Sverige som land befinner sig därmed i en knivskarp konkurrenssituation.

Det nationella näringsklimatet måste formars så att Sverige klarar av att tävla med de mest konkurrenskraftiga delarna av världen i fråga om goda villkor för företagande och investeringar. Omvärldsförståelse och förändringsbenägenhet i politiken är helt avgörande för Sveriges framtida position. Det är i detta perspektiv förödande att – som regeringen gör – klamra sig fast vid stela modeller, rigida arbetsmarknadsregler och världens högsta skatte-tryck. Tillkomsten av jobb på lång sikt bygger på en tillväxt bland de små och medelstora företagen.

Negativa attityder till småföretagande har under lång tid påverkat företagsstrukturen. Villkoren för företagande har helt anpassats till storföretagen, vilket i förlängningen lett till en bristande mångfald av medelstora, växande företag som finns i många andra länder. Av Sveriges närmare 800 000 företag

är den överväldigande majoriteten enmansföretag, och bara 3 % har fler än 20 anställda.

Framväxt av nya företag inom tjänste- och servicesektorerna har effektivt hindrats genom den offentliga sektorns kraftiga utbyggnad och monopol. Världens största offentliga sektor har krävt världens högsta skatter, vilket ytterligare har bromsat tillkomst av företag och tillväxt. Den arbetsintensiva privata tjänstesektorn som fungerat som sysselsättningsmotor i exempelvis Förenta staterna har utvecklats betydligt långsammare i Sverige.

När den internationella lågkonjunkturen nu drabbar Sverige framstår bristerna i den socialdemokratiska ekonomiska politiken allt tydligare. De tidigare årens konjunkturuppgång har inte använts till att göra svensk ekonomi motståndskraftig. I stället har regeringen och dess stödpartier använt uppgången till att sätta i gång en löfteskarusell. Konsekvensen av detta är att Sverige genom hög arbetslöshet, växande inflationstryck och fortsatt svag krona riskerar att drabbas hårdare än andra länder av konjunkturedgången. Regeringen har missat att använda konjunkturuppgången för att ge svensk ekonomi styrka och motståndskraft. Konjunkturen råder ingen regering över, men man kan i olika hög grad förebygga dåliga tider. Här har regeringen brutit.

När det gäller den internationella ekonomiska utvecklingen vill utskottet uppmärksamma det positiva i att Världshandelsorganisationen WTO vid sitt möte nyligen i Doha i Qatar lyckades komma fram till ett beslut om att starta en ny förhandlingsrunda. Detta är betydelsefullt på många olika plan. För Sverige som är starkt exportberoende är frihandel oundgänglig. Ökad frihandel är vidare ett av de viktigaste instrumenten för att utvecklingsländerna skall kunna förändra den ekonomiska situationen.

Nyföretagandet har minskat det senaste året. Under perioden januari–augusti 2001 nyregistrerades 32 343 företag enligt statistik från organisationen Jobs and Society, vilket innebär en minskning med 17,9 % jämfört med samma period år 2000. Minskningen gäller samtliga län och även storstadsregionerna. Att nedgången är så stor i storstadsregionerna är ovanligt. I stället måste företagandet öka.

En nyckelfaktor när det gäller att motverka följderna av en konjunkturedgång är att skapa förutsättningar för livskraftiga företag. Vi vet sedan tidigare att områden med hög grad av företagsamhet står starkare när lågkonjunkturen kommer. Gnosjöregionen drabbades t.ex. inte så kraftigt av nedgången under 1990-talet. Arbetslösheten förblev låg.

Nu behövs ett program som stärker företagen så att följderna av den internationella och inhemska konjunkturavmattningen begränsas så mycket som möjligt. Ett sådant program måste innehålla åtgärder som har en långsiktig inriktning. Kortsiktiga stimulanser leder inte ens till en kortsiktig expansion, långt mindre till en varaktig utbyggnad. Erfarenheterna från tidigare försök med kortsiktiga stimulanspaket talar sitt tydliga språk.

Sverige behöver en god företagarpolitik, vilket omfattar en mängd förändringar inom områdena skatter, arbetsmarknad, konkurrens, regelförenkling

och Europaengagemang. Framför allt är det viktigt att förändra attityderna till företagande och entreprenörskap. Det måste skapas ett gott företagarklimat, så att fler kvinnor och män vill – och vågar – starta och driva företag och anställa medarbetare. För att Sverige skall få en växande företagsamhet måste entreprenörskap och företagande löna sig bättre än det gör för närvarande.

Riksdagen bör ställa sig bakom vad vi här har anfört beträffande inriktningen av näringspolitiken. Därmed tillstyrks samtliga här aktuella motioner i berörda delar.

2. Regelförenkling m.m. (punkt 3)

av Per Westerberg (m), Göran Hägglund (kd), Karin Falkmer (m), Ola Karlsson (m), Ola Sundell (m), Åke Sandström (c), Eva Flyborg (fp) och Mikael Oscarsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservation 2 och lägger regeringens skrivelse 2000/01:143 till handlingarna. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Sk288 yrkande 2, 2001/02:Kr227 yrkande 4, 2001/02:N1, 2001/02:N23 yrkande 15, 2001/02:N202, 2001/02:N211 yrkande 4, 2001/02:N222 yrkande 1, 2001/02:N228, 2001/02:N263 yrkandena 5 och 6, 2001/02:N267 yrkandena 4–9 och 12–15, 2001/02:N315 yrkande 3, 2001/02:N323 yrkandena 2 och 6, 2001/02:N327, 2001/02:N365 yrkande 5, 2001/02:N368 yrkandena 3 och 5, 2001/02:N369 yrkande 6, 2001/02:N370 yrkande 5 och 2001/02:N373 yrkande 2.

Ställningstagande

Ett framgångsrikt företagande är den absolut viktigaste förutsättningen för välstånd. Näringsklimatet i Sverige måste förbättras så att det klarar av att tävla med de mest konkurrenskraftiga delarna av världen i fråga om goda villkor för företagande och investeringar. En bland flera viktiga åtgärder för att forma ett sådant positivt näringsklimat och för att främja en god tillväxt är att genomföra en betydande regelförenkling.

Vi anser – i likhet med vad som anförs i alla de här aktuella motionerna, bl.a. motion 2000/01:N1 (m, kd, c, fp) – att frågan om regelförenkling är särskilt betydelsefull för småföretagen. Detta har också nyligen framförts i en reservation (m, kd, c, fp) om allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken i finansutskottets betänkande 2001/02:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna, m.m. I reservationen sägs, under rubriken Fler företagare och fler jobb – mindre krångel, att företagsklimatet i Sverige behöver förbättras. Det gäller både för företagaren och för företagandet. För närvarande präglas klimatet av misstro, vilken manifesteras i höga skatter, hinder och regleringar. Företagandet måste ges bättre villkor så att såväl sysselsättning

som ekonomisk tillväxt ökar. Krångel, byråkrati och regleringar måste minska.

Trots regeringens uttalanden om vikten av regelförenklingar för småföretag är det inte mycket av positiv art som hänt inom området under det senaste året, vilket kommer till uttryck i att regeringens skrivelse är innehållsmässigt tunn.

Enligt vår mening kan – och bör – de flesta av Småföretagsdelegationens förslag omedelbart genomföras. Regeringen har, trots den tid som förflutit, endast vidtagit ett begränsat antal åtgärder. De flesta av dessa är dock inte konkreta förändringar och förenklingar, utan aviseringar om framtida åtgärder eller beslut om uppdrag, där det är osäkert vad dessa kommer att resultera i. Vi anser att det nu är hög tid för regeringen att gå från ord till handling.

Enligt vår uppfattning bör riksdagen anmoda regeringen att omedelbart vidta åtgärder, som kan grupperas under fyra rubriker, nämligen Mål för regelförenklingsarbetet, Organisation av regelförenklingsarbetet, Konkreta saksåtgärder och Kommunal näringsverksamhet. Under respektive rubrik bör följande åtgärder vidtas:

Mål för regelförenklingsarbetet

– Tydliga mätbara mål bör formuleras för regelförenklingsarbetet. Regeringen anger i skrivelsen som mål att regelverkens administrativa börda för småföretag tydligt skall minska inom en treårsperiod. Regeringen gömmer sig sedan bakom påstådda problem med statistiska mätningar av regelförenklingen och skjuter den viktiga konkreta målformuleringen ytterligare på framtiden. Företagens kostnader för att hantera regelverket är stora. En OECD-undersökning (på skatte-, arbetsmarknads- och miljöregelområdena) visar att för företag med 1–19 anställda kostar regelhanteringen 30 000 kr per anställd och år. Ett mål för regeringens arbete bör vara att dessa kostnader skall minska med 30 % under de kommande fyra åren. Regeringen bör vidare tillse att arbetet framför allt syftar till att avskaffa eller minska sådana regler och regelsystem som bedöms sänka konkurrenstrycket. Arbetet skall ske med beaktande av att samhället måste ha effektiva regelsystem för skydd av människors liv och hälsa, miljöskydd och säkerhet.

Organisation av regelförenklingsarbetet

– Arbetet med regelförenkling bör ledas från högsta politiska nivå, genom en särskild grupp i Statsrådsberedningen. Statsministerns bristande intresse för det arbete som bedrivs inom ramen för SimpLexverksamheten kommer till uttryck i den senaste omorganisationen sommaren 2001, genom vilken verksamheten inte längre har ställning som självständig enhet utan har slagits samman med Näringslivsenheten inom Näringsdepartementet. Erfarenheter från länder som tar regelförenklingsarbetet på allvar, såsom Storbritannien och Nederländerna, visar att det krävs politiskt stöd från allra högsta nivå om arbetet skall bli framgångsrikt.

Konkreta sakåtgärder

- Obligatorisk konsekvensanalys bör genomföras, inte bara i princip utan i verkligheten. Konsekvensanalyser skall lämnas av departement, myndigheter, utredningar och kommuner. Regeringen bör inte – vilket har skett i vissa fall – bevilja undantag från kravet i verksförordningar att lämna konsekvensanalys.
- En solnedgångsparagraf bör införas, innebärande att alla företagsregler skall genomgå en rullande översyn och att de som inte använts på fem år eller mer skall slopas.
- En försöksverksamhet med tidsbegränsade regler bör genomföras.
- Vid registrering av företag bör bara en myndighet behöva kontaktas, och det bör kunna ske via Internet.
- Staten bör svara för ett Internetbaserat informationssystem för företagare.
- Myndigheterna bör ges i uppdrag att lämna bindande löften om hur lång tid det tar att avgöra ett ärende. Generellt sett måste handläggningstiderna minskas, t.ex. vid PRV.
- Myndigheterna bör i sina årsredovisningar redovisa hur service- och informationskraven gentemot företagen klarats av.

Kommunal näringsverksamhet

- Prövning av kommunal kompetens att driva affärsverksamhet bör ske.
- Konkurrensneutralitet mellan offentliga och privata aktörer bör gälla.

Även de förslag från Småföretagsdelegationen som ligger på andra utskotts ansvarsområden bör beredas och genomföras med skyndsamhet. På skatteområdet bör de småföretagsfientliga s.k. 3:12-reglerna omedelbart avskaffas. Regeringen har begravt frågan i en utredning, som beräknas lämna sitt betänkande sommaren 2002. Därefter följer remissbehandling och beredning inom Regeringskansliet, varefter en proposition kan lämnas till riksdagen. Det kommer med andra ord att dröja flera år innan småföretagen kan slippa 3:12-reglerna.

Avslutningsvis vill vi uttrycka vårt starka missnöje med att regeringen nu anser att en OECD-granskning av Sveriges regelförenklingsarbete inte längre är angelägen. Så sent som i februari 2001 uppgav näringsminister Björn Rosengren att en ansökan skulle lämnas in under våren 2001. Denna inställning har dock ändrats, och i ett svar på en fråga i riksdagen sommaren 2001 sade näringsministern, med hänvisning till arbetet med regelförenklingar inom EU, att regeringen vill avvakta med en ansökan. Vi tillmäter EU-arbetet på regelförenklingsområdet stor vikt, men vi kan inte se att detta arbete på något sätt skulle utgöra ett hinder för en OECD-granskning av Sveriges regelförenklingsarbete. Tvärtom kan en sådan granskning ge värdefull kunskap om Sveriges position internationellt när det gäller regelförenklingar. Regeringen bör således omedelbart lämna in en ansökan.

Riksdagen bör anmoda regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad vi här har angett. Därmed blir samtliga nu aktuella motioner tillgodosedda i berörda delar och tillstyrks.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 5)

av Per Westerberg, Karin Falkmer, Ola Karlsson och Ola Sundell (alla m).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2002 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2002 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslagen om preliminära utgiftstak för åren 2003 och 2004.

Moderata samlingspartiet har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Ett övergripande mål för den ekonomiska politiken bör vara en sänkt utgiftskvot. För detta krävs såväl en moderniserad arbetsmarknad och avregleringar som sänkta skatter och lägre offentliga utgifter.

Våra förslag syftar till att skapa förutsättningar för ett ekonomiskt, kulturellt och socialt växande Sverige. Vi vill satsa på en utbildning som ger alla större möjligheter till ett rikare liv. Genom en större enskild sektor och ett starkare civilt samhälle kan både företag och människor växa. Ännu fler kan komma in på den ordinarie arbetsmarknaden, och den sociala tryggheten ökar också i andra bemärkelser genom att hushållen får en större ekonomisk självständighet. Friheten att välja bidrar till mångfald, en bättre kvalitet och en större trygghet. De enskilda människorna får ett större inflytande över sina liv.

Vi har föreslagit en långtgående växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi om de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma. Avsevärda resurser tillförs t.ex. för att bryta den ökade sjukfrånvaron och de ökande förtidspensioneringarna.

Vårt budgetalternativ – med förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör ses som en helhet, där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Då riksdagens majoritet har en annan inriktning av politiken, deltar vi inte i utskottets beslut avseende punkt 5 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2001/02:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna

har företrädarna för Moderata samlingspartiet i en reservation (12) lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv innebär den föreslagna ramen en minskning med 351 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motion 2001/02:N350 (m) och av bilaga 2.

I huvudsak handlar regeringens näringspolitiska prioriteringar i propositionen om satsningar på lokala kooperativa utvecklingscentrum (LKU) och på kommunala konsumentvägledare. Det är svårt att se hur dessa satsningar skall förbättra det svenska företagsklimatet. För att Sverige skall få ett bättre företagsklimat, måste konkurrenssituationen bli hälsosammare, avregleringsarbetet prioriteras, arbetsmarknads- och företagslagarna ändras, skatterna sänkas, utbildningssituationen förbättras, osv.

Anslaget Näringslivsutveckling är till viss del inriktat på subventioner som snedvrider konkurrensen och förhindrar utveckling. Vi anser att budgetutrymmet för sådana åtgärder måste minska och att anslaget borde minska med 34 miljoner kronor. Det är ett faktum att det svenska företagslivet i allmänhet, och bland kvinnor och invandrare i synnerhet, är alldeles för lågt. Orsakerna till att så få invandrare är företagare är, förutom det bristfälliga generella företagsklimatet, t.ex. dåliga möjligheter för invandrare att få en kvalitetsbedömning eller certifiering av sina yrkeskunskaper och av innehållet i sina utbildningar. Många kvinnor arbetar inom offentlig sektor med verksamheter som stat, landsting och kommuner har monopol på, vilket innebär att möjligheterna för dessa att starta eget är mycket små. Detta kan förändras genom att stat, kommuner och landsting inriktar sig på sina kärnverksamheter och i större utsträckning konkurrerar ut och knoppar av verksamheter. I det fall någon form av riktad stöd skulle visa sig nödvändig, bör medel till detta tas från anslaget Näringslivsutveckling, varför nya företagsstöd specifikt riktade till de nämnda grupperna på lång sikt inte kan anses vara till gagn för vare sig kvinnor, invandrare eller andra.

Konkurrensverket bedriver ett viktigt arbete, varför vi vill satsa ytterligare ekonomiska medel på detta. Det vore lämpligt om en del av verkets resurser används för att påvisa de konkurrenssnedvridningar som är en följd av den offentliga sektorns monopol samt kommunalt och statligt ägande av bolag som konkurrerar med privata företag. Anslaget borde ha höjts med 3 miljoner kronor.

I vårt budgetförslag förordades också att två anslag skulle slopas helt, nämligen Näringslivsutveckling i Östersjöregionen och Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m. Anslaget för näringslivsutveckling i Östersjöområdet bör ses som en del av stödet till Central- och Östeuropa. Stödets struktur är inte i överensstämmelse med de behov som föreligger, varför anslaget bör upplösas och medel i stället tillföras det ordinarie anslaget gällande samarbete med Central- och Östeuropa under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Regeringen föreslår att 25 miljoner kronor skall användas till omstruktureringsring av vissa statligt ägda företag, m.m. Dock är det oklart vilka försäljningar av det statliga aktieinnehavet som regeringen planerar, varför det inte kan uteslutas att medlen i praktiken är tänkta att användas till förvaltning av statligt ägda bolag. Detta är, enligt vår mening, oacceptabelt. Förvaltningen skall bolagen själva stå för, och kostnader som uppstår i samband med de försäljningar som förhoppningsvis sker i framtiden skall täckas av försäljningsintäkterna. Därmed skulle anslaget kunna tas bort.

Konsumentverket bör renodla sin verksamhet och bli mer avgiftsfinansierad genom att tillhandahålla tjänster som överensstämmer med konsumenternas efterfrågan. Därmed kan anslaget minskas med 20 miljoner kronor. Konsumentorganisationerna bör vidare bedriva en verksamhet som i högre grad än för närvarande är självfinansierad. Därmed kan besparingar på anslaget ske – med 25 miljoner kronor. Den mest angelägna delen av verksamheten, som inte får utsättas för besparing, är den verksamhetsgren som är inriktad på att nå de grupper som vanligtvis inte nås av konsumentinformation, t.ex. invandrare, funktionshindrade samt barn och ungdomar.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 5)

av Göran Hägglund och Mikael Oscarsson (båda kd).

Kristdemokraterna har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än den regeringen och dess stödpartier föreslår. Kristdemokraternas budgetalternativ tar sikte på att långsiktigt förbättra Sveriges tillväxtförutsättningar genom strukturella reformer och strategiska skattesänkningar på arbete och sparande. Därigenom skapas förutsättningar för att sysselsättningen skall kunna öka i en sådan utsträckning att välfärden tryggas för alla.

Det handlar bl.a. om arbetsmarknaden som måste göras mer flexibel och där den kraftigt ökande sjukfrånvaron måste mötas med en förbättrad arbetsmiljö och rehabilitering. Det handlar om skatterna på arbete och företagande som måste sänkas och på sikt anpassas till omvärldens betydligt lägre skatetryck. Det handlar om det svenska konkurrenstrycket som måste förbättras. Vidare måste den offentliga sektorn förnyas för att bättre kunna möta konsumenternas/brukarnas behov och bättre kunna tillvarata personalens kompetens och idéer. Dessutom måste valfriheten inom familjepolitiken öka, rättsväsendet återupprättas, pensionärernas ekonomiska situation stärkas, och infrastrukturen förbättras.

Målet med våra reformer på dessa områden är att skapa förutsättningar för en uthålligt hög tillväxt, där sysselsättningen kan öka utan att inflationen tar fart, där den enskildes valfrihet, personliga ansvar och välfärd kan öka utan politisk detaljstyrning, där den offentliga sektorn kan vitaliseras och möta ökande behov utan att jagas av krympande skattebaser, och där statens finanser inte kollapsar vid nästa lågkonjunktur.

Riksdagens majoritet, bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister, har nu genom beslut om ramar för de olika utgiftsområdena

ställt sig bakom en annan inriktning av politiken. Därför redovisar vi i detta särskilda yttrande den del av vår politik som rör utgiftsområde 24 Näringsliv och som vi skulle ha yrkat bifall till om vårt förslag till ramar hade vunnit riksdagens bifall i första beslutsomgången om statsbudgeten. Vi deltar således inte i utskottets beslut avseende punkt 5 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2001/02:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädarna för Kristdemokraterna i en reservation (13) lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv innebär den föreslagna ramen en minskning med 376 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motion 2001/02:N370 (kd) och av bilaga 2. I det följande redovisar vi vilken fördelning på anslag inom utgiftsområde 24 som förordats av Kristdemokraterna.

Anslaget till näringslivsutveckling i Östersjöregionen borde slopas. Kristdemokraterna ställer sig avvisande till statligt stöd till företagsetableringar utanför Sveriges gränser. När det gäller uppläggnings- och hanteringen av de s.k. Östersjömiljarderna är vi mycket kritiska till dessa. Även anslaget till kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m. borde slopas. Enligt Kristdemokraternas uppfattning bör företag som är verksamma på en konkurrensutsatt marknad inte ägas av staten. Statliga företag bör avyttras i den takt som marknaden kan absorbera, och försäljningen bör finansieras inom bolagen.

Vi anser också att förvaltningsanslagen till de nya myndigheterna NUTEK och ITPS borde kunna minskas – med 10 miljoner kronor för vardera myndigheten. Även beträffande anslaget Näringslivsutveckling borde en besparing kunna ske, med 14 miljoner kronor, på områdena stöd till kooperativt företagande samt stöd till kvinnors och invandrades företagande. Den sistnämnda besparingen används i Kristdemokraternas budgetalternativ som delfinansiering av den generella nedsättningen av arbetsgivaravgifter som vi förordar. När det gäller VINNOVA avvisar vi regeringens förslag om att föra över 5 miljoner kronor från anslaget Forskning och utveckling till VINNOVA:s förvaltningsanslag.

I anslutning till anslaget Näringslivsutveckling vill vi uttrycka vårt stöd för de synpunkter som förs fram i motion 2001/02:N237 (kd) rörande det s.k. UPA-uppdraget till IUC-bolagen. IUC är fristående aktiebolag med näringslivet som majoritetsägare, varvid små och medelstora företag utgör merparten. Fackföreningar och kommuner finns ofta också med i ägarkretsen. Verksamheten är fokuserad på industriell och regional tillväxt genom affärsmässiga utvecklingsprojekt inom områdena kompetens, produkter, processer och teknik. IUC-verksamheten är, enligt vår mening, en typ av näringspolitisk åtgärd som förefaller vara väl avpassad till de krav som de berörda småföretagen ställer. Varje framgångsrik IUC-etablering vilar, enligt konceptet, på initiativ och engagemang underifrån, dvs. såväl analysarbetet som själva bildandet av ett IUC har drivits av de berörda företagen själva. IUC-bolagen

har för Näringsdepartementets räkning svarat för det s.k. UPA-uppdraget – uppsökande verksamhet, produktutveckling och avknoppning. Den fortsatta statliga finansieringen av UPA-uppdraget har varit oklar. Enligt vår mening har regeringens hantering av frågan präglats av ryckighet och kort framförhållning, i stället för den långsiktighet och stabilitet som hade varit önskvärd.

Den av regeringen föreslagna ökningen av anslaget till exportfrämjande verksamhet med 45 miljoner kronor för utökade satsningar på exportfrämjande åtgärder avvisas, och i stället borde en besparing på totalt 50 miljoner kronor ha gjorts. Vidare borde besparingar på anslaget till Konsumentverket och på anslaget till åtgärder på konsumentområdet ha gjorts, med respektive 8 och 20 miljoner kronor. När det gäller det sistnämnda området anser vi att det ankommer på kommunerna att själva avgöra vilken verksamhet som skall rymmas under den kommunala konsumentvägledningen och att regeringen inte skall detaljstyra verksamheten.

Kristdemokraterna vill öka Konkurrensverkets möjligheter att driva viktiga konkurrens mål, varför anslaget borde ha ökats med 2 miljoner kronor. Dessutom bör Nämnden för offentlig upphandling, göras till en självständig del av Konkurrensverket, och därför borde ytterligare 3,7 miljoner kronor ha tillförts Konkurrensverket. Sammantaget borde anslaget till Konkurrensverket ha ökats med 5,7 miljoner kronor. Slutligen borde anslaget till turistfrämjande ha ökats med 5 miljoner kronor för att finansiera ökade satsningar på marknadsföringen av Sverige som turistland.

3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 5)

av Åke Sandström (c).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2002 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2002 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslagen om preliminära utgiftstak för åren 2003 och 2004.

I finansutskottets betänkande 2001/02:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädaren för Centerpartiet i en reservation (14) lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv innebär den föreslagna ramen en minskning med 481 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motion 2001/02:N305 (c) och av bilaga 2. Då Centerpartiets budgetförslag är en helhet är det i detta andra steg av budgetprocessen inte meningsfullt att delta i beslut avseende fördelning av den beslutade ramen på olika anslag inom utgiftsområdet. Jag deltar således inte i utskottets beslut avseende punkt 5 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Centerpartiet anser att ett gott företagsklimat är grunden för tillväxt och välfärd i Sverige. Tillväxt skapas bäst underifrån, och småföretagen har en avgörande betydelse för att tillväxt kan garanteras i framtiden. Det är avgö-

rande för framtiden att skapa ett företagsklimat med positiva attityder gentemot företagande och entreprenörskap. Centerpartiet vill på en rad punkter förbättra möjligheterna att driva och starta företag. Det handlar främst om att tillföra ekonomiska resurser för att utveckla befintliga företag, men även att tillföra riskkapital inom de områden där tillgången inte är tillräcklig.

Tryggheten för företagarna måste förbättras, detta gäller såväl utformning av regelverk som trygghet vid sjukdom och arbetslöshet. Företagarna i Sverige måste ha konkurrenskraftiga villkor jämfört med övriga EU-länder, vilket förutsätter att en harmonisering av skatter och regler sker samt att dessa är konkurrensneutrala. Allt företagande kräver en god infrastruktur, såväl digital som fysisk eller båda i kombination. Staten har ett ansvar för att en fullgod infrastruktur, både digital och fysisk, av fullgod kvalitet finns att tillgå i hela landet.

Centerpartiet är av hävd restriktivt med att öka byråkratiseringen inom svenska myndigheter. Av regeringen föreslagna ökningsområden inom utgiftsområdet biträds inte av Centerpartiet.

4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 5)

av Eva Flyborg (fp).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2002 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2002 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslagen om preliminära utgiftstak för åren 2003 och 2004.

I finansutskottets betänkande 2001/02:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädaren för Folkpartiet i en reservation (15) lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv innebär den föreslagna ramen en minskning med 259 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motionerna 2001/02:Fi294 (fp) och 2001/02:N267 (fp) och av bilaga 2. Då Folkpartiets budgetförslag är en helhet är det i detta andra steg av budgetprocessen inte meningsfullt att delta i beslut avseende fördelning av den beslutade ramen på olika anslag inom utgiftsområdet. Jag deltar således inte i utskottets beslut avseende punkt 5 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I det följande redovisar jag vilken fördelning på anslag inom utgiftsområde 24 som förordats av Folkpartiet.

Enligt Folkpartiets mening är en fri konkurrens på lika villkor – inom de ramar som sätts upp av etiska principer och lagstiftning – det bästa verktyget för att tillgodose konsumenternas efterfrågan och för att hushålla med begränsade resurser. En ökad avreglering bör ske för att ge utrymme för konkurrens. Samtidigt bör konkurrenslagen skärpas och övervakningen bli effektivare. Konkurrensverket bör få ökade resurser. Ökade medel borde sålunda ha sat-

sats på Konkurrensverket och konkurrensforskningen. De båda berörda anslagen borde ha ökat med 10 respektive 6 miljoner kronor.

Anslaget till näringslivsutveckling i Östersjöområdet har visat sig ha svag träffsäkerhet. Olika utredningsorgan har kritiserat de s.k. Östersjömiljarderna. Anslaget borde dras in och en del användas för åtgärder för ökad kärnsäkerhet i Östeuropa.

Folkpartiet anser det både ideologiskt viktigt och ekonomiskt motiverat att sälja ut statliga företag i betydande omfattning. Kostnaderna för omstrukturering av de statliga företagen bör täckas av dessa försäljningsintäkter, varför det aktuella anslaget till kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag borde slopas.

5. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 5)

av Ingegerd Saarinen (mp).

Jag vill när det gäller anslagen på området Konsumentpolitik erinra om att Miljöpartiet i de förhandlingar som föregick budgetpropositionen drev igenom en förstärkning med 10 miljoner kronor utöver vad regeringen ursprungligen hade tänkt sig. Av dessa ökade medel skulle 2 miljoner kronor avse Allmänna reklamationsnämndens verksamhet genom en permanent anslagsökning, för att kunna bibehålla kvalitet och för konsumenterna rimlig arbetstakt i hanteringen av inkomna ärenden. Miljöpartiet ansåg vidare att 3 miljoner kronor skulle avsättas i en fond för kriterieutveckling inom miljömärkning och etisk märkning och att ansökningar ur fonden skall hanteras av Konsumentverket. Som permanent bidragsökning till ideella konsumentorganisationer föreslogs att 3 miljoner kronor skulle anslås och fördelas lika mellan Sveriges konsumentråd och Sveriges konsumenter i samverkan, varvid syftet främst är att utöka möjligheten till aktivt arbete med konsumentfrågor inom EU:s olika nätverk. Slutligen ingick att 2 miljoner kronor skulle avsättas för projekt inom uppsökande konsumentrådgivning, som syftar till att öka kunskapen i konsumentfrågor hos ungdomar och personer med begränsade kunskaper i svenska språket. Projektmedlen skulle hanteras av Konsumentverket och kunna sökas av ideella organisationer, kommuner och nätverk. Jag utgår från att det som här nämnts om disponering av de ökade medlen på området Konsumentpolitik beaktas vid utformningen av regleringsbrev för berörda anslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2001/02:1 (utgiftsområde 24 Näringsliv)

Regeringen föreslår

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att uppdra åt Riksgäldskontoret att träffa avtal om delfinansiering till Saab AB och Volvo Aero Corporation för deltagande i två aktuella europeiska civila flygindustriprojekt inom en ram av högst 960 000 000 kronor (avsnitt 3.5.2),
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2002, i fråga om ramanslaget 38:14 Rymdverksamhet, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 1 600 000 000 kronor efter år 2002 (avsnitt 3.12.14),
3. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2002, i fråga om ramanslaget 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling, ingå ekonomiska förpliktelser om bidrag som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 1 900 000 000 kronor under budgetåren 2003–2007 (avsnitt 6.1.2),
4. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2002 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 200 000 000 000 kronor för exportkreditgarantier (avsnitt 4.8.8),
5. att riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2002 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 10 000 000 000 kronor för investeringsgarantier (avsnitt 4.8.8),
6. att riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2002 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar (avsnitt 4.8.8),
7. att riksdagen godkänner att regeringen fr.o.m. år 2002 tar ut en fullt riskavspiegande garantiavgift för statens garantiåtagande till AB Svensk Exportkredit (avsnitt 4.8.4),
8. att riksdagen för budgetåret 2002 anvisar anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt regeringens förslag i bilaga 2.

Skrivelse 2000/01:143

I skrivelse 2000/01:143 lämnar regeringen en redogörelse för regelförenklingensarbete med särskild inriktning på små företag.

Motion med anledning av skrivelse 2000/01:143

2001/02:N1 av Per Westerberg m.fl. (m, kd, c, fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett förbättrat svenskt näringsklimat.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förändrade attityder till småföretagare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra samtliga Småföretagsdelegationens förslag.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge regelförenklingsarbetet högsta politiska prioritet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tydliga mätbara mål för regelförenklingsarbetet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatoriska konsekvensanalyser vad avser reglernas ekonomiska effekter på företagen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om försöksverksamhet med tidsbegränsade regler.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige omedelbart anmäler sitt intresse för att OECD genomför en oberoende granskning av Sveriges regelförenklingsarbete.

Motioner med anledning av proposition 2001/02:4

2001/02:N23 av Yvonne Ångström m.fl. (fp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för en bättre företagspolitik.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regelförenklingar.

2001/02:N25 av Per Westerberg m.fl. (m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av förbättrade förutsättningar för företagande.

Motioner från allmänna motionstiden

2001/02:Fi294 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

20. (delvis) Riksdagen anvisar för budgetåret 2002 anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell i bilaga 2 i motionen.

2001/02:Sk288 av Bo Lundgren m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att entreprenörskap är grunden för välstånd.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Småföretagsdelegationens förslag till bättre och enklare regler för företagare bör genomföras snarast.

2001/02:Kr227 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om konstnärer som småföretagare.

2001/02:MJ219 av Agne Hansson m.fl. (c):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en del av Konsumentverkets anslag bör riktas direkt till konsumenternas egna organisationer och till rådgivning som byggts upp av konsumenterna själva.

2001/02:MJ518 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till konsument- och miljöorganisationer.

2001/02:N202 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en aktivare företagspolitik.

2001/02:N206 av Sten Andersson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av respekt och stimulans avseende företag och nyföretagande.

2001/02:N207 av Karin Falkmer (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rättssäkerhet för företagare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om positiva attityder till entreprenörskap och företagande som grundval vid lagstiftning och regeltolkning.

2001/02:N211 av Bo Lundgren m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betydelsen av ett bättre svenskt klimat för arbete, företagande och fritid.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att möta framtidens utmaningar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en strategi för företagande och förnyelse.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av mindre, enklare och tryggare regelsystem.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av sundare konkurrens klimat.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av åtgärder för vassare och nöjdare medarbetare.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökad konkurrenskraft för Sverige.

2001/02:N214 av Yvonne Andersson (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge svenska företag likvärdiga villkor med sina konkurrenter i andra EU-länder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rimliga handläggningstider för ansökningar om statligt riskkapitaltillskott.

2001/02:N222 av Anne-Katrine Dunker och Anita Sidén (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anpassa regelverket efter soloföretagares förutsättningar.

2001/02:N228 av Kenneth Lantz (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om enklare regler för småföretagare och egenföretagare.

2001/02:N237 av Maria Larsson och Ragnwi Marcelind (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om UPA-uppdraget i framtiden.

2001/02:N263 av Agne Hansson m.fl. (c):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anförs om kravet på att myndigheter skall ha samma svarstid som företagare.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anförs om vilket datum företagaren skall anses ha uppfyllt sina skyldigheter.

2001/02:N267 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regelförenklingar.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa en s.k. solnedgångsparagraf för regler som berör företagandet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om servicecheckar.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett startpaket för företagare.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om myndigheternas redovisning av hur de klarar service och informationskrav gentemot företagare.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en handledning för företagare.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om blankettförenklingar.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om myndigheternas service och öppettider.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kontaktperson vid statliga myndigheter och i kommuner.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett Internetbaserat informationssystem.
32. Riksdagen anvisar med ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell i motionen.

2001/02:N305 av Åke Sandström m.fl. (c):

Riksdagen anvisar med ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell i motionen.

2001/02:N315 av Per Westerberg m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betydelsen av bättre förutsättningar för svenskt företagande.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mindre regelkrångel.

2001/02:N323 av Viviann Gerdin och Birgitta Sellén (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om småföretagens villkor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av förenklade regler.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad rättstrygghet för småföretagare.

2001/02:N327 av Per Westerberg m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrade förutsättningar för svenskt näringsliv.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrade förutsättningar för regelgivning som sådan.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de särregler som uppkommer i Sverige men saknas i andra EU-medlemsstater måste följas av tillfredsställande motiveringar från myndigheternas sida till varför de är nödvändiga.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en redovisning av vilka bestämmelser som är en direkt följd av uttryckliga krav i EG-rättsakter respektive en följd av nationella överväganden.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av näringslivserfarenhet i samband med regelförenklingsarbetet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att arbetet med regelförenklningar bör ges en hög politisk prioritet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att företagen själva bör få påverka arbetet genom samråd.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av en översyn av miljöbalken.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av realistiska, kvalitativa och lätt mätbara kvantitativa mål gällande regler och regelförenklingsarbetet.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att regering och myndigheter får en positivare attityd till regelförenklingsarbetet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anmälan till OECD angående granskning av regeringens regelförenklingsarbete.
12. Riksdagen beslutar att utreda en lag enligt vilken varje beslut avseende nya eller förändrade föreskrifter som fattas av riksdagen och dess verkställande organ, regeringen och dess myndigheter och andra verkställande organ samt av det offentliga utredningsväsendet skall föregås av en problem- och konsekvensanalys i enlighet med vad som anförs i motionen.
13. Riksdagen beslutar att utreda en lag enligt vilken varje beslut avseende föreskrifter som fattats av riksdagen, regeringen och dess verkställande organ samt av det offentliga utredningsväsendet skall följas upp fortlöpande och prövas mot den egna verksamheten och konsekvenserna av samtliga de författningsföreskrifter och särskilda beslut som rör verksamheten.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att problem- och konsekvensanalyser skall dokumenteras i skrift och följa beslutsunderlaget i fråga, bekräftas av envar beslutsfattare i fråga och vara allmän handling och sålunda tillgänglig för envar som önskar ta del därav.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de av regeringen beviljade undantagen från verksförordningen måste upphöra, i väntan på att ovan föreslagna lag utreds och antas.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Simplexförordningens s.k. checklista bör kompletteras, i väntan på att ovan föreslagna lag utreds och antas.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Simplexförordningen, och/eller delar av verksförordningen bör revideras, i väntan på att ovan föreslagna lag utreds och antas.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av ett självständigt Simplex, i väntan på att ovan föreslagna lag utreds och antas.

2001/02:N331 av Lennart Axelsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om stöd till IUC för Måltiden AB i Grythyttan.

2001/02:N340 av Roy Hansson (m):

Riksdagen beslutar stärka arbetet för ökad konkurrens genom ett ökat stöd för forskning om konkurrensfrågor i enlighet med vad i motionen anförs.

2001/02:N343 av Ola Sundell (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder som underlättar för småföretagare.

2001/02:N350 av Per Westerberg m.fl. (m):

10. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 24 anslag 38:2 Näringslivsutveckling 149 062 000 kr.
11. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 38:16 Konkurrensverket för år 2002 3 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit eller således 78 809 000 kr.
12. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 24 anslag 38:20 Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m. för budgetåret 2002 0 kr.
13. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 24 anslag 39:6 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen för budgetåret 2002 0 kr.
14. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 24 anslag 40:2 Konsumentverket för budgetåret 2002 83 435 000 kr.
15. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 24 anslag 40:5 Åtgärder på konsumentområdet för budgetåret 2002 11 025 000 kr.

2001/02:N361 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om industriella utvecklingscentrum (IUC).

2001/02:N365 av Ingegerd Saarinen m.fl. (mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att minska företagens uppgiftsskyldigheter.

2001/02:N368 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om genomgripande reformer på företagsområdet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om minskat krångel för företagande.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige anmäler sitt intresse för att OECD skall genomföra en oberoende granskning av Sveriges regelförenklingsarbete.

2001/02:N369 av Bo Lundgren m.fl. (m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett dynamiskt företagsklimat.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att minska byråkratiska regler för framför allt de små och medelstora företagen.

2001/02:N370 av Alf Svensson m.fl. (kd):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om genomförande av Småföretagsdelegationens förslag.
17. Riksdagen beslutar att för budgetåret 2002 anvisa anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv med förändringar i förhållande till regeringens förslag enligt tabell i motionen.

2001/02:N373 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om attityder till företagande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om enklare regler och sänkta skatter under avsnitt 5.1 till 5.13.

2001/02:Bo324 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Konkurrensverket måste ges ökade ekonomiska resurser för att skapa bättre konkurrens.

BILAGA 2**Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2002 inom utgiftsområde 24
Näringsliv**

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning. Företrädarna för (m), (kd), (c) och (fp) har avstått från att delta i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–4).

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag	Anslags- typ	Regeringens förslag	(m)	(kd)	(c)	(fp)
26:1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	(ram.)	108 087	– 5 000	– 4 041	
26:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	(ram.)	923 465	+ 5 000		
38:1	Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	(ram.)	228 497	– 10 000	– 41 145	
38:2	Näringslivsutveckling m.m.	(ram.)	183 062	– 34 000	– 14 000	– 44 000
38:3	Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	(ram.)	71 182	– 10 000		
38:4	Turistfrämjande	(ram.)	91 318	+ 5 000	– 8 047	
38:5	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	(ram.)	170 656		– 30 767	
38:6	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	(ram.)	9 072		– 4 061	
38:7	Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.	(ram.)	41 000			

Anslag		Anslags- typ	Regeringens förslag	(m)	(kd)	(c)	(fp)
38:8	Patentbesvärsrätten	(ram.)	14 189			- 956	
38:9	Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer)	(ram.)	10 000				
38:10	Upprätthållande av nationell metrologi m.m.	(ram.)	24 647			- 6 658	
38:11	Elsäkerhetsverket	(ram.)	39 504			- 1 248	
38:12	Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m.	(ram.)	73 808				
38:13	Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	(ram.)	20 982			- 5 731	
38:14	Rymdverksamhet	(ram.)	503 237				
38:15	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	(obet.)	5 359				
38:16	Konkurrensverket	(ram.)	75 809	+ 3 000	+ 5 700	- 11 325	+ 10 000
38:17	Konkurrensforskning	(ram.)	6 370			- 184	+ 6 000
38:18	Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m.	(ram.)	2 000				
38:19	Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	(obet.)	15 000				
38:20	Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m.	(ram.)	25 000	- 25 000	- 25 000		- 25 000
38:21	Avgifter till vissa internationella organisationer	(ram.)	6 519				
39:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	(ram.)	18 954			- 1 473	
39:2	Kommerskollegium	(ram.)	58 698			- 1 052	
39:3	Exportfrämjande verksamhet	(ram.)	181 956		- 50 000	- 8 300	

Anslag		Anslags- typ	Regeringens förslag	(m)	(kd)	(c)	(fp)
39:4	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	(ram.)	138			- 1	
39:5	Investeringsfrämjande	(ram.)	56 813			- 6 509	
39:6	Näringslivsutveckling i Östersjöregionen	(ram.)	250 000	- 250 000	- 250 000	- 250 000	- 250 000
39:7	Avgifter till internationella handelsorganisationer	(ram.)	15 510				
40:1	Marknadsdomstolen	(ram.)	7 713			- 1 295	
40:2	Konsumentverket	(ram.)	103 435	- 20 000	- 8 000	- 17 809	
40:3	Allmänna reklamationsnämnden	(ram.)	19 884			- 4 565	
40:4	Fastighetsmäklarnämnden	(ram.)	7 896			- 1 538	
40:5	Åtgärder på konsumentområdet	(ram.)	36 025	- 25 000	- 20 000	- 29 820	
40:6	Bidrag till miljömärkning av produkter	(obet.)	4 400				
Summa			3 410 185	- 351 000	- 376 300	- 480 525	- 259 000